

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN
**TOIMINTAKERTOMUS JA
IFRS-TILINPÄÄTÖS 31.12.2020**

Säästöpankki

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS JA IFRS-TILINPÄÄTÖS 31.12.2020

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	3	Varat	79
Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus	3	Liite 18: Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	79
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	4	Liite 19: Käteiset varat	81
Toimintaympäristön kuvaus	4	Liite 20: Lainat ja saamiset	82
Säästöpankkiryhmän tulos ja tase	6	Liite 21: Johdannaiset ja suojauslaskenta	83
Vakavaraisuus ja riskiasema	7	Liite 22: Sijoitusomaisuus	85
Luottoluokitukset	10	Liite 23: Henkivakuutustoiminnan varat	86
Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat	10	Liite 24: Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	87
Muu kuin taloudellinen raportointi	11	Liite 25: Aineelliset hyödykkeet	88
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin	12	Liite 26: Aineettomat hyödykkeet	89
Olenneiset tapahtumat tilinpäätöspäivän jälkeen	15	Liite 27: Laskennalliset verot	90
Vuoden 2021 näkymät	15	Liite 28: Muut varat	93
Säästöpankkiryhmän IFRS-tilinpäätös	17	Velat ja oma pääoma	94
Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma	17	Liite 29: Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	94
Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma	18	Liite 30: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	94
Säästöpankkiryhmän tase	19	Liite 31: Liikkeeseenlasketut velkakirjat	94
Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma	20	Liite 32: Henkivakuutustoiminnan velat	95
Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma	22	Liite 33: Velat, joilla on huonompi etuoikeus	97
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	23	Liite 34: Varaukset ja muut velat	97
Liite 1: Kuvaus Säästöpankkiryhmästä ja tilinpäätöksen laajuudesta	23	Liite 35: Oma pääoma	98
Liite 2: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet		Muut Liitetiedot	100
Uudet standardit ja tulkinnat	25	Liite 36: Vakuudet	100
Liite 3: Harkinnan ja arvioiden käyttö	35	Liite 37: Taseen ulkopuoliset sitoumukset	100
Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet	36	Liite 38: Rahoitusvarojen ja -velkojen nettoutus	101
Liite 4: Hallinnointiperiaatteet	36	Liite 39: Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	102
Liite 5: Riskienhallinnan ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet	42	Liite 40: Eläkevelka	107
Tilikauden tulos	60	Liite 41: Vuokrasopimukset	109
Liite 6: Segmentti-informaatio	60	Liite 42: Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	111
Liite 7: Korkokate	64	Liite 43: Strukturoitujen konsolidoimattomien yhteisöjen tiedot	114
Liite 8: Palkkiotuotot ja -kulut, netto	65	Liite 44: Lähipiiritiedot	115
Liite 9: Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	Allekirjoitukset	116
Liite 10: Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	67	Tilintarkastuskertomus	117
Liite 11: Rahoitusinstrumenttien tuloserät	71		
Liite 12: Liiketoiminnan muut tuotot	72		
Liite 13: Henkilöstökulut	73		
Liite 14: Liiketoiminnan muut kulut	74		
Liite 15: Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	74		
Liite 16: Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	75		
Liite 17: Tuloverot	78		

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.–31.12.2020

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2020 oli pandemian vuoksi erikoinen vuosi koko maailmalle, niin myös Säästöpankkiryhmälle. Tilikausi lähti erittäin vauhdikkaasti käyntiin sekä antolainauksen että varallisuuden hoidon palveluiden alueilla. Koronapandemian leviäminen Suomeen maaliskuun alussa muutti kuitenkin nopeasti kaiken.

Toimintaympäristöstä katosi pandemian myötä ennustettavuus lähes kokonaan. Yritysten investointihalukkuus hyytyi ja vain käyttöpääomarahoituksesta ja oman likviditeetin hallinnasta oltiin kiinnostuneita. Ihmiset eivät ainakaan hetkeen olleet kiinnostuneita lainalla rahoitetuista asunnoista tai muista suurista sijoituksista. Autokauppa ja liikenne pysähtyivät lähes kokonaan. Tukkurahoitusmarkkina meni maaliskuuhun vaihteessa monilta osin käytännössä kiinni. Tilannetta verrattiin vuoden 2008 finanssikriisiin, mutta muuten ei oikein ollut esimerkkejä siitä, kuinka vallitsevassa tilanteessa tulee toimia.

Säästöpankkiryhmän tärkein prioriteetti koronakevään aikana – kuten aina – oli pitää huolta siitä, että asiakkailta oli tilanteen ja epävarmuuden vaatima rahoituksellinen joustavuus koko ajan käytettävissään. Säästöpankkiryhmä auttoi asiakkaitaan muun muassa lainojen lyhennysvapailta. Yhtä tärkeää oli jakaa tietoa saatavilla olevista muista rahoitusmahdollisuuksista ja kansantalouden tilanteen kehittymisestä. Valtava joukko asiakkaita tarttui näihin mahdollisuuksiin ja pankkiryhmä onnistui ylläpitämään ja kasvattamaan asiakkaidensa luottamusta pandemias-ta selviytymiseen. Lyhennysvapaiden myötä koko kansantalu-uteen syntyi myös merkittävä määrä kulutuspotentiaalia, kun lainoja ei lyhennetty.

Sijoitusrahastoista nostettiin koko maassa maaliskuussa ennätys-määrä varoja. Tässä tilanteessa Säästöpankkiryhmän asiakkaat näyttivät kuitenkin toimivan varsin hyvin, sillä Säästöpankkiryh-män markkinaosuus sijoitusrahastoissa kasvoi vuoden mittaan. Hyöty päättyi asiakkaille sijoitusmarkkinoiden nopean elpymisen myötä. Toki Säästöpankkiryhmänkin hallinnoitavien varojen määrä laski keväällä, kääntyäkseen uuteen nousuun myöhemmin vuoden aikana. Varallisuuden siirtyminen pois sijoitusrahastoista osaltaan selitti myös talletusten voimakasta kasvua.

Ilmapiiri taloudessa ja rahoitusmarkkinoilla muuttui jälleen pa-remmaksi ja Säästöpankkien liiketoiminta alkoi vilkastua uu-delleen jo kesän aikana. Lainojen kysyntä elpyi, sijoitusrahas-toihin alkoi taas virrata rahaa sisään ja koko kansantalous alkoi osoittaa toipumisen merkkejä. Asuntokauppa, mökkikauppa ja kotien remontointi vilkastuivat merkittävästi, mikä yhdessä lyhennysvapaiden kanssa mahdollisti sekä lainakannan että korkokatteen kasvun kesästä eteenpäin. Syksyn mittaan kävi ilmeiseksi, että ihmisten luottamus omaan talouteensa oli pa-lautunut ja vuodesta muodostui myös Säästöpankkiryhmälle oikein hyvä. Korkokate kasvoi 3,4 prosenttia ja palkkiotuotot kasvoivat 10,4 prosenttia. Erityisen nopeasti kasvoivat varal-lisuudenhoidon palvelujen palkkiot ja maksuliikennepalkkiot.

Strategisesti Säästöpankkiryhmän tavoitteena on rakentaa asi-akkailleen markkinoiden paras yhdistelmä digitaalisia ja kas-votusten tapahtuvia palveluja, nyt ja tulevaisuudessa. Vuosi 2020 osoitti, että olemme hyvällä tiellä kohti tätä tavoitetta.

Pandemiakriisi on vauhdittanut trendejä, jotka muokkaavat pankkien asiakaskäyttämisen muutosta. Asiakkaat siirtyi-vät pandemian puhjettua yhä enemmän digitaaliseen asioin-tiin mobiilissa ja verkkopankissa, puhelinpalveluun ja verkko-tapaamisiin. Muuttuneita asiakasvaateita heijastellen teimme vuoden aikana mahdolliseksi myös sen, että Säästöpankin asiakkaaksi voi tulla käymättä lainkaan konttorissa. Puhelujen ja verkkoviestien kasvanut määrä laittoi asiakaspalvelun ajoit-tain koviin, mutta lopputuloksena voidaan sanoa, että Sääs-töpankkiryhmän asiakaspalvelu puhelimesta ja digitaalisissa kohtaamispaikoissa kuuluu alansa ehdottomaan parhaimmis-toon. Säästöpankkien asiakkaat ovat vuodesta toiseen kaik-kein tyytyväisimpien pankkiasiakkaiden joukossa. Erityisen tärkeä saavutus vuonna 2020 oli se, että vuosittaisen pank-ki- ja rahoitusalan EPSI Rating -asiakastutkimuksen mukaan Säästöpankkiryhmällä oli Suomen ja koko Pohjoismaiden tyy-tyväisimmät yritysasiakkaat.

Asiakaskäyttämisen lisäksi myös pankkiryhmän henkilös-tön työskentelytavat muuttuivat varsin merkittävästi korona-pandemian myötä. Siirryimme koko ryhmässä valtaosin etä-töihin yhden maaliskuun viikonlopun aikana. Vuosi 2020 ja koronapandemian aiheuttama digiloikka osoittivat, että suuret investointimme digitalisaatioon, asiakaskokemukseen ja yhtei-siin palveluihin ovat olleet viisaita investointeja. Voidaankin sanoa, että Säästöpankkiryhmän strategian tärkein onnistumi-nen on ollut se, että Säästöpankit ovat pystyneet palvelemaan asiakkaitaan markkinoiden parhaalla tavalla koronapande-mian asettamista haasteista huolimatta.

Tomi Närhinen

Toimitusjohtaja
Säästöpankkiliitto osk

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 18 Säästöpankkiä, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Tilikauden aikana toteutettiin kaksi säästöpankkien välistä fuusiota. Huittisten Säästöpankki fuusioitui Aito Säästöpankkiin ja Sysmän Säästöpankki fuusioitui Helmi Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien säästöpankkien määrä väheni 20 pankista 18 pankkiin. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Säästöpankkiryhmän sisäisiä, eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen.

Säästöpankkiryhmä osti 6.11.2020 aikaisemman ilmoituksen mukaisesti Oma Säästöpankki Oyj:n omistamat Nooa Säästöpankki Oy:n, Sp-Henkivakuutus Oy:n, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n, Säästöpankkien Holding Oy:n ja Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n osakkeet. Vähemmistöosuuksien hankinnalla ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen. Kauppaan sisältyi 73 414 kpl Nooa Säästöpankki Oy:n osaketta, joista 4 840 osakkeen osalta kaupan voimaantulo sdellytti EKP:n hyväksyntää. Viranomais hyväksyntä saatiin ja kauppa toteutettiin tammikuussa 2021.

Eurajoen Säästöpankki ja Mietoisten Säästöpankki ilmoittivat 10.11.2020 aloittavansa yhdistymisneuvottelut Oma Säästöpankin kanssa. Päätökset asiasta tehdään kevään 2021 aikana.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristön kuvaus

Globaali talousnäky

Vuoteen 2020 siirryttiin orastavan optimistisissa taloustunnelmissa. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ennusti tuolloin maailmantalouden kasvavan 3,3 % vuonna 2020, eli hieman viime vuotta ripeämmin. Vuoden ensimmäisten viikkojen aikana maailman tietoi-suuteen nousi kuitenkin Kiinassa leviävä koronavirus ja viruksen lähdeä leviämään muuallekin havahduttiin siihen, että kyseessä on maailmanlaajuinen pandemia. Eri maat asettivat erilaisia liikkumisrajoituksia ja sulkutoimia, joilla pyrittiin estämään viruksen leviämistä. Rajoitustoimet ja ihmisten varovaisuus heikensivät myös taloutta ennennäkemättömän nopeasti.

Suurin talousisku nähtiin vuoden toisella neljänneksellä, jolloin monissa maissa nähtiin historiallisen suuria pudotuksia bruttokansantuotteessa. Kesällä tautitilanne rauhoittui ja se näkyi myös talouden nopeana elpymisenä. Syksyllä tautitapa-

ukset lähtivät jälleen nousuun ja se heijastui lisäksi talouden lukuihin. Tosin tässä viruksen toisessa aallossa talousvaikutukset jäivät pienemmiksi, sillä viruksen kanssa oli jossain määrin opittu elämään, ja talouden rajoitustoimet olivat vähemmän tiukkoja kuin kevään ensimmäisessä aallossa.

Koronakriisin myötä valtiot ovat ottaneet käyttöön erilaisia finanssipoliittisen elvyttämisen keinoja, joiden tarkoituksena on auttaa yritykset ja kotitaloudet koronan aiheuttaman talouskriisin yli. Euroopassa elvytyksen painopisto on ollut työpaikkojen säilyttämisessä, USA:ssa enemmänkin kuluttajien suorassa tukemisessa. Elvytyksen seurauksena eri maiden velkaantumistasheet ovat nousseet nopeasti. Myös keskuspankit ovat olleet valppaana ja massiivisilla tukitoimillaan ne ovat tukeneet rahoitusmarkkinoita.

Kokonaisuutena maailmantalouden odotetaan supistuvan noin 4 % vuonna 2020. Vuoden talouskehitystä leimasi se, että talouskehitys aaltoili viruksen leviämisen mukaan. Tautitapausten lisääntyä talous kärsi ja vastaavasti tautitapausten vähennyttä talous lähti elpymään. Korona on siis määritellyt talouden kulun, vaikka toki muitakin merkittäviä tapahtumia ajoittui vuoteen 2020. Näistä merkittävimpiä USA:n presidentinvaalit ja Brexit -sopimuksen syntyminen joulukuussa.

Koronakriisissä suurimman iskun on luonnollisesti kärsinyt palvelusektori, jossa sosiaaliset kontaktit ovat yleisiä. Myös teollisuus on kärsinyt koronakriisistä, mutta pelättyä vähemmän. Loppuvuonna teollisuus osoittautui yllättävän resilienssiksi taudin toisessa aallossa.

Vaikka talous on kärsinyt koronasta joka puolella maailmaa, ovat maiden väliset erot merkittäviä. Kiinassa tauti on onnistuttu pitämään ensimmäisen aallon jälkeen hyvin kurissa, ja maan bruttokansantuote on jo ylittänyt kriisiä edeltäneen tason. Onnistuneen taudinhallinnan lisäksi Kiina on hyötynyt siitä, että se on tuottanut niitä tuotteita, joita koronasta kärsivä maailma on tarvinnut: terveys- ja hygieniatuotteita, erilaisia tietoteknisiä tuotteita, joita on tarvittu etätyön lisääntyä jne. USA:ssa talouden pudotus jäänee myös Eurooppaa pienemmäksi vuonna 2020: USA:n bruttokansantuotteen odotetaan pudonneen vajaa 4 %, kun euroalueelle odotetaan yli 7 %:n pudotusta. Myös euroalueen sisällä maiden väliset erot ovat merkittäviä. Isoista maista pahimmin koronasta ovat kärsineet Italia, Espanja ja Ranska. Suomi on parhaiten pärjänneiden maiden joukossa.

Loppuvuonna 2020 saatiin erinomaisia uutisia, kun useampiinkin lääkeyhtiö ilmoitti toimivasta koronarokotteesta ja monella yhtiöllä kehitys on aivan loppusuoralla. Rokottamiset päästiinkin aloittamaan jo loppuvuonna. Rokotusten aloittaminen luo myös paremman näkymän vuoteen 2021 ja ulospääsy koronakriisistä hämmöittää jo näköpiirissä.

Korkoympäristö

Euroalueen korkotasot on tilikaudella laskenut edelleen. Sekä lyhyet että pitkät korot nousivat maaliskuun alkuun ensireaktion koronakriisiin, mutta kesäkuusta eteenpäin alkanut lasku on vienyt korot alkuvuotta matalammalle tasolle. Vaikka koronarokoteohjelmat ovat käynnistyneet, ei nopeaa muutosta korkotasoon ole näköpiirissä.

Jälleenrahoituskustannukset tukkimarkkinoilla ovat liikkuneet lähes identtisesti pohjakorkojen kehityksen kanssa. Marginaalit nousivat voimakkaasti maaliskuun alkuun lähtien tämän jälkeen laskuun ja palautuen lopulta alkuvuottakin matalammalle tasolle. Tähän kehitykseen on vaikuttanut erityisesti EKP:n huomattava tuki jälleenrahoitusmarkkinoille, mikä puolestaan on vähentänyt velkaamistoimintaa ja kaventa-

nut luottoriskimarginaaleja tarjonnan vähyys johdosta. Euroalueen valtionlainamarkkinoilla tuottoerot kaventuivat Euroopan keskuspankin jatkaessa osto-ohjelmaansa. Sijoittajien riskiottohalukkuuden elpyminen osaltaan tuki valtionlainojen tuottoerojen kaventumista vuoden 2020 toisella puoliskolla.

Sijoitusmarkkinat

Globaali pandemia ja sen vaikutukset talouteen leimasivat myös sijoitusmarkkinoiden tuottokehitystä. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla nähtiin hyvin voimakas osakkeiden hintojen lasku ja yrityslainojen riskimarginaalit kasvoivat epävarmuuden lisääntymisen myötä. Keskuspankit reagoivat tilanteeseen hyvin nopeasti ja elvyttävät toimenpiteet palauttivat sijoittajien luottamuksen. Koronakriisin vaikutukset yrityksiin ja eri toimialoille vaihtelivat voimakkaasti, mikä näkyi suurina tuottoeroina osakemarkkinan sisällä. Kokonaisuutena osakemarkkinat elpyivät vuoden loppua kohti lähellä pandemiaa edeltäviä tasoja, ja euroalueen korkomarkkinoilla tuottokehitys oli positiivinen riskimarginaalien kaventuessa.

Suomen taloustilanne

Suomen talous on pärjännyt muita Euroopan maita paremmin koronakriisissä. Suomen BKT:n odotetaan pudonneen noin 3 % vuonna 2020, mikä on selvästi vähemmän kuin euroalueella keskimäärin. Suomen hyvä menestys on monen tekijän summa. Virus saapui Suomeen hieman muita maita myöhemmin, mikä antoi reagointiaikaa. Taudinhallinta on osoittautunut kohtuullisen onnistuneeksi. Suomen talouden rakenne myös puoltaa pienempää pudotusta, sillä meillä palvelusektorin ja esimerkiksi turismin rooli on monia maita pienempi. Lisäksi etätöihin siirtyminen sujui Suomessa sutjakkaasti hyvien digivalmiuksien ansiosta.

Kuten muuallakin, myös Suomessa aktiviteetin pudotus on ollut suurinta palvelusektorilla. Myös toimialan sisällä erot ovat suuria. Eniten ovat kärsineet majoitus- ja ravitsemisala, kuljetus, viihde ja virkistysalat. Sen sijaan esimerkiksi informaatio- ja viestintäsektori on jopa kasvanut koronan aikana. Teollisuus ja rakentaminen ovat pitäneet pintansa kohtuullisen hyvin koronan aikana ja vähittäiskauppa on jopa hyötynyt koronasta. Korona on siis kohdellut eri alojen yrityksiä kovin eri tavoin. Yritysten konkurssit ovat kuitenkin pysyneet jopa normaalia matalammalla tasolla vuonna 2020. Tämä selittyy pitkälti konkurssilainsäädännön muutoksella, jolla väliaikaisesti vaikeutettiin yritysten hakemista konkurssiin.

Kotitaloudet on kokonaisuutena selvinneet koronakriisistä kohtuullisen hyvin. Lomautukset nousivat nopeasti keväällä, mutta valtaosa lomautetuista on palannut töihin. Työttömyys on noussut yli prosenttiyksiköllä, mutta pelätty massatyöttömyys ei toteutunut. Kotitalouksien palkkasumma oli loppusyksystä 2020 jo lähellä viime vuoden tasoa. Yksi koronakriisin ilmentymä on se, että kotitalouksien säästämisaste on noussut. Tämä mahdollistaa riipeänkin kulutuksen elpymisen, kun tautitilanne helpottaa.

Suomen asuntomarkkinat ovat olleet yllättävän häiriökestävät koronan aikana. Keväällä kauppamäärät putosivat noin kolmanneksen, mutta sen jälkeen asuntokauppa on käynyt vilkkaana. Myös asuntojen hinnat ovat hieman nousseet hieman, joskin alueelliset erot ovat suuria.

Asuntomarkkinat Suomessa

Vuosi alkoi positiivisissa tunnelmissa asuntokaupoissa. Odotettu vanhojen ja uudisasuntojen kauppajen väheneminen ei toteutunut, vaan kauppamäärät kasvoivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Vanhojen asuntojen kauppamäärä kasvoi 5,3 prosenttia ja uusien 23,8 prosenttia (lähde: Kiinteistönvälitysalan keskusliiton Hintaseurantapalvelu, eli HSP). Asuntokau-

pan positiiviseen vireeseen vaikutti jo joulukuulla 2019 lisääntynyt kysyntä, uudet palkkoja nostavat työehtosopimukset sekä vahva kuluttajien luottamus talouteen.

Koronaviruksen vaikutus alkoi näkyä jo maaliskuun puolivälissä asuntomarkkinoilla kysynnän romahtaessa. Tähän vaikutti vahvasti poikkeustilalain säännökset ja Uudenmaan eristäminen. Tästä huolimatta maaliskuu oli vielä vahva kauppakuukausi, koska kaupoista oli pääsääntöisesti jo sovittu maaliskuun alkupuolella. Kysyntä pysyi vähäisenä huhtikuun puoleen väliin saakka, minkä jälkeen se alkoi elpyä. Asuntoportaaleissa (Etuovi.com ja Oikotie.fi) kävijöiden määrä kasvoi tasaisesti huhtikuussa ja myös sieltä tulevat yhteydenottopyynnöt lähtivät kasvuun huhtikuun puolella välissä. Kauppamäärät jäivät kuitenkin selvästi edellisistä kuukausista ja viime vuoden huhtikuusta vanhojen asuntojen kauppamäärän laskiessa 33 prosenttia ja uusien asuntojen laskiessa 51 prosenttia. Helsingissä myyntimäärät laskivat 31 %, Espoossa 34 %, Tampereella 31 %, Vantaalla 40 %, Turussa 46 % sekä Joensuussa 46 % verrattuna vuoden takaiseen. Toukokuun vastaavat luvut olivat käytetyissä asunnoissa -31,5 % ja uusissa asunnoissa -25 %. Helsingissä myyntimäärät laskivat 29 %, Espoossa 23 %, Tampereella 33 %, Vantaalla 47 %, Turussa 36 %, Joensuussa kauppamäärä notkahti 53 % verrattuna vuoden takaiseen.

Kysynnän elpymässä asuntokauppojen määrän kasvun esteeksi muodostui myyjien haluttomuus laittaa kotinsa tai asuntonsa myyntiin. Uusien myyntikohteiden määrä laski huhtikuussa noin 40 prosenttia ja toukokuussa noin 30 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaaviin kuukausiin verrattuna. Koko vuoden tasolla myyntikohteiden määrä oli noin 20 % (yli 10 000 kpl) alhaisempi kuin vuonna 2019.

Lisäksi vapaa-ajanasuntokauppa jatkui viime vuotta vilkkaampana koko vuoden. HSP:n tietojen perusteella vuonna 2020 tehtiin noin 35 prosenttia enemmän vapaa-ajanasuntokauppoja kuin edellisenä vuonna.

Uudisasuntokaupan hiljeneminen ja pankkien alentunut halu RS-rahoituksiin ovat vaikuttaneet siihen, että rakennusliikkeiden aloituskynnys uusissa kohteissa on merkittävästi noussut ja täten myyntiin tulleiden uusien asuntojen määrä laskenut. Uusien asuntojen kauppa HSP:n mukaan laski vuoden aikana noin 6 % edellisestä vuodesta.

Koronapandemia ei ole näkynyt asuntojen hinnoissa. Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat pääkaupunkiseudulla vuositasolla 5,7 % ja muualla Suomessa hinnat laskivat 0,4 %. Isoissa kaupungeista Tampereella hinnat nousivat 3 %, Turussa 2,4 % ja Oulussa 0,1 %. Käytettyjen asuntojen myyntihintojen vaihtelu näissä kaupungeissa on kuitenkin suurta myös normaalissa markkinatilanteessa. Vanhojen kerrostaloasuntojen keskihinnat olivat pääkaupunkiseudulla 5 069 euroa ja muualla Suomessa 2 417 euroa (Turku 2 790 euroa, Tampere 3 198 euroa, Oulu 2 222 euroa).

Kesäkuussa vapauduttaessa koronarajoitteista asuntokauppa vilkastui selkeästi. Tähän vaikutti poikkeustilalain säännösten poistaminen ja palaaminen lähes normaaleihin toimintatapoihin. Lisäksi noin miljoonan suomalaisen ollessa huhti-toukokuussa etätöissä kotonaan, moni halusi kunnostaa nykyistä kotiaan tai tehdä kodinvaihdon. Toinen puolivuotisjakso oli asuntokaupassa vahva, vaikka loppuvuodesta Koronan toinen vaihe toi epävarmuutta. Etenkin marraskuussa kokonaiskauppamäärä oli 11,5 % vilkkaampi kuin vuotta aiemmin. PK-seudulla kokonaiskauppamäärä kasvoi 0,8 %, PK-seudun kehyskunnissa 6,6 % ja muualla Suomessa laski 3 %. Kauppoja syksyllä olisi tehty enemmänkin, mikäli tarjonta olisi myös lisääntynyt. Koko vuoden tasolla käytettyjen asuntojen kauppamäärä saavutti lähes edellisen vuoden tason.

Säästöpankkiryhmän tulos ja tase

Säästöpankkiryhmän tunnusluvut

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019	1-12/2018	1-12/2017	1-12/2016
Liikevaihto	337 938	362 701	278 517	331 366	304 340
Korkokate	160 967	155 619	152 704	142 176	131 693
% liikevaihdosta	47,6 %	42,9 %	54,8 %	42,9 %	43,3 %
Tulos ennen veroja	66 740	94 807	36 408	88 210	69 603
% liikevaihdosta	19,7 %	26,1 %	13,1 %	26,6 %	22,9 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	306 588	321 395	234 670	282 191	245 376
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-220 157	-219 145	-197 718	-182 693	-158 060
Kulu-tuottosuhde	71,8 %	68,2 %	84,3 %	64,7 %	64,4 %
Taseen loppusumma	13 097 063	12 009 105	11 705 740	11 326 105	10 423 646
Oma pääoma	1 155 709	1 118 391	1 028 796	1 017 520	953 402
Oman pääoman tuotto %	4,6 %	6,9 %	3,0 %	7,3 %	6,2 %
Kokonaispääoman tuotto %	0,4 %	0,6 %	0,3 %	0,7 %	0,6 %
Omavaraisuusaste %	8,8 %	9,3 %	9,2 %	9,0 %	9,1 %
Vakavaraisuussuhde %	19,1 %	19,1 %	18,2 %	19,1 %	19,5 %
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-19 760	-8 379	-3 868	-13 266	-8 411

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2019)

Säästöpankkiryhmä teki hyvän tuloksen vuonna 2020. Säästöpankkiryhmän tulos ennen veroja oli 66,7 (94,8) miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 52,1 (74,1) miljoonaa euroa, josta Säästöpankkiryhmän omistajien osuus oli 51,3 (72,9) miljoonaa euroa.

Säästöpankkiryhmän asiakasliiketoiminta kehittyi erittäin hyvin. Korkokate kasvoi 3,4 prosenttia ollen 161,0 (155,6) miljoonaa euroa. Korkokate kehittyi tilikaudella hyvin, vaikka markkina on edelleen haastava matalan korkotason ja marginaalipaineen takia. Korkotuotot yhteensä olivat 183,0 (186,7) miljoonaa euroa, josta korkotuotot asiakkaiden lainoista ja saamisista olivat 144,8 (143,8) miljoonaa euroa. Korkoriskien hallinnassa käytettävien johdannaisten osuus korkokatteesta pysyi lähes vertailukauden tasolla ollen 22,0 (23,1) miljoonaa euroa. Korkokatteen kasvua selittää alentuneet korkokulut sekä asiakastalutuksissa että jälleenrahoituksessa. Korkokulut laskivat 28,9 prosenttia 22,1 (31,0) miljoonaan euroon.

Palkkiotuotot ja -kulut, netto kasvoivat 10,4 prosenttia 99,7 (90,3) miljoonaan euroon. Maksuliikennepalkkiot kasvoivat 18,0 prosenttia ollen 44,8 (38,0) miljoonaa euroa. Varallisuudenhoidon palvelut kehittyivät hyvin tilikaudella ja rahastopääomat kasvoivat 3,2 miljardiin euroon kasvattaen rahastoista saatuja palkkiota 12,5 prosenttia 30,8 (27,4) miljoonaan euroon. Luotonannon palkkiot pienenevät 11,0 prosenttia 18,9 (21,3) miljoonaan euroon. Säästöpankit tukivat asiakkaitaan myöntämällä ennätysmäärän lyhennysvapaita, joista ei peritty täysimääräisiä palkkiota, joka pienensi tilikauden luotonannon palkkioiden määrää.

Koronaviruspandemia näkyi erityisesti Säästöpankkiryhmän sijoitustoiminnan nettotuloksessa, joka oli 19,6 (36,7) miljoonaa euroa. Suurin osa sijoitustoiminnan nettotuottojen laskusta oli realisoitumattomia arvonnmuutoksia käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista.

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot olivat 18,3 (15,4) miljoonaa euroa. Vakuutusmaksutulo parani vertailuvuodesta ja oli 104,4 (101,9) miljoonaa euroa. Korvauskulut laskivat ja olivat 76,5 (95,9) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 8,0 (23,3) miljoonaa euroa. Vertailukauden summaan sisältyy 12 miljoonaa euroa Samlinkin osakekauppaan liittyvää myyntivoittoa.

Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan tuotot olivat yhteensä 306,6 (321,4) miljoonaa euroa. Tuottojen lasku johtui sekä sijoitustoiminnan nettotuottojen laskusta että vertailukauden kertaeristä.

Säästöpankkiryhmä liiketoiminnan kulut kasvoivat 0,5 prosenttia 220,2 (219,1) miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 2,6 prosenttia 89,5 (87,2) miljoonaan euroon. Henkilöstön määrä 31.12.2020 oli 1 418 (1 391).

Muut hallintokulut laskivat 2,3 prosenttia ollen 84,0 (86,0) miljoonaa euroa. ICT-kulut nousivat 3,2 prosenttia 48,7 (47,2) miljoonaan euroon. Muut henkilöstökulut laskivat 4,8 (7,4) miljoonaan euroon ja markkinointikulut 6,3 (7,4) miljoonaan euroon.

Muut liiketoiminnan kulut olivat 26,0 (25,6) miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 20,6 (20,4) miljoonaa euroa.

Ryhmän kulu-tuottosuhde oli 71,8 (68,2) prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyvä realisoitumattomien arvonnmuutosten aiheuttama tulosvolatiliteetti vaikuttaa merkittävästi Ryhmän kulu-tuottosuhteen tasoon.

Säästöpankkiryhmän tulosta heikentäviä rahoitusvarojen arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 19,8 (8,4) miljoonaa euroa, joista 15,4 (7,3) miljoonaa euroa kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Arvon alentumiset muista rahoitusvaroista olivat 4,4 (1,1) miljoonaa euroa. Arvon alentumiset rahoitusvaroista sisältävät odotettavissa olevien luottotappioiden muutoksen, lopulliset luottotappiot sekä luottotappioiden palautukset asiakkaille myönnettyistä lainoista ja taseen ulkopuolisista sitoumuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä lainoista ja muista saamisista oli 5,7 (3,3) miljoonaa euroa ja sijoitusomaisuudesta 4,4 (1,1) miljoonaa euroa. Toteutuneiden nettoluottotappioiden määrä lainoista ja muista saamisista oli tilikaudella 8,7 (3,0) miljoonaa euroa.

Säästöpankkiryhmän efektiivinen tuloveroprosentti oli 21,9 (21,8) prosenttia.

Tase ja rahoitus (vertailutieto 31.12.2019)

Säästöpankkiryhmän tase oli tilikauden lopulla 13,1 (12,0) miljardia euroa, jossa oli kasvua 9,1 prosenttia. Säästöpankkiryhmän kokonaispääoman tuotto oli 0,4 (0,6) prosenttia.

Lainat ja saamiset asiakkailta olivat 9,3 (8,9) miljardia euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 4,2 prosenttia. Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 109,1 (110,4) miljoonaa euroa. Säästöpankkiryhmän sijoitusomaisuus oli 1,2 (1,1) miljardia euroa. Henkivakuutus toiminnan varat olivat 1 022,6 (952,0) miljoonaa euroa.

Säästöpankkiryhmän velat asiakkaille olivat 7,8 (6,8) miljardia euroa, jossa oli kasvua 14,3 prosenttia. Velat luottolaitoksille olivat 389,9 (242,0) miljoonaa euroa. Liikkeeseenlasketut velkakirjat olivat 2,6 (2,8) miljardia euroa. Tilikaudella erääntyi 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina ja liikkeeseen laskettiin yhteensä 434 miljoonaa euroa vakuudettomia seniorimuotoisia joukkovelkakirjalainoja. Henkivakuutus toiminnan velat olivat 957,2 (892,6) miljoonaa euroa.

Säästöpankkiryhmän oma pääoma oli 1,2 (1,1) miljardia euroa. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta oli 1,4 (28,6) miljoonaa euroa. Säästöpankkiryhmän yhtiöt hankkivat 6.11.2020 toteutetulla osakekaupalla Oma Säästöpankki Oyj:n omistamat Säästöpankkiryhmän vähemmistöosuuksia koskevat osakkeet. Toteutuneella kaupalla ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattava käyvän arvon muutos oli tilikaudella -1,5 (18,1) miljoonaa euroa. Rahavirran suojauksen vaikutus oman pääoman muutokseen oli -0,5 (-0,3) miljoonaa euroa. Säästöpankkiryhmän oman pääoman tuotto oli 4,6 (6,9) prosenttia

Säästöpankkiryhmän luottosalkun laatu on edelleen hyvällä tasolla ja suurin osa luotoista on vakuudellisia. Säästöpankkiryhmällä ei ole merkittäviä riskikeskittyviä toimialoilla, jotka ovat

erityisesti kärsineet koronaviruspandemiasta. Taseen tappiota koskeva odotettavissa olevien luottotappioiden vähennys erä lainoista ja saamisista oli tilikauden lopussa 43,7 (31.12.2019 38,0) miljoonaa euroa, eli 0,44 (31.12.2019 0,39) prosenttia lainoista ja saamisista. Säästöpankkiryhmän järjestämättömät saamiset pysyivät kohtuullisella tasolla merkittävässä määrin keväällä myönnettyjen lyhennysvapaitten takia ollen 0,80 (31.12.2019: 0,90) prosenttia lainoista ja saamisista.

Vakavaraisuus ja riskiasema

Vakavaraisuus (vertailutieto 31.12.2019)

Vuoden 2020 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 1 075,7 (1 044,0) miljoonaa euroa, josta ydinpääoman osuus oli 1 069,6 (1 028,6) miljoonaa euroa. Ydinpääoman kasvu johtui pääosin tilikauden voitosta. Säästöpankkien yhteenliittymällä ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Toissijaisia pääomia (T2) oli 6,1 (15,4) miljoonaa euroa, joka koostui tilikaudella debentuurilainoista. Riskipainotetut erät olivat 5 638,8 (5 476,0) miljoonaa euroa, eli 3,0 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 19,1 (19,1) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde oli 19,0 (18,8) prosenttia.

Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaade oli 663,0 (605,1) miljoonaa euroa. Pääomavaatimuksen koostumus on kuvattu alla olevassa taulukossa. Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaatimus koostuu vakavaraisuusasetukseen perustuvasta 8 prosentin vähimmäisvaateesta, Finanssivalvonnan asettamasta harkinnan varaisesta lisäpääomavaateesta, luottolaitoslakiin perustuvasta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta sekä ulkoisten vastuiden maa-kohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Yhteenlaskettu pääomavaade,%

31.12.2020	Vähimmäisvaade	Pilari II (SREP) -lisäpääomavaade	Kiinteä lisäpääomavaade	Vastasyklinen pääomapuskuri	Yhteenlaskettu pääomavaade
CET1	4,50	1,25	2,50	0,01	8,26
AT1	1,50	0,00			1,50
T2	2,00	0,00			2,00
Yhteensä	8,00				11,76

Finanssivalvonnan 4.7.2019 tekemä päätös uudesta pilari II pääomavaatimuksesta tuli voimaan 31.3.2020, jonka seurauksena Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettu pilari II pääomavaatimus nousi 0,5 prosentista 1,25 prosenttiin. Vaatimuksen määrä perustuu EKP:n LSI-pankkeja koskevaan SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) -metologiaan, jossa lisäpääomavaadeprosentti perustuu valvojan arvion kokonaisarvosanaan. Lisäpääomavaatimus tulee täyttää ydinpääomalla, koskee Säästöpankkien yhteenliittymää ja on voimassa enintään kolme vuotta 31.3.2023 asti.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 6.4.2020 järjestelmäriskipuskurin poistamisesta suomalaisilta luottolaitoksilta, jonka seurauksena Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaatimus aleni 1 prosenttiyksikköä. Finanssivalvonnan päätöksen tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä edistää luottolaitosten kykyä rahoittaa taloutta.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 29.6.2020 muuttaa enimmäisluottotussuhdetta niin, että muiden kuin ensiasunnon ostajien enimmäisluottotussuhde palautetaan lakisääteiselle perustasolle 90 prosenttiin. Lisäksi Finanssivalvonta päätti olla asettamatta muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Suomessa makrovakaupoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksenteko makrovakaavuusvälineiden käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII -puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähimmäisriskipainot (CRR:n artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistussuosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuuihin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle

Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositionille.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	1 113 328	1 066 603
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-43 750	-37 970
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	1 069 578	1 028 632
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja		
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut		
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	1 069 578	1 028 632
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	6 089	15 352
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	6 089	15 352
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	1 075 667	1 043 985
Riskipainotetut erät yhteensä	5 638 817	5 475 985
josta luottoriskin osuus	4 980 108	4 845 471
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	111 723	101 758
josta markkinariskin osuus	29 883	28 824
josta operatiivisen riskin osuus	517 102	499 932
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,0 %	18,8 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,0 %	18,8 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,1 %	19,1 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	1 075 667	1 043 985
Pääomavaatimus yhteensä *	663 015	659 725
Josta Pilari II lisäpääomavaatimusten osuus	70 485	27 380
Pääomapuskuri	412 652	384 260

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 %, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisä-pääomavaatimuksesta 2,5 %, Finanssivalvonnan asettamasta 1,25 % Pilari 2 vaatimuksesta ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muutuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste oli 8,7 (9,1) prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu voimassa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Säästöpankkien yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Vähimmäisomavaraisuusaste

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Ensisijainen pääoma	1 069 578	1 028 632
Vastuiden kokonaismäärä	12 286 958	11 277 336
Vähimmäisomavaraisuusaste	8,7 %	9,1 %

Säästöpankkiryhmän arvion mukaan vuonna 2021 merkittävimmät vakavaraisuuteen vaikuttavat sääntelymuutokset ovat uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotto sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen päivitykset (CRR2). Aiempaa laajemman maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotto tulee kasvattamaan riskipainotettujen saamisten yhteismäärää 1.1.2021 alkaen. Sitova 3 prosentin vaade vähimmäisvähimmäisomavaraisuusasteelle ja pysyvän varainhankinnan (NSFR) 100 prosentin vähimmäisvaade tulevat voimaan 28.6.2021 osana vakavaraisuusasetuksen päivityksiä. Lisäksi CRR2 sisältää muutoksia muun muassa sijoitusrahasijoitusten, johdannaisten ja pk-yritysluotonannon vakavaraisuusvaatimuksiin.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta.

Kriisintarkkaisuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkkaisukehiksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkaisuudesta). Kriisintarkkaisuain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto asetti syyskuussa 2019 Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astui voimaan heti. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin, Sp-Keskuspankkiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari II -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto päätti, että Säästöpankkien yhteenliittymään sovellettava MREL-vaade on 10,3 prosenttia velkojen ja omien varojen yhteismäärästä.

Riskiasema

Säästöpankkiryhmän riskiasema on pysynyt hyvällä tasolla. Säästöpankkiryhmän riskiasema on pysynyt edelleen hyvällä tasolla. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuus on hyvä, ja järjestämättömät saamiset ovat kohtuullisella tasolla. Aiempaa laajemman maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotto tulee kasvattamaan riskipainotettujen saamisten yhteismäärää 1.1.2021 alkaen.

Säästöpankkiryhmän riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien yhteenliittymän sisäistä valvontaa sekä keskeinen osa ryhmän operatiivista toimintaa. Keskusyhteisön hallituksen vastuulla on ohjata Yhteenliittymän toimintaa. Se antaa maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi siihen kuuluville yrityksille ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta, sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Yhteenliittymän tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet. Keskusyhteisöön on perustettu liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille. Toimintojen tehtävät:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään Keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta. Näin varmistetaan, että myös kaikki uudet ja olennaiset, mutta myös aikaisemmin tunnistamattomat riskit, tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti, ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla. Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski, korkoriski, operatiivinen riski ja erilaiset liiketoimintariskit.

Ryhmän riskeistä ja riskienhallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa liitteessä 5.

Luottoluokitukset

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti 22.1.2021 Säästöpankkiryhmän keskusluottolaitoksena toimivan Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasoksi A- ja lyhytaikaisen luottoluokituksen tasoksi A-2. Näkymät säilyivät negatiivisina.

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on osa Säästöpankkien yhteenliittymää. Säästöpankkien Keskuspankin rooli on varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja varainhankinta. Keskuspankki hankkii varoja ja operoi ryhmän puolesta raha- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujenvälityksen. Keskuspankki huolehtii myös ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat

Osuuskunnan kokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja kullakin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen seuraavaan varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen asti kestäväksi toimikaudeksi. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 9 ja enintään 35 jäsentä.

Hallintoneuvostoon kuului 19 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Hallintoneuvoston jäsenten määrää laskettiin 26.6.2020 pidetyssä ylimääräisessä osuuskunnan kokouksessa 18 jäsenen ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Antero Savolainen (Säästöpankki Optia, hallituksen puheenjohtaja). Varapuheenjohtajina toimivat Arto Seppänen (Someron Säästöpankki, hallituksen puheenjohtaja) ja Björn West (Kvevlax Sparbank, hallituksen puheenjohtaja). Hallintoneuvoston jäsenet ovat pääsääntöisesti säästöpankkien hallitusten puheenjohtajia ja varajäsenet säästöpankkien hallitusten varapuheenjohtajia.

Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäsenenä ovat vuonna 2020 toimineet seuraavat henkilöt:

Kalevi Hilli, puheenjohtaja
(Säästöpankki Optia) 11.3.2020 asti

Toivo Alarautalahti, varapuheenjohtaja
(Huittisten Säästöpankki) 11.3.2020 asti

Pirkko Ahonen, puheenjohtaja 11.3.2020 alkaen
(Aito Säästöpankki Oy)

Jari Oivo, varapuheenjohtaja 11.3.2020 alkaen
(Myrskylän Säästöpankki)

Jaakko Ossa (Liedon Säästöpankki)

Ulf Sjöblom
(Tammisaaren Säästöpankki)

Sanna Ahonen
(Säästöpankeista riippumaton) 11.3.2020 asti

Marja-Leena Tuomola
(Säästöpankeista riippumaton) 11.3.2020 asti

Pauli Aalto-Setälä
(Säästöpankeista riippumaton) 11.3.2020 asti

Tuula Heikkinen
(Säästöpankeista riippumaton) 11.3.2020 alkaen

Eero Laesterä
(Säästöpankeista riippumaton) 11.3.2020 alkaen

Katarina Segerstahl
(Säästöpankeista riippumaton) 11.3.2020 alkaen

Ari Jutila (Mietoisten Säästöpankki) 11.3.2020 alkaen ja
25.11.2020 asti

Heikki Paasonen
(Säästöpankki Optia) 11.3.2020 alkaen

Säästöpankkiliiton hallitus on päätösvaltainen viiden jäsenen ollessa paikalla. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus valittiin Säästöpankki-liitto osk:n varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 11.3.2020.

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajana on toiminut 1.9.2017 alkaen Tomi Närhinen.

Säästöpankkiliiton varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 11.3.2020 Keskusyhteisön tilintarkastajaksi valittiin Tilintarkastus-yhteisö KPMG Oy Ab. Yhteisön nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Petri Kettunen.

Muu kuin taloudellinen raportointi

Taloudellinen hyvinvointi on ollut osa Säästöpankin toimintaa ensimmäisen suomalaisen Säästöpankin perustamishetkestä vuonna 1822 alkaen. Säästöpankkiaatteen mukaisesti Säästöpankkien perustehtävänä oli auttaa Suomen tytötiestä kansaa vaurastumaan ja hoitamaan talouttaan paremmin – samalla asialla Säästöpankki on edelleen.

Tänä päivänä Säästöpankkiryhmän tehtävänä on toimia asiakkaidensa taloudellisen hyvinvoinnin ja vaurastumisen vastuullisena edistäjänä. Tahdomme tarjota asiakkaillemme parhaan henkilökohtaisten ja digitaalisten palvelujen kokonaisuuden, jossa korostuvat asiakashyöty, asiantuntijuus, asioinnin sujuvuus sekä inhimillinen tapa kohdata ja palvella kaikkia asiak-

kaita. Tuloksena syntyy Säästöpankkikokemus, josta meidät tunnetaan.

Liiketoimintamme perustuu vähäriskiseen vähittäispankki-toimintaan. Strategisena tavoitteenamme on kannattava ja kestävä kasvu laajojen ja pitkäaikaisten asiakkaiden määrää kasvattamalla. Vahva asiakasläheisyys ja paikallisuus yhdistyvät toiminnassamme tehokkaaseen toimintaan ja tiiviiseen ryhmän sisäiseen yhteistyöhön.

Säästöpankkiryhmän arvot, asiakasläheisyys, yhteistyö, vastuullisuus ja tuloksellisuus ovat perustana kaikelle toiminnallemme. Yhteiset arvomme ovat myös vastuullisen toimintamme perusta. Tahdomme, että vastuullisuus näkyy kaikessa tekemisessämme ja on osa organisaatiokulttuuriamme. Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Keskeiset johtamiskäytännöt on määritelty Säästöpankkiryhmän hallinnointiperiaatteissa. Säästöpankkiryhmän toiminnassa noudatetaan voimassa olevien lakien säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä ja kaupankäyntiohjetta sekä säästöpankkien yhteenliittymän hallinnointiperiaatteita samoin kuin muita yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Hallinnointiperiaatteissa määritellään myös Säästöpankkiryhmän yhteiskunta-vastuu. Hallinnointiperiaatteissa määritelty yhteiskuntavastuu pitää sisällään taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun, yhteisön hyvinvoinnin edistämisen sekä ympäristövastuun.

Säästöpankkiryhmän vastuullisuuden olennaisten asioiden raportointi perustuu olennaisuusanalyysiin, jonka tarkoituksena on tunnistaa Säästöpankkiryhmän ja sen sidosryhmien tärkeimmät näkökohdat vastuullisuuden osalta. Syksyllä 2019 päivitimme olennaisuusanalyysimme, koska halusimme kuulla sidosryhmiemme odotuksia vastuullisuudesta sekä analysoida vastuullisuusasioiden liiketoimintavaikutuksia. Olennaisuusanalyysin perusteella tunnistetut Säästöpankkiryhmän olennaiset vastuullisuusteemat olivat ammattitaitoinen, hyvinvoiva henkilöstö ja yrityskulttuuri, vastuullinen ja kestävä luotonanto, Säästöpankki osana paikallisyhteisöjä, vastuullinen ja kestävä sijoittaminen, vastuullisuus liiketoimintaa ohjaavissa periaatteissa ja toimintatavoissa, vastuullisuus palveluissa, tuotteissa ja asiakastyössä sekä Säästöpankkiryhmän suorat ja välilliset vaikutukset ilmastonmuutokseen ja sen vaikutus Säästöpankkiryhmään. Näiden olennaisten teemojen lisäksi pankkitoiminnan perusedellytyksiin kuuluvat taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa, riskienhallinta sekä asiakkaan tietosuoja ja tietoturva. Nämä muodostavat Säästöpankkiryhmän vastuullisuuden olennaisten teemojen perustan, jonka on oltava kunnossa kaikissa olosuhteissa.

Julkaisemme vuosittain Säästöpankkiryhmän vastuullisuusraportin suomeksi ja englanniksi. Raportissa tuomme esiin, miten vastuullisuus näkyy meidän kaikkien säästöpankkilaisten arjessa ja toiminnassamme. Säästöpankkiryhmä on julkaissut ensimmäisen GRI-raportin 20.6.2019. Raportointiperiaatteiden osalta Säästöpankkiryhmä viittaa GRI (Global Reporting Initiative) Standards -ohjeistoon (GRI-referenced).

Alueen sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen

Säästöpankki on ollut tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa jo lähes 200 vuotta ja säästöpankkilaisilla on edelleen tärkeä tehtävä. Missiomme mukaisesti, Säästöpankit edistävät asiakkaiden säästäväisyyttä ja taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Asiakkaat kaipaavat talousasioissaan luotettavaa ja läheistä kumppania, joka auttaa paremman arjen ja tulevaisuuden luomisessa. Kun asiakkaamme vaurastuvat ja voivat hyvin, heijastuu se Säästöpankkiryhmään ja koko yhteiskuntaan. Sääs-

töpankkiryhmälle on tärkeää pitää Suomen kaupungit, kylät ja lähiöt virkeinä ja kehittyvinä. Säästöpankit ovatkin käyttäneet alusta lähtien osan voitostaan oman toimialueensa hyvinvoinnin edistämiseen. Suurten kertaluontoisten lahjoitusten sijaan Säästöpankit tukevat mieluummin useita mielenkiintoisia, paikallisia hankkeita. Viime vuosina mukaan vastuullisuustyöhön on kutsuttu myös Säästöpankkien asiakkaat. Asiakkailla on mahdollisuus esimerkiksi ehdottaa haluamiaan suomalaisia lahjoituskohteita vuosittaiseen Hyviä tekoja -kampanjaan.

Vuoden 2020 Hyviä tekoja -vastuullisuuskampanjan myötä Säästöpankit lahjoittivat yli 550 000 euroa erilaisiin hyvntekeväisyyshankkeisiin. Kohteissa korostuivat nuoret ja lapset, esimerkiksi urheiluseurat, muut vapaa-ajan toiminnan muodot sekä vapaaehtoistyöntekijöiden avustaminen. Tämän vuoden lahjoituksissa nousi lisäksi isoksi teemaksi vähävaraisten perheiden ruoka-apu koronaviruksen aiheuttamassa tilanteessa, missä apua tarvittiin pikaisella aikataululla. Lahjoituskohteita oli yli 300 kappaletta ympäri Suomen.

Säästöpankkien Tutkimussäätiö myönsi apurahoja yliopistojen tutkijoille ja tutkimushankkeille yhteensä 73 000 euron edestä. Lisäksi osakeyhtiömuotoisten Säästöpankkien omistajina olevat säästöpankkisäätiöt ovat eri puolella maata merkittäviä lahjoittajia yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Henkilöstö

Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän eettisiä pelisääntöjä. Työntekijöillä on vastuu varmistaa, että asiakkaat saavat tietoa asianmukaisen liiketoimintatapojen mukaisesti. Työntekijöiden on pyrittävä varmistamaan, että asiakkaat tietävät taloudellisten päätösten seuraukset, myös mahdolliset tappioriskit. Nykyisten ja entisten asiakkaiden valitukset on käsiteltävä viivyttämättä ja oikeudenmukaisesti ja noudattaen sovellettavia lakeja ja määräyksiä. Säästöpankkiryhmässä on laadittu ohjeet valitusten käsittelyprosessin tueksi. Viestinnän on oltava kaikille kohderyhmille avointa, todenmukaista ja puolueetonta. Työntekijöiden on keskityttävä tarjoamaan asiakkaille selkeää ja läpinäkyvää tietoa.

Säästöpankkiryhmässä on tärkeää, että jokainen työntekijä tietää mihin organisaatiota ollaan kehittämässä ja mikä on oman työn merkitys tavoitteidemme toteutumisen kannalta. Toteutamme vuosittain Säästöpankkiryhmän yhteisen Meidän Säästöpankki -henkilöstökyselyn, joka on laadittu ryhmästrategiamme pohjalta. Visiomme mukaisesti tahdomme olla osaavin ja luotetuin talouden kumppani ja henkilöstökyselyn avulla saamme arvokasta tietoa siitä, miten rakennamme yhdessä Säästöpankin menestystä tämän vision toteutumiseksi.

Henkilöstökyselyn tavoitteena on seurata strategian vision toteutumista sekä tarjota henkilöstölle mahdollisuus tuoda esiin näkemyksiään, joita hyödynnetään paikallisesti ja ryhmätasolla toiminnan kehittämisessä. Henkilöstökyselyn vastausprosentti on ollut vuosittain korkea; vuonna 2020 henkilöstökyselyyn vastasi 89,20 prosenttia säästöpankkilaisista ja tulosten keskiarvo oli hyvällä tasolla: 3,33 (asteikolla 1-4). Tulosten perusteella säästöpankkilaiset suosittelevat ryhmää työpaikkana ja ovat säästöpankkilaisuudesta ylpeitä. Henkilöstömme vahvuudeksi nousee myös muutoskyvykyys, mikä näkyy muun muassa siten, että henkilöstö kokee, että heille on luotu edellytykset uudistua työroolin muuttuessa ja heitä kannustetaan kokeilemaan uudenlaisia ratkaisuja työssään.

Menestyminen asiakasliiketoiminnassa ja digitalisaation muutoksessa edellyttää jokaiselta oman asiantuntemuksen jatkuvaa ylläpitoa ja kehittämistä sekä yhtenäisenä joukkueena toimimista. Toimintavuoden aikana pääsimme hyödyntämään laajemmin

uusia työvälineitä, jotka mahdollistivat uudenlaisen tavan tehdä työtä vahvistaen samalla yhdessä tekemistä. Myös henkilöstökyselyn tulosten mukaan henkilöstömme pyrkii aktiivisesti kehittämään omaa työtään sekä jakamaan hyviä käytäntöjä kollegoiden kanssa.

Vuonna 2020 Sp-Akatemia, Säästöpankkiryhmän osaamisen kehittämisen verkosto, jatkoi aktiivista toimintaansa neljän työryhmän voimin. Työryhmissä toimi aktiivisesti yli 50 säästöpankkilaista ympäri Säästöpankkiryhmää keskustellen strategian mukaisista osaamistarpeista ja täten edistäen liiketoimintalähtöisten valmennusten toteutusta tärkeiden osaamisalueiden kehittämiseksi. Säästöpankkiryhmän koulutustarjonta painottui koronavirustilanteen myötä etätoteutuksiin ja verkko-oppimiseen. Kuluneen vuoden aikana toteutimme noin 200 koulutusta ja tilaisuutta. Niihin sisältyivät henkilöstön ja johdon pidemmät valmennusohjelmat, lyhyemmät sisäiset etäkoulutukset, informatiiviset tietoisuuskurssit ja eri toimintojen ajankohtaispäivät. Substanssi-osaamisen kehittämisen lisäksi kasvatimme edelleen kyvykkyyttämme mm. esimiestyön, myynnin & asiakastyön johtamisen sekä projektityöskentelyn osalta.

Henkilöstön liikkuvuutta ja osaamisen kehittämistä tuemme lisäksi Säästöpankkiryhmässä muun muassa rakentamalla erilaisia malleja ja käytäntöjä osaamisen jakamisen tueksi. Avoimet työpaikkamme niin määräaikaisiin kuin toistaiseksi voimassa oleviinkin tehtäviin tulevat aina ensin sisäisiin hakukanaaviin ennen ulkoisten rekrytointikanavien käyttöä. Työkiertomallin hyödyntäminen Säästöpankkiryhmässä on mahdollistanut henkilöstön työskentelyn eri projekteissa ja sijaisuuksissa.

Säästöpankkiryhmän henkilöstön määrä vuoden 2020 lopussa oli 1 418 (1 391). Henkilöstön määrä kokonaisresursseiksi muutettuna oli tilikaudella keskimäärin 1 214 (1 193). Henkilöstöstä oli naisia 76 prosenttia ja miehiä 24, keski-ikä oli 42,7 vuotta (43,0).

Ihmisoikeudet

Säästöpankkiryhmässä kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja pyritään estämään syrjintää kaikessa toiminnassa. Omaan toimintaamme ei suoraan liity välittömästi merkittäviä ihmisoikeusriskejä tai -vaikutuksia, mutta tällaisia vaikutuksia voi kuitenkin liittyä toimitusketjuun tai sijoitus- ja rahoituskohteiden toimintaan. Sijoitustoiminnassamme huomioidaan kohdeyritysten sosiaalinen vastuu. Suljemme suorien sijoitustemme ulkopuolelle yritykset, jotka jatkuvasti rikkovat kansainvälisiä ihmisoikeus-, työelämä- ja ympäristösopimuksia sekä hyviä hallintotapakäytäntöjä.

Ympäristövastuu

Säästöpankkiryhmä kantaa huolta ympäristöstä vastuullisena suomalaisena pankkiryhmänä. Säästöpankin liiketoiminta ei aiheuta merkittäviä suoria ympäristövaikutuksia, mutta haluamme päivittäisillä teoillamme huolehtia ympäristöstä. Kannustamme henkilöstöä julkisen liikenteen käyttöön, korvaamme työmatkoja ja neuvotteluita puhelin- ja videopalaverilla sekä suosimme ympäristöystävällisiä hankintoja. Välillisiä vaikutuksia ympäristöön voi syntyä Sp-Rahastoyhtiö Oy:n sijoitusten kautta. Ilmastonmuutoksesta johtuvilla riskeillä ja ympäristöön liittyvällä sääntelyllä voi olla myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia etenkin tietyillä toimialoilla tai maantieteellisen sijainnin osalta. Rahastoyhtiö pyrkii arvioimaan kestävä kehityksen sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksia tarkasteltaviin sijoituskohteisiin. Kehitämme jatkuvasti sijoitusten ympäristötekijöiden, kuten hiilijalanjäljen ja hiiliriskin, raportointia ja seurantaa. Vuoden 2019 aikana muun muassa laajensimme rahastojemme vastuullisuusraportointia. Säästöpankki Ympäristö -erikoissijoitusrahasto sijoittaa varansa yhtiöihin ja rahastoihin, jotka edistävät ympäristön kestävä

käyttöä. Sijoitustoiminnassamme huomioidaan ESG-asiat (environmental, social, governance), joihin kuuluvat esimerkiksi ympäristövaikutukset.

Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu pitää sisällään muun muassa hyvän kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden, hyvän hallintotavan ja vastuullisen johtamisen. Meille on tärkeää, että asiakkamme ja kumppanimme luottavat arviointikykyymme sekä vastuulliseen toimintaamme kaikissa tilanteissa.

Taloudellinen vastuullisuus edellyttää, että Säästöpankkiryhmän kaikki yhteisöt pitävät huolta omasta vakavaraisuudestaan ja maksuvalmiudestaan huonojenkin suhdanteiden aikana. Säästöpankit kantavat vastuuta paikallisen yhteisön taloudellisen hyvinvoinnin edistämisestä.

Säästöpankit eivät esimerkiksi myönnä asiakkailleen liian suuria lainoja tai luottoja, joista asiakkaat eivät selviytyisi tai jotka veisivät heidän taloutensa liian tiukoille.

Säästöpankkiryhmä tuntee vastuuta myös Suomen taloudesta. Säästöpankit maksavat kaikki verot suoraan Suomeen, eivätkä harjoita kyseenalaista verosuunnittelua. Vuonna 2020 tuloveroja maksettiin 14,6 miljoonaa euroa. Säästöpankkiryhmä työllistää rahoitus- ja palvelualan ammattilaisia eri puolilla maata ja on aktiivisesti mukana Finanssialan toimikunnissa kehittämässä Suomen pankkitoimintaa.

Lahjonnan ja korruption torjunta

Säästöpankkiryhmässä noudatettavilla Hyvän liiketavan periaatteilla pyritään varmistamaan, että Säästöpankkiryhmässä toimitaan vastuullisesti, eettisesti sekä lakeja ja sääntelyä noudattaen. Jokaisen työntekijän tulee tuntea nämä periaatteet, ja ne käydään läpi osana uuden henkilön perehdytystä. Hyvän liiketavan periaatteita tarkentavat lisäksi ohjeet eturistiriitojen hallinnasta sekä rikkomuksista ilmoittamisesta.

Säästöpankkiryhmässä ei sallita korruptiota missään muodossa, ei liiketoiminnassa eikä liikekumppanuussuhteissa. Säästöpankki-ryhmään kuuluvissa yhteisöissä ei hyväksytä sellaisten lahjojen tarjoamista tai vastaanottamista, jotka voidaan tulkita lahjonnaksi tai yritykseksi vaikuttaa liiketoimintaan. Työntekijöiden on harjoitettava erittäin huolellisesti lahjojen vastaanottamista tai niiden antamista asiakkaille, yhteistyökumppaneille tai muille henkilöille, joiden kanssa he ovat työssään tekemisissä.

Riskienhallinta

Riskienvallonta ja compliance -toiminto valvoo myös muita kuin taloudellisia riskejä osana operatiivisten riskien ja compliance-riskien valvontaa. Compliance-toiminnon vastuulla on varmistaa, että säännösten noudattamista ja vaatimustenmukaisuutta noudatetaan. Myös muiden kuin taloudellisten riskien realisoituminen voi heikentää Säästöpankkiryhmän mainetta ja aiheuttaa mahdollisia vahinkoja sekä asiakkuuksissa että muissa sidosryhmissä. Muut kuin taloudelliset riskit ovat osa liiketoiminnan säännöllisesti tekemiä riskikartoituksia. Uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisprosessissa huomioidaan myös mahdolliset operatiiviset ja compliance-riskit. Muiden kuin taloudellisten riskien hallinta on osa jokapäiväistä tekemistä ja henkilöstöä koulutetaan ja ohjeistetaan säännöllisesti riskienhallinnasta.

Tietoturva

Tietoturvan kehittämisen painopistealueita ovat Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan suojaus tietojenkäsittelyn riskeiltä ja kyberuhkilta, asiakkaiden ja sidosryhmien tietoturvan ja tietosuojan varmistaminen, vaatimuksenmukaisuusvelvoitteiden toteutuminen sekä ryhmätasoisien politiikkojen, ohjeiden ja standardien jalkautus. Tietoturva on keskeisessä osassa Säästöpankkiryhmän strategiassa, jota edistetään tehokkaalla riskijohdamisella ja monistettavilla ratkaisilla. Tietoturvan lakisäätöjen vaatimustenmukaisuuden keskeiset velvoitteet ovat PSD2 ja GDPR sekä viitekehyksenä toimii ISF Standardi.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

Pankkitoiminta

Säästöpankkien henkilöasiakkaiden asiakastytyväisyys ja asiakaskokemus säilyivät tilikaudella vahvalla tasolla. Säästöpankkien asiakasneuvottelujen suosittelevuudeksi (NPS) muodostui vuoden aikana keskimäärin 80,5. Asiakaskohtaukset siirtyivät koronan vauhdittamana etäkanaviin ja verkkoneuvotteluiksi. Myös sopimusten digitaalisen allekirjoittamisen käyttö lisääntyi Säästöpankin henkilöasiakasliiketoiminnassa. Toiminnallisilla muutoksilla vastattiin asiakaskäyttäytymisen muutokseen sekä säästöpankkien tavoitteeseen tarjota asiakkailleen paras henkilökohtaisten ja digitaalisten palvelujen kokonaisuus. Säästöpankkien henkilöasiakaskannan rakenne kehittyi tilikauden aikana positiivisesti. Säästöpankin palveluja laajasti käyttävien ja asiointinsa Säästöpankkiin keskittäneiden henkilöasiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 4,6 prosenttia. Säästöpankkien lainakan- ta kasvoi markkinan yleistä kehitystä vastaavasti. Säästöpankit tukivat henkilöasiakkaiden selviytymistä koronakriisissä myöntämällä merkittävään osaan asiakkaidensa lainoja lyhennysvapaan sekä tukien aktiivisesti asiakkaidensa talouden suunnittelua.

Säästöpankkien yritysasiakkaiden asiakastytyväisyys ja asiakaskokemus säilyivät tilikaudella erittäin vahvalla tasolla. Säästöpankkien asiakasneuvottelujen suosittelevuudeksi (NPS) yritysasiakkaiden osalta oli 82,1. EPSIn pankkitutkimuksessa 2020 Säästöpankki nousi ensimmäistä kertaa yritysasiakkaissa niin asiakasuskollisuudessa kuin asiakastytyväisyydessä voittajaksi. Säästöpankit julkaisivat yritysasiakkailleen uuden mobiilisovelluksen samoin kuin mahdollistivat yritysasiakkaiden sopimusten sähköisen allekirjoituksen. Sähköinen yhteydenpito pankin ja asiakkaiden välillä kasvoikin voimakkaasti vuoden aikana. Säästöpankit reagoivat nopeasti koronan vaikutuksiin yrityksille toteuttamalla asiakkailleen muun muassa useita aiheeseen keskittyneitä webinaareja yhdessä yhteistyökumppaninsa LähiTapiolan kanssa. Webinaareissa Säästöpankkien ja LähiTapiolan sekä muiden yhteistyökumppaneiden asiantuntijat kertoivat koronaan saatavilla olleista tukimuodoista sekä vastasivat osallistujien kysymyksiin. Säästöpankkien palveluja laajasti käyttävien yritys- sekä maa- ja metsätalousyritysten määrä kasvoi vuoden aikana 11,1 prosenttia kasvun painottuessa aiempaa suurempiin pienyrityksiin. Kasvua ilmentää myös Säästöpankkien yritys- sekä asuntoyhteisörahituksen volyymin kasvu, joka koronatilanteessakin ylitti molemmissa asiakasryhmissä selkeästi keskimääräisen markkinakäytön. Säästöpankit tukivat asiakasyritystensä selviytymistä koronakriisissä myöntämällä merkittävään osaan yritysluotoista lyhennysvapaita sekä tarjoamalla maksuvalmiusrahoitusta kas- sakkiristisistä kärsineille yrityksille.

Säästöpankkiryhmä käynnisti vuonna 2019 peruspankkijärjestelmän uudistamisen. Peruspankkijärjestelmä pohjautuu Te-

menos-teknologiaan ja sen toimittaa Oy Samlink Ab. Toimituksen kokonaishinta Säästöpankkiryhmälle on noin 28,9 miljoonaa euroa ja aktivoidut kustannukset vuoden lopussa olivat yhteensä 8,1 miljoonaa euroa. Hankkeen aikataulua tullaan tarkentamaan alkuvuoden aikana.

Säästöpankkiryhmän kiinnitysluotto- ja keskuspankkitoiminta

Säästöpankkiryhmään kuuluva Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:n tavoitteena on vahvistaa Säästöpankkiryhmän toimintaedellytyksiä kilpailukykyisen varainhankinnan kautta ja edistää omalla toiminnallaan Säästöpankkiryhmän strategian toteutumista. Sp-Kiinnitysluottopankki vastaa Säästöpankkiryhmän kiinteistöluottovakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettu- ja joukkolainoja. Säästöpankkiryhmän kiinnitysluottopankkitoiminta eteni tilikaudella suunnitellusti ja luottokanta kasvoi vuoden lopuun mennessä 2 146 (1 957) miljoonaan euroon.

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on Säästöpankkien omistama pankki, joka tuottaa Säästöpankeille erilaisia keskusluottolaitospalveluita. Säästöpankkien Keskuspankin toiminnan painopiste oli vuonna 2020 ryhmän likviditeettiaseman varmistamisessa ja Säästöpankkien palveluiden edelleen kehittämisessä. Säästöpankkien Keskuspankki vei tilikauden aikana loppuun maksukorttien järjestelmäuudistuksen mikä mahdollisti uusien korttitoiminnallisuuksien lanseeraamisen asiakkaille. S&P Global Ratings (S&P) vahvisti 22.1.2021 Säästöpankkiryhmän keskusluottolaitoksena toimivan Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasoksi A- ja lyhytaikaisen luottoluokituksen tasoksi A-2. Näkymät säilyivät negatiivisina.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2019)

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 35,4 (60,5) miljoonaa euroa. Korkokate oli 161,2 (155,8) miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 3,4 prosenttia. Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 68,7 (62,6) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 9,7 prosenttia. Sijoitus-toiminnan nettotuotot laskivat 19,6 (39,7) miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 8,1 (11,7) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumiset kasvoivat pääosin koronaviruspandemian vuoksi ja olivat yhteensä 19,8 (8,4) miljoonaa

euroa. Lainojen ja saamisten arvonalentumiset olivat 15,4 (7,7) miljoonaa euroa, joista odotettavissa olevien luottotappioiden määrä oli 8,7 (2,4) miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuudesta kirjattiin arvonalentumisia yhteensä 4,4 (1,8) miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut laskivat 61,4 (64,0) miljoonaan euroon. Pankkitoimintasegmentin henkilöstön määrä tilikauden lopulla oli 1 000 (1 044). Liiketoiminnan muut kulut ja poistot kasvoivat 2,8 prosenttia 140,9 (137,0) miljoonaan euroon.

Pankkitoiminnan tase oli 12,3 (31.12.2019: 11,1) miljardia euroa, jossa kasvua oli 11,3 prosenttia. Lainat ja saamiset asiakkailta kasvoivat 4,2 prosenttia 9,3 (31.12.2019: 8,9) miljardiin euroon. Asiakkailta saadut talletukset olivat 7,8 (6,8) miljardia euroa.

Varallisuudenhoidon palvelut

Varallisuudenhoidon palveluiden toimintaan tilikaudella merkittävästi vaikuttivat koronaviruspandemia ja sen vaikutukset sijoitusmarkkinoihin ja yritysten ja maailman talouden kasvunäkymäodotuksiin. Pandemian olosuhteissa Säästöpankkiryhmä keskittyi asiakkaiden tukemiseen, laadukkaaseen palveluun ja asiakasinformointiin erityisesti sähköisiä kanavia hyödyntäen. Säästöpankit kehittivät palveluitaan vuoden aikana kaikissa asiointikanavissa. Säästöpankkiryhmässä käynnistettiin myös yksityispankkipalveluiden tarjoaminen vaativammille sijoitusasiakkaille. Sp-Henkivakuutuksen ja Sp-Rahastoyhtiön operatiivinen toiminta säilyi koko vuoden häiriöttömänä ja asiakaskokemus hyvällä tasolla. Aikaisempiin kriiseihin verrattuna asiakkaat toimivat rauhallisemmin, eikä laajoja rahasto-osuuksien lunastuksia tai henkivakuutus tuotteiden takaisinostoja tapahtunut.

Haasteellisesta toimintaympäristöstä huolimatta nettomerkinnyt Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimiin sijoitusrahastoihin olivat positiiviset. Markkinaosuus kotimaisten rahastoyhtiöiden joukossa kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 2,7 prosenttia. Uusia jatkuvia rahastosäästösopimuksia tehtiin 5,8 prosenttia vertailuvuotta vähemmän ja rahastomerkinnoista 62 prosenttia (vertailuvuonna 40 prosenttia) tehtiin sähköisesti.

Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastopääomat kasvoivat edellisvuodesta 12,3 prosenttia ja olivat vuoden lopussa 3,6 miljardia euroa (3,2). Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimien varojen määrä oli 5,0

miljardia euroa (4,5), kun mukaan luetaan varainhoitosopimusten perusteella hallinnoitava varallisuus. Nettomerkinnät Säästöpankkirahastoihin olivat 111,7 miljoonaa euroa (98,8). Rahastojen osuudenomistajien määrä kasvoi 33,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Rahastoissa oli 255 501 (191 941) osuudenomistajaa. Osuudenomistajilla mitattuna Sp-Rahastoyhtiö on Suomen neljänneksi suurin rahastoyhtiö.

Sp-Rahastoyhtiö hallinnoi tilikauden päättyessä 22 sijoitusrahastoa, joista suurin rahasto oli Säästöpankki Korko Plus sijoitusrahasto 723,6 miljoonan euron pääomilla. Rahasto oli 38 535 osuudenomistajalla myös suurin osuudenomistajien määrällä mitattuna. Eniten uutta pääomaa Säästöpankkirahastoista keräsi Säästöpankki Ryhti sijoitusrahasto, jonka nettomerkinnät olivat 65,7 miljoonaa euroa.

Vahvan alkuvuoden jälkeen maaliskuussa alkanut yleinen epävarmuus hidasti säästöhankintakulutusten maksutulokertymää. Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulo säilyi loppuvuoden vakaana ja takaisinostot maltillisina. Riskihankintakulutusten kysyntä jatkui koko vuoden hyvänä parantuen vuoden jälkimmäisellä puoliskolla turvakelpoisten luottojen myyntimäärän kasvessa. Maksutulo kasvoi edellisvuodesta 2,6 prosenttia.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2019)

Varallisuudenhoidon palveluiden tulos ennen veroja oli 30,9 (24,7) miljoonaa euroa.

Henkivakuutus toiminnan nettotuotot 18,3 (15,4) miljoonaa euroa, nousivat 18,9 prosenttia vertailukauteen nähden. Henkivakuutus toiminnan maksutulo oli 105,2 (102,6) miljoonaa euroa. Korvauskulut olivat 76,5 (95,9) miljoonaa euroa.

Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 30,8 (27,5) miljoonaa euroa. Palkkiotuotot kasvoivat suurempien asiakasvarojen ja hallinnoitavien rahastopääomien myötä.

Liiketoiminnan kulut pysyivät viime vuoden tasolla ollen 17,8 (17,9) miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat 7,8 (7,2) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä laskivat 10,0 (10,7) miljoonaan euroon. Varallisuudenhoidon palveluiden henkilöstön lukumäärä 31.12.2020 oli 81 (78).

Henkivakuutus toiminnan varat olivat tilikauden lopussa 1 007,2 (31.12.2019: 936,6) miljoonaa euroa. Sijoitussidonnaiset vakuutus-säästöt olivat 856,6 (31.12.2019: 780,1) miljoonaa euroa.

Varallisuudenhoidon palveluiden tase oli 1 018,1 (31.12.2019: 946,7) miljoonaa euroa.

Muut toiminnot

Muihin toimintoihin sisältyy Säästöpankkiliitto osk, Sp-Koti Oy, Säästöpankkipalvelut Oy ja muut Säästöpankkiryhmään yhdisteltävät yhtiöt. Muut toiminnot eivät muodosta raportoitavaa segmenttiä.

Kiinteistönvälitykseen keskittyvä franchising-yhtiö Sp-Koti Oy kasvoi selvästi asuntomarkkinoita nopeammin liikevaihdon kasvessa lähes 25 prosenttia ja kauppamäärän kasvaessa lähes 22 prosenttia. Asuntomarkkinoilla kiinteistönvälittäjien tekemien asuntokauppojen kauppamäärä kasvoi noin 0,5 prosenttia. Yritysten määrä kasvoi 3:lla ja välittäjämäärä noin 20 välittäjällä edelliseen vuoteen verrattuna. Sp-Koti Oy:öön kuului 36 yritystä ja yksi oma yksikkö. Ketju on toimipisteiden ja myytävien kohteiden määrän osalta kolmanneksi suurin välitysketju Suomessa.

Olennaiset tapahtumat tilinpäätöspäivän jälkeen

Säästöpankkiliitto osk:in hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Vuoden 2021 näkymät

Toimintaympäristön näkymät

Koronavirus määrittelee edelleen globaalin talouden kehityskulkua vuonna 2021. Rokotusten myötä valoa on jo näköpiirissä ja hiljalleen rajoitustoimia pystytään purkamaan, kun rokottamiset edistyvät. Se toki ottaa aikansa, sillä kyseessä on massiivinen globaali logistinen operaatio. Toisaalta viruksen uudet, aiempaa helpommin tarttuvat mutaatiot, voivat johtaa tautitapausten nopeaan nousuun ennen kuin rokotuksista saadaan merkittävää apua. Alkuvuotta vääristää siis köyden veto uusien tartuntojen ja rokotusten välillä.

Vuoden ja rokotusten edetessä rajoitustoimia pystytään kuitenkin hiljalleen purkaa. Se tapahtunee eri maissa hieman eri aikaan. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla talouden elpyminen pääsee kunnolla käyntiin ja voi olla nopeakin. Kuluttajien säästämisaste on noussut ympäri maailman, joten kuluttajilla on käytössään rahaa ja se mahdollistaa kulutuksen nopeinkin puskahduksen koronan helpottaessa.

Finanssipoliittista elvytystä jatketaan vielä vuonna 2021. Esimerkiksi USA:n uusi presidentti Biden on ajamassa massiivista talouden elpymispakettia, joskin on vielä epäselvää, kuinka suuri osa siitä toteutetaan. Euroopassa elpymispaketin rahoja aletaan käyttää ja lisäksi yksittäiset maat jatkavat vielä elvytystä tarvittaessa. Hiljalleen tosin painopiste siirtyy talouspolitiikan normalisointiin. Myös keskuspankkien rahapolitiikka pysyy elvyttävänä ja korot matalalla. Elpymisen käynnistytessä keskustelu osto-ohjelmien alasajamisesta tosin alkaa ja se voi aiheuttaa hermostuneisuutta markkinoilla.

Vuosi 2021 tulee olemaan kaksijakoinen; alkuvuonna talous vielä kärsii koronasta, mutta loppuvuonna elpyminen pääsee kunnolla käyntiin. Kiina toimii edelleen kasvuveturina ja maan talouden odotetaan kasvavan jopa 8-10 %:n vauhtia. USA:n ja Euroopan kasvuennusteet ovat noin 5 %.

Myös Suomen talous elpyy koronan aiheuttamasta kuopasta. Säästöpankkiryhmän kasvuennuste vuodelle 2021 on 2,5 %. Suomen talouskasvu jää monia muita vaisummaksi, koska pudotus vuonna 2020 oli pienempi. Alkuvuosi vielä kärvistellään koronan kanssa, mutta vuoden jälkipuoliskolla elpyminen pääsee kunnolla käyntiin.

Kuluttajille on jäänyt säästöjä, joita aletaan käyttää tautitilanteen helpottaessa. Tämä mahdollistaa yksityisen kulutuksen nopeinkin elpymisen. Työttömyys nousee hieman vielä alkuvuonna ennen kuin kääntyy laskuun loppuvuonna elpymisen lähdettyä kunnolla käyntiin.

Myös yritysten luottamus on noussut pohjistaan. Kun elpyminen pääsee kunnolla käyntiin, näkyy se erityisesti palvelusektorilla, joka on ollut selvällä vajaakäytöllä koronan myötä. Teollisuuden tilaukset kääntyvät loppuvuonna 2020 jo pieneen nousuun usean laskukuukauden jälkeen ja eurooppalaisten teollisuusyritysten luottamus on säilynyt hyvällä tasolla, joten myös teollisuuden näkymät ovat kohtuulliset. Avainasemassa on globaalin elpymisen käynnistyminen ja rokottamisen edistyminen.

Vuonna 2020 yritysten konkurssveja nähtiin Suomessa jopa normaalia vähemmän, mikä johtuu väliaikaisesta konkurssilainsäädännön muutoksesta. Lakimuutoksen rauettua nähdään todennäköisesti hetkellinen konkurssien määrän kasvu. Koronakriisi on myös mahdollisesti käynnistänyt laajemmankin rakennemuutoksen yrityssectorissa, mutta sen vaikutusta on tässä vaiheessa vielä vaikea arvioida.

Suurimmat riskit liittyvät edelleen tautitilanteeseen. Mikäli esimerkiksi viruksesta tulisi uusia vaarallisempia muunnoksia, rokkottaminen etenisi hitaasti tai ilmenisi vakavia sivuvaikutuksia, voi taloustilanne muuttua nopeasti heikommaksi. Jos globaalin talouden elpymisen viivästyy, heijastuu se myös Suomen talousnäkyymiin. Myös rahoitusmarkkinoiden kriisiytyminen voisi johtaa reaali-talouden heikkenemiseen.

Liiketoiminnan näkymät

Markkinakorkojen matala taso haastaa tuloksentekoa edelleen vuonna 2021. Matala korkotaso ei kuitenkaan vaaranna Säästö-

pankkiryhmän tuloksentekoa tai vakavaraisuutta. Säästöpankkiryhmä on vakavarainen ja ryhmän liiketoiminta on suhteellisen matalariskistä.

Vuonna 2021 Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan painopisteenä on edelleen Säästöpankkiryhmän kilpailukykyyn parantaminen ja asiakaskeksien strategian toteuttaminen. Tähän Säästöpankeilla on hyvät edellytykset. Ryhmän tavoite vuonna 2021 on saada enemmän pankkiasiointinsa Säästöpankkiin keskittäviä asiakkaita.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja, Tomi Närhinen
puh. 040 724 3896

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Säästöpankkiryhmän kotisivuilta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Liikevaihto:	Korkotuotot, palkkiotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan tuotot yhteensä:	Korkokate, palkkiotuotot ja -kulut netto, kaupankäynnin nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan kulut yhteensä:	Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
Kulu-tuottosuhde:	Liiketoiminnan kulut Liiketoiminnan tuotot
Oman pääoman tuotto %:	Kauden tulos Oma pääoma, sis. määräysvallattomien osuuden (kauden alun ja lopun keskiarvo)
Kokonaispääoman tuotto %:	Kauden tulos Taseen loppusumma (kauden alun ja lopun keskiarvo)
Omavaraisuusaste %:	Oma pääoma (sis. määräysvallattomien osuuden) Taseen loppusumma

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, ESMA) ohjeet vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulivat voimaan 3.7.2016. Vaihtoehtoisella tunnusluvulla tarkoitetaan taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa menneitä tai tulevaa taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin IFRS-normistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä.

Säästöpankkiryhmällä ei ole käytössä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka eivät olisi johdettavissa tilinpäätöksestä, eikä esitetyissä tunnusluvuissa ole tapahtunut muutoksia.

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN IFRS-TILINPÄÄTÖS

Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

(1 000 euroa)	Liite	1-12/2020	1-12/2019
Korkotuotot		183 038	186 650
Korkokulut		-22 071	-31 031
Korkokate	7	160 967	155 619
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	99 742	90 334
Sijoitustoiminnan nettotuotot	9	19 569	36 668
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	10	18 335	15 426
Liiketoiminnan muut tuotot	12	7 974	23 349
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		306 588	321 395
Henkilöstökulut	13	-89 510	-87 228
Liiketoiminnan muut kulut	14	-110 046	-111 569
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	15	-20 601	-20 347
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-220 157	-219 145
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	16	-19 760	-8 379
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	24	70	936
Tulos ennen veroja		66 740	94 807
Tuloverot	17	-14 648	-20 675
Tilikauden tulos		52 092	74 132
Jakautuminen:			
Omistajien osuus tuloksesta		51 280	72 949
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		812	1 183
Yhteensä		52 092	74 132

Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Kauden tulos	52 092	74 132
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot (/tappiot)	-724	-908
Yhteensä	-724	-908
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Käypään arvoon arvostamisesta	-1 543	18 123
Rahavirran suojauksesta	-451	-301
Yhteensä	-1 994	17 823
Kauden laaja tulos	49 375	91 048
Jakautuminen:		
Omistajien osuus laajasta tuloksesta	48 387	87 172
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	988	3 875
Yhteensä	49 375	91 048

Säästöpankkiryhmän tase

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2020	31.12.2019
Varat			
Käteiset varat	19	1 183 519	680 411
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	20	109 060	110 450
Lainat ja saamiset asiakkailta	20	9 283 660	8 906 493
Johdannaiset	21	76 438	68 697
Sijoitusomaisuus	22	1 159 201	1 140 782
Henkivakuutustoiminnan varat	23	1 022 561	951 962
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä	24	300	231
Aineelliset hyödykkeet	25	52 151	57 956
Aineettomat hyödykkeet	26	38 709	37 462
Verosaamiset	27	10 792	3 873
Muut varat	28	160 670	50 790
Varat yhteensä		13 097 063	12 009 105
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	29		3 909
Velat luottolaitoksille	30	389 879	242 010
Velat asiakkaille	30	7 778 931	6 804 436
Johdannaiset	21	570	3 835
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	31	2 626 632	2 755 856
Henkivakuutustoiminnan velat	32	957 174	892 648
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	33	29 220	51 104
Verovelat	27	73 933	59 955
Varaukset ja muut velat	34	85 015	77 241
Velat yhteensä		11 941 354	10 890 995
Oma pääoma			
Peruspääoma	35	25 236	20 339
Kantarahasto		32 452	34 452
Rahastot	35	270 056	232 906
Kertyneet voittovarot	35	826 526	802 073
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä		1 154 271	1 089 770
Määräysvallattomien omistajien osuus	35	1 438	28 621
Oma pääoma yhteensä		1 155 709	1 118 391
Velat ja oma pääoma yhteensä		13 097 063	12 009 105

Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	52 092	74 132
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	55 622	152 196
Maksetut tuloverot	-10 091	-8 240
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	97 623	218 089
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Sijoitusomaisuus, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	-10 706	6 986
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	-43 023	8 825
Lainat ja saamiset asiakkailta	30 230	-423 090
Sijoitusomaisuus, käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	-3 895	-40 398
Sijoitusomaisuus, jaksotettuun hankintameno	-376 343	4 908
Henkivakuutustoiminnan varat	-1 570	-110 482
Muut varat	-109 367	16 749
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	962 640	234 463
Velat luottolaitoksille	125 471	16 079
Velat asiakkaille	967 275	-139 393
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	-134 820	262 414
Henkivakuutustoiminnan velat	-776	90 852
Muut velat	5 490	4 511
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	545 591	-83 950
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituskiinteistöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-18 189	-32 676
Sijoituskiinteistöjen sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1 993	69
Investointien rahavirta yhteensä	-16 196	-32 607
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	2 710	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-24 594	-21 695
Voitonjako	-1 704	-1 692
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	-10 278	
Muut	-3 870	
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-37 736	-23 388
Rahavarojen muutos	491 659	-139 944
Rahavarat tilikauden alussa	721 950	861 894
Rahavarat tilikauden lopussa	1 213 609	721 950

Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:

Käteiset varat	1 183 519	680 411
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	30 090	41 539
Rahavarat yhteensä	1 213 609	721 950
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta		
Arvonalentumiset rahoitusvaroista	19 760	5 294
Käyvän arvon muutokset	-16 689	253
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä sekä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	24 609	18 539
Osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus	-70	-936
Henkivakuutustoiminnan oikaisut	5 433	108 372
Muut oikaisut	7 433	
Myyntivoitot- ja tappiot sijoituskiinteistöistä sekä aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	497	
Tuloverot	14 648	20 675
Yhteensä	55 622	152 196
Saadut korot	190 723	197 946
Maksetut korot	31 783	41 795
Saadut osingot	4 255	6 728

Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma

(1 000 euroa)	Peruspää- oma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kantarahasto	Käyvän ar- von rahasto	Suojau- sinstrument- tien rahasto	Vararahasto	Muut rahas- tot	Rahastot yhteensä	Voittovar	Säästöpankki- ryhmän omis- tajien osuus yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	20 338	34 475	60 354	-2 858	2 552	69 760	85 483	249 766	733 762	1 003 866	24 929	1 028 795
Laaja tulos												
Kauden voitto									72 949	72 949	1 486	74 436
Muut laajan tuloksen erät				16 990	-301			16 690	-908	15 782	2 367	18 149
Laaja tulos yhteensä				16 990	-301			16 690	72 042	88 732	3 854	92 585
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 861	-1 861		-1 861
Muut muutokset	1	-23				456	470	904	-1 821	-918	-203	-1 121
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen									-7	-7		-7
Oma pääoma yhteensä 31.12.2019	20 339	34 452	60 354	14 133	2 252	70 216	85 953	267 359	802 114	1 089 812	28 579	1 118 391
Oma pääoma 1.1.2020	20 339	34 452	60 354	14 133	2 252	70 216	85 953	267 359	802 114	1 089 812	28 579	1 118 391
Laaja tulos												
Kauden voitto									51 280	51 280	1 136	52 416
Muut laajan tuloksen erät				3 729	-451			3 278	-724	2 554	-148	2 405
Laaja tulos yhteensä				3 729	-451			3 278	50 557	53 834	988	54 822
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 702	-1 702	-99	-1 801
Siirrot erien välillä	4 897		27 651			-17 249	-11 829	3 470	-3 168	302		302
Muut muutokset		-2 000	39 667			-4 380	12	33 298	-48 004	-14 706		-14 705
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen									26 730		-28 030	-1 300
Oma pääoma yhteensä 31.12.2020	25 236	32 452	127 672	17 862	1 801	48 586	74 136	307 406	826 526	1 127 540	1 438	1 155 709

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

LIITE 1: KUVAUS SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄSTÄ

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästävyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsen-säästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Säästöpankkiryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 18 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen

konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankki-ryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiryhmä ei muodosta konsernia eikä luottolaitostoinnista annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsen-säästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

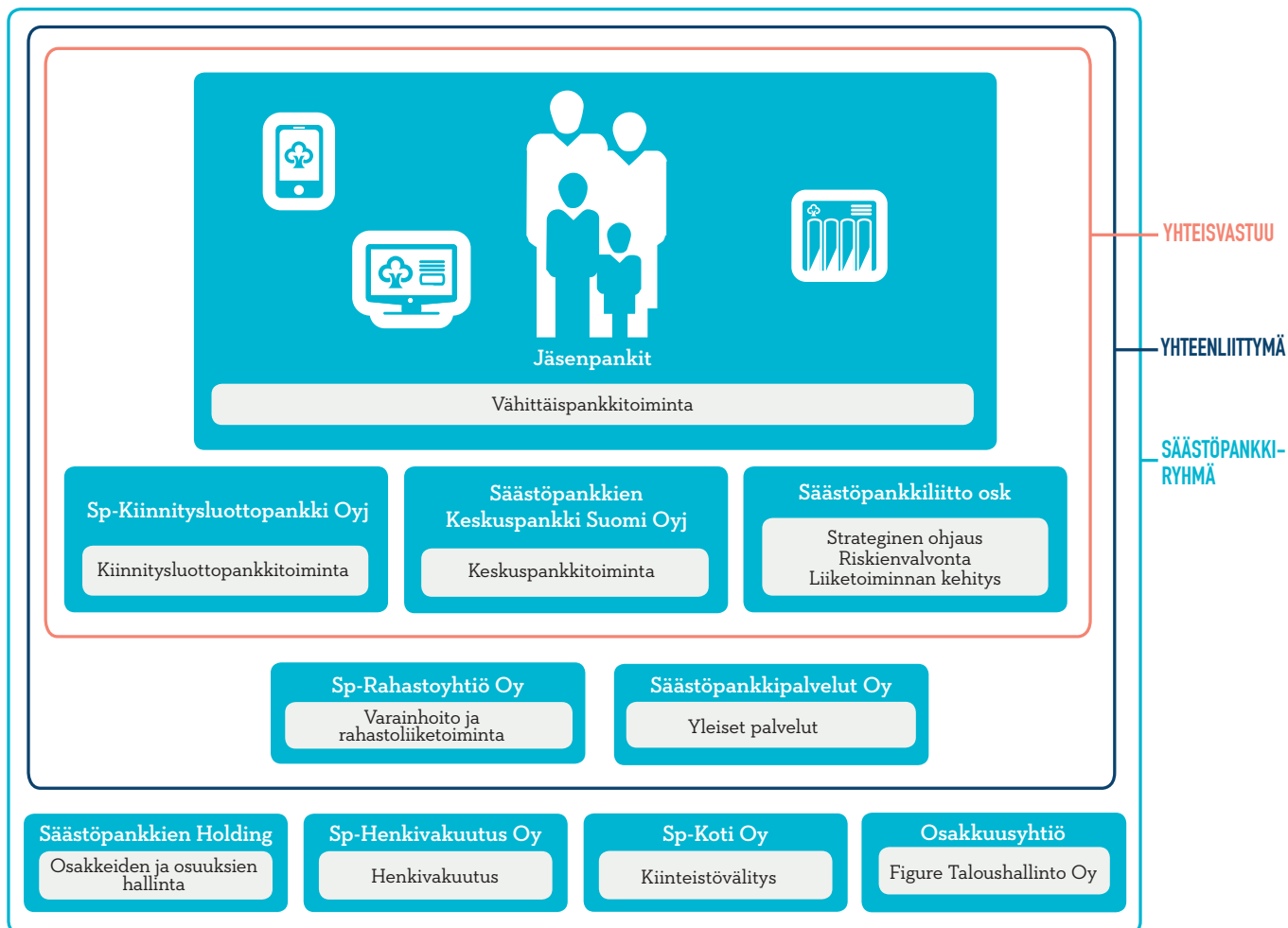
Tilikauden aikana toteutettiin kaksi säästöpankkien välistä fuusiota. Huittisten Säästöpankki fuusioitui Aito Säästöpankkiin ja Sysmän Säästöpankki fuusioitui Helmi Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankki-ryhmään kuuluvien säästöpankkien määrä väheni 20 pankista 18 pankkiin. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Säästöpankkiryhmän sisäisiä, eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Säästöpankki-ryhmän tulokseen.

Säästöpankkiryhmä osti 6.11.2020 aikaisemman ilmoituksen mukaisesti Oma Säästöpankki Oyj:n omistamat Nooa Säästöpankki Oy:n, Sp-Henkivakuutus Oy:n, Sp-Rahastoyhtiö Oy:n, Säästöpankkien Holding Oy:n ja Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n osakkeet. Vähemmistöosuuksien hankinnalla ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja sen ympärille muodostuvan Säästöpankkiryhmän rakenne on kuvattu alla olevassa kaaviossa:

Säästöpankkiryhmän rakenne

Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana Keskusyhteisönä. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Kaikki tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt on lueteltu liitteessä 42. Kaikki jäljempänä esitetyt luvut ovat Säästöpankkiryhmän lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Säästöpankkiliitto osk:n kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Jäljennökset Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksistä sekä puolivuositarkastuksista ovat saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma tai Säästöpankkiliiton toimitoista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on 15. helmikuuta 2021 hyväksynyt Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen 31. joulukuulta 2020 päättyvältä tilikaudelta ja tilinpäätös annetaan tiedoksi osuuskunnan kokoukselle 11. maaliskuuta 2021.

LIITE 2: TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. Yleistä

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) ja niitä koskevien tulkintojen (IFRIC) mukaisesti.

Talletuspankkien yhteenliittymälain sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, kirjanpidollisten arvioiden muutoksia ja virheitä käsittelevän IAS 8 -standardin periaatteiden mukaisesti Säästöpankkiliitto osk:n hallitus vahvistaa sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista. Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen yhdistelyperiaatteet on käsitelty tarkemmin kohdassa "2 Yhdistelyperiaatteet".

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös laaditaan euroina, joka on Säästöpankkiryhmän kirjanpito- ja toiminnallinen valuutta.

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumahetken kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset varat ja velat on muutettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskurssiin. Arvostuksen yhteydessä syntyneet kurssierot on tuloslaskelmassa kirjattu valuutatotoiminnan nettotuotoiksi "Sijoitustoiminnan nettotuotot" -erän alle. Henkivakuutustoiminnasta syntyneet kurssierot sisältyvät henkivakuutustoiminnan nettotuottoon.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, sekä suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa (suojatun riskin osalta), jotka on arvostettu käypään arvoon.

Varat ja velat netotetaan ainoastaan, kun Säästöpankkiryhmällä ja vastapuolella on sekä laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus, että aikomus netottaa summia tai realisoida omaisuuserän sekä suorittaa velan samanaikaisesti.

2. Yhdistelyperiaatteet

Laskentatekninen emo

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös sisältää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on määräysvalta.

Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsensäästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määrittää emoyhtiötä. Säästöpankkiryhmän IFRS-tilinpäätöksessä niin kutsuttu laskentatekninen emoyhtiö on muodostettu 17 jäsensäästöpankista, joilla yhdessä on määräysvalta muihin Säästöpankkiryhmän IFRS-tilinpäätökseen yhdisteltäviin yhteisöihin. Laskentateknisen emoyhtiön keskinäinen omistus, sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, sisäinen voitonjako ja sisäiset katteet eliminoidaan.

Säästöpankkiryhmän peruspääoma muodostuu Säästöpankkien peruspääomasta ja osakeyhtiömuotoisten Säästöpankkien osakepääomasta, poislukien Nooa Säästöpankki Oy, joka on muiden

Säästöpankkien yhdessä omistama tytäryhtiö. Peruspääomaa ei säästöpankkilain 11 § mukaan makseta takaisin. Osakepääomaa käsitellään osakeyhtiölain mukaisesti.

Tytäryhtiöt

Säästöpankkiryhmän tytäryhtykset ovat yhteisöjä, joissa Säästöpankkiryhmällä on määräysvalta.

Säästöpankkiryhmällä on määräysvalta, mikäli Säästöpankkiryhmällä on yhteisöä koskeva valta ja se altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja Säästöpankkiryhmä pystyy käyttämään yhteisöä koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamaansa tuoton määrään.

Säästöpankkiryhmän keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankinnassa käytetty vastike, hankitun yhteisön varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Se osa hankintamenosta, joka ylittää Säästöpankkiryhmän osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana, kirjataan liikearvoksi. Negatiivinen liikearvo tuloutetaan kokonaisuudessaan hankintahetkellä.

Kaikki Säästöpankkiryhmän sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan Säästöpankkiryhmän yhdisteltyä tilinpäätöstä laadittaessa.

Tilikauden aikana hankitut tytär-, osakkuus- tai yhteisyritykset yhdistellään siitä hetkestä lähtien, kun Säästöpankkiryhmä on saanut määräysvallan tai yhteisen määräysvallan. Vastaavasti tilikauden aikana myydyt tytär-, osakkuus- tai yhteisyritykset yhdistellään siihen saakka, kunnes määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta päättyy.

Säästöpankkiryhmä on soveltanut IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto -standardiin sisältyvää helpotusta ensilaatoille olla soveltamatta IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen -standardia takautuvasti ennen 1.1.2013 tapahtuneisiin liiketoimintojen yhdistämiin. 1.1.2013 jälkeen hankitut tytäryhtykset on käsitelty IFRS 3 -standardin "Liiketoimintojen yhdistäminen" mukaisesti.

Strukturoidut yhteisöt

Strukturoidut yhteisöt ovat yhteisöjä, jotka on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä kenellä on määräysvalta yhteisössä. Strukturoiduille yhteisöille on tyypillistä, että niillä on kapea-alainen selkeä tavoite ja usein riittämätön pääoma, jotta ne pystyisivät rahoittamaan toimintonsa ilman sijoittajien antamaa taloudellista tukea.

Säästöpankkiryhmässä strukturoiduksi yhteisöiksi on tunnistettu Säästöpankkiryhmään kuuluvan Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja, joissa Säästöpankkiryhmällä katsotaan olevan yllä määritelty määräysvalta. Määräysvallan perusteella yhdisteltäviksi rahastoiksi luokitellaan rahastot, joissa Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen omistusosuus on pidempiaikaisena sijoituskohteena ollut yli 40 prosenttia ja joita Säästöpankkiryhmään kuuluva Sp-Rahastoyhtiö hallinnoi. Rahastojen omistusosuudet tarkistetaan puolivuositain 30.6. ja 31.12. Yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden omistusosuus rahastossa on pitänyt olla yli 40 prosenttia yli puolen vuoden ajan, ennen kuin rahasto yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmän ulkopuolisten sijoittajien osuudet yhdisteltävistä rahastoista esitetään Säästöpankkiryhmän tilinpäätö-

töksessä velkana. Velka on luokiteltu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi.

Osakkuusyhtiöt ja yhteisjärjestelyt

Osakkuusyhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa Säästöpankkiryhmällä on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Huomattava vaikutusvalta syntyy lähtökohtaisesti silloin, kun Säästöpankkiryhmä omistaa 20-50 prosenttia yhteisön äänivallasta tai kun Säästöpankkiryhmällä muutoin on huomattava vaikutusvalta yhteisössä.

Osakkuusyhtiö yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, jolloin osakkuusyhtiön tuloslaskelma ja tase eivät sisälly kokonaisuutena Säästöpankkiryhmän tulokseen tai taseeseen, vaan yhdistellyssä taseessa esitetään Säästöpankkiryhmän osuus osakkuusyhtiön omasta pääomasta erässä "Sijoitukset osakkuusyhtiöissä" ja Säästöpankkiryhmän osuus osakkuusyhtiön tuloksesta esitetään Säästöpankkiryhmän tuloslaskelmassa rivillä "Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta". Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla Säästöpankkiryhmän osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista.

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteisjärjestelyt jaetaan yhteisyrityksiin ja yhteisiin toimintoihin. Yhteisyritykset yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt yhdistellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhteisinä toimintoina ja niiden varat velat yhdistellään Säästöpankkiryhmän taseeseen omistusosuuden mukaisina.

Määräysvallattomien omistajien osuudet

Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta ja muista laajan tuloksen eristä esitetään erillisinä erinä Säästöpankkiryhmän tuloslaskelmassa, laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden tappio kohdistetaan myös määräysvallattomien omistajien osuudelle siinäkin tapauksessa, että se johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen.

Määräysvallattomien omistajien osuus tytäryhtiöistä arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteellisenä osuutena hankitun tytäryhtiön nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määrittellään hankintakohtaisesti.

3. Rahoitusinstrumentit

3.1 Rahoitusvarat ja -velat

Säästöpankkiryhmä soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muo-dostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä ("korkoriskin portfoliosuojaus"), Säästöpankkiryhmä jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit Kirjaaminen ja arvostaminen -standardin soveltamista.

Luokittelu Säästöpankkiryhmän taseessa on riippumaton IFRS 9:n mukaisista ryhmistä. Samalle riville taseeseen kirjatuille varoille ja veloille voidaan näin ollen soveltaa eri arvostusperusteita. Taseeseen kirjattujen rahoitusvarojen ja -velkojen jako arvostusluokkiin esitetään liitteessä 18.

Väliaikainen poikkeusmenettely

Sp Henkivakuutustoiminnan sijoitustoimintaan liittyvät oman pääoman ehtoiset instrumentit ja rahas-tosijoitukset luokitellaan

käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvaroihin. Säästöpankkiryhmä soveltaa merkittävään osaan näistä instrumenteista IFRS 4 standardin sallimaa väliaikaista poikkeusmenettelyä, joka palauttaa instrumenttien tulosvaikutukset IAS 39 standardin mukaisiksi.

Poikkeusmenettelyn piiriin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon ja niiden arvonmuutokset esitetään omassa pääomassa, muihin laajan tuloksen eriin kuuluvassa käyvän arvon rahastossa. Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserä kirjataan pois taseesta tai kun on objektiivista näyttöä siitä, että sen arvon on alentunut. Objektiviseksi näytöksi katsotaan oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintamenon. Jos arvonalentuneen oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo myöhemmin nousee, arvonnousu kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Väliaikaisella poikkeusmenettelyllä pyritään sovittamaan yhteen IFRS 9 ja IFRS 17 -standardien eriaikaisesta voimaantulosta aiheutuva väliaikainen tulosvolatiliteetti, kun sijoitukset arvostetaan IFRS 9 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mutta niihin liittyvää vakuutusvelkaa ei voida vielä arvostaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti IFRS 17 -standardin mukaisesti. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltaminen lopetetaan viimeistään 1.1.2023, kun IFRS 17 Vakuutussopimukset -standardi tulee voimaan.

3.1.1 Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi- tai kuluksi, osana rahoitusvaran tai -velan efektiivistä korkoa.

3.1.2 Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Säästöpankkiryhmä luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

LIIKETOIMINTAMALLIN ARVIOINTI

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka Säästöpankkiryhmä hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia

kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien ky-seisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

RAHAVIRTAOMINAISUUKSIEN ARVIOINTI

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

JAKSOTETTU HANKINTAMENO

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksu

KÄYPÄÄN ARVOON LAAJAN TULOKSEN KAUTTA ARVOSTETTAVAT

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myydessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä Säästöpankkiryhmä voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Valinta tehdään instrumenttikohtaisesti. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoista sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei

siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI ARVOSTETTAVAT

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epä johdonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epä johdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan Säästöpankkiryhmässä instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettyä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELUN MUUTOKSET

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleenluokittelu tehdään vain silloin, kun Säästöpankkiryhmän rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Säästöpankkiryhmä ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

SOPIMUKSEEN PERUSTUVIEN RAHAVIRTOJEN MUUTTAMINEN

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleenneuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

3.1.3 Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että Säästöpankkiryhmä joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen, mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle "läpikulku"-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää "läpikulku"-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, ta-
seesta poiskirjaamisen edellytykset täytyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toi-
selle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirret-
ty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta mää-
räysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun
velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu,
kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai
sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanan-
tajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman
ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti
toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuol-
tuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoar-
von ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

3.2. Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä
tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä
arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta
markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia
markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markki-
noiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on hel-
posti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja
säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuol-
ten välisiä markkina-transaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna
markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli mark-
kinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille,
jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu
markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin
ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään
markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua
omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käy-
tettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät,
jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan.
Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, dis-
kontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta
osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa.
Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä,
käytettävistä diskonttauskerroista, ennenaikaisen takaisinmaksun
mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat
rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkia-
tasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla
noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina mui-
ta kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa
varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti
(esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille
syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennetta-
vissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon ar-
vostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko
kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän

alim-malla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon
merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan
erän suhteen kokonaisuudessaan.

3.3 Arvon alentuminen

3.3.1 Odotettavissa olevat luottotappiot

Säästöpankkiryhmä määrittää arvonalentumisen perustuen ra-
hoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa
olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan
rahoitusvaroilta, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jäl-
keen jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden
laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen
ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämisessä sovelletaan
kolmivaiheista mallia, jossa laskentaan vaikuttava vaihe määräytyy
rahoitusvaran taseeseen kirjaamishetken ja raportointipäivän väl-
illä tapahtuneen luottoriskin muutoksen perusteella seuraavasti:

- Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole
kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportoin-
tipäivän välillä. Vaiheessa 1 olevien rahoitusvarojen odotetta-
vissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyy-
teen, että luottotappio toteutuu raportointipäivästä seuraavan
12 kuukauden kuluessa.
- Vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasva-
nut merkittävästi taseeseen kirjaamishetken jälkeen. Vaiheessa
2 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion las-
kenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu
rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.
- Vaiheeseen 3 kuuluvat rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan
arvoltaan alentuneita. Vaiheessa 3 olevien rahoitusvarojen
odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu toden-
näköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä
olevana voimassaoloaikana.

Taseeseen kirjaamishetken ja raportointipäivän välisen luottoris-
kin muutosta arvioitaessa huomioidaan sellaiset asiaankuuluvat
käytettävissä olevat tiedot, jotka ovat saatavissa ilman kohtuu-
tonta työpanosta ja kustannuksia. Säästöpankkiryhmä käyttää
luottoriskin muutoksen merkityksellisuuden arvioimiseen muun
muassa seuraavia laadullisia ja määrällisiä tietoja.

- Maksuviive: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan olevan kasva-
nut merkittävästi ja sopimus siir-tyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2,
kun maksuviive ylittää 30 päivää. Kun maksuviive ylittää 90
päivää, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja
siirtyä vaiheesta 2 vaiheeseen 3.
- Lainanhoitajasto: jos saatava ei ole järjestämätön, lainanhoi-
tojoustomerkintä tulkitaan merkittäväksi luottoriskin kasvuksi
ja saatava siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Jos lainanhoi-
tusto tehdään sopimukseen, joka on järjestämätön tai jos
sopimuksella on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitajasto,
sopimuksen katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja se siirtyy
vaiheeseen 3.
- Maksukyvyttömyysmerkintä: Jos asiakas on todettu maksuky-
vyttömäksi, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentu-
nut ja siirtyä vaiheeseen 3

Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä,
ettei asiakas maksa sovittujen ehtojen mukaisia luottovelvoittei-
ta täysimääräisesti ilman, että Säästöpankkiryhmä turvautuu
toimiin, kuten esimerkiksi vakuuden realisointi, tai viimeistään
silloin, kun maksu on viivästynyt yli 90 päivää. ECL-laskennassa

käytetään samaa maksukyvyttömyyden määritelmää, joka Säästöpankkiryhmässä on käytössä luotonantosäännöissä.

Rahoitusvara voi palautua vaiheesta 2 tai 3 kun sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se on täyttänyt edellisen vaiheen kriteerit yhtäjaksoisesti siirtymälle määritetyn tarkkailujakson ajan. Siirryttäessä vaiheesta 2 vaiheeseen 1 tarkkailujakson pituus on 3 kuukautta ja siirryttäessä vaiheesta 3 vaiheeseen 2 tarkkailujakso on 12 kuukautta.

Säästöpankkiryhmä käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan pääsääntöisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus ($PD \cdot LGD \cdot EAD$) mallia. Vähäriskeisille luotoille, joita ovat luotot julkiselle sektorille tai rahoituslaitokselle ja valtion takaamat opintolainat, laskenta tehdään Loss Rate mallilla ($Loss Rate \cdot LGD \cdot EAD$). Laskenta tehdään sopimuskohtaisesti ja se perustuu seuraaviin pa-rametreihin:

- PD% (vain PD/LGD malli): maksukyvyttömyyden todennäköisyys, joka perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- Loss Rate% (vain Loss Rate malli): vastapuolelle vakioitu prosentti, joka määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- LGD %: arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä, huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.
- EAD: vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä on vuositason keskiarvo, jossa huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut pääoman lyhennykset ja ennenaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille se on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona käytetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa käyttämällä laskennassa neljää eri talouden skenaariota, jotka perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin makroekonomisiin ennusteisiin. Laskennassa käytettävät skenaariot ovat perusskenaario, lievä taantuma, syvä taantuma ja optimistinen skenaario ja ne ovat samoja, joita käytetään muutoinkin Säästöpankkiryhmän taloudellisessa suunnittelussa. ECL laskennassa käytettävien skenaariorien painotukset perustuvat johdon näkemykseen niiden toteutumisen todennäköisyydestä. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja niissä on käytetty muun muassa seuraavia makroekonomisia tekijöitä: BKT:n kasvu, investointien kasvu, työttömyysaste, inflaatio, 3 kk ja 6 kk Euribor korot ja asuntojen hintaindeksi.

Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta tappiota koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen varaukseksi. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan oikaisemaan käyvän arvon rahastoa. Taseeseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset esitetään tuloslaskelman erässä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

Saamistodistusten arvonalentuminen

Säästöpankkiryhmä laskee saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot ostoeräkohtaisesti käyttämällä maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus ($PD \cdot LGD \cdot EAD$) mallia.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) perusteena käytetään Bloombergin tuottamia luottoluokituksia ja jos sitä ei ole saatavissa, ulkoisia luottoluokitustietoja, jotka konvertoidaan PD arvoiksi. Laskennassa käytetyt LGD arvot vastaavat tutkittuja historiallisia toteumia sijoituslajeittain, eikä niitä arvioida erikseen liikkeeseenlaskija- tai sijoituskohtaisesti.

Saamistodistusten luottoriskin merkittävää kasvua arvioidaan laadullisin ja määrällisin kriteerein. Sopi-muksen luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi, kun sen PD kasvaa joko 2,5 kertaiseksi tai 10%- yksikköä, sille on tehty lainanhoitojousto tai sillä on yli 30 päivän maksuviive. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset.

3.3.2 Toteutuneet luottotappiot

Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan. Lopulliseksi todetut luottotappiot kirjataan pois taseesta vastaeränä tuloslaskelman erä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista. Mahdolliset taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan oikaisuiksi tuloslaskelman erään Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

3.4 Suojauslaskenta ja johdannaisopimukset

Säästöpankkiryhmä suojaa johdannaisopimuksilla korkoriskikään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Suojauksen tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Säästöpankkiryhmä soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 -standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaisopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käypä arvo kirjataan taseeseen johdannaissaamiseksi tai -velaksi ja käyvän arvon muutos tuloslaskelman erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde arvostetaan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmaan erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin aina vähintään raportointihetkeltä.

4. Vuokrasopimukset

Säästöpankkiryhmä vuokralleottajana

Sopimuksen syntymisajankohtana ja sopimuksen ehtojen muut-
tuessa Säästöpankkiryhmä arvioi sisältyykö sopimukseen vuokra-
sopimus. Arviointi tehdään sopimuksen jokaiselle mahdolliselle,
erilliselle vuokrasopimuskomponentille. Sopimus on vuokrasopi-
mus, jos sopimus antaa oikeuden yksilöidyn omaisuuserän käyt-
töä koskevaan määräysvaltaan käyttäjäksi ja tiettyä vastiketta
vastaan. Sopimus antaa määräysvallan mikäli:

- Sopimuksella on identifioitu ja erillinen/itsenäinen omaisuuse-
rä.
- Sopimuksen myötä saadaan oikeus omaisuuserän käytöstä
koko käyttöaikana koitua taloudellinen hyöty kaikilta olen-
naisilta osin.
- Sopimuksen myötä saadaan oikeus ohjata omaisuuserän käyt-
tötapa ja -tarkoitusta.

Sopimuksen alkamishetkellä vuokrasopimusvelka on vuokra-ai-
na maksettavien vuokrien nykyarvo. Vuokrat koostuvat kiinteistä
maksuista sekä muuttuvista vuokrista, jotka riippuvat indeksistä.
Vuokrasopimusvelka arvostetaan myöhemmin jaksotettuun han-
kintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Vuokrasopimusvel-
an määrä uudelleen arvioidaan, mikäli tulevat vuokrat muuttuvat
perustuen sopimuksella määriteltyyn indeksi- tai hinnanmuutok-
seen, vuokra-aika tai jäännösarvotakuun määrä muutuu tai, jos
sopimuksen osto-optio päätetään käyttää. Mikäli vuokrasopimus-
velan määrä oikaistaan uudelleenarvioinnin yhteydessä, tehdään
vastaavan suuruinen oikaisu myös käyttöoikeusomaisuuserään.

Vuokra-aika alkaa vuokrasopimuksella määriteltynä aloitusajan-
kohtana. Vuokrasopimuksen päättymisajankohta on sopimuksen
mukainen päättymisajankohta. Vuokra-aika arvioidaan uudelleen,
kun sopimuksen jatkamisoptio on arvioitu käytettävän eri tavalla
kuin alkuperäinen arvio. Mikäli vuokrasopimus on toistaiseksi
voimassa oleva, on päättymisajankohta sopimuksen mukainen ai-
kaisin mahdollinen irtisanomisajankohta. Poikkeuksena tähän pe-
riaatteeseen ovat kiinteistöt ja huoneistot, joissa sijainti määrittää
päättymisajankohdan. Säästöpankkiryhmän strategiaan perustuen
kasvukeskuksessa tai merkittävässä maakuntakeskuksessa sijaitse-
vien vuokrakohteiden vuokra-ajaksi on määritelty kolme vuotta.
Muissa sijainneissa olevien kiinteistöjen ja huoneistojen vuokra-ai-
ka on yksi vuosi. Diskonttokorkona käytetään korkoa, jolla Sääs-
töpankkien Keskuspankki antaa rahoitusta Säästöpankkiryhmän
pankeille.

Käyttöoikeusomaisuuden arvo sopimuksen alkamishetkellä on
vuokrasopimusvelka lisättyinä vuokranantajalle suoritettut maksut
alkamispäivään mennessä, arvion mukaiset ennallistamismenot
vuokra-kauden lopussa sekä alkuvaiheen välittömät menot. Käyt-
töoikeuserä arvostetaan myöhemmin hankintamenoon ja siitä
kirjataan poistot vuokrauden mukaan.

Vuokralleotetut käyttöomaisuuserät esitetään tase-erässä Aineel-
liset hyödykkeet ja vuokrasopimusvelka esitetään erässä Varauk-
set ja muut velat.

Säästöpankkiryhmän vuokrasopimuskohteet ovat jaettavissa seu-
raaviin kohdeomaisuuseriin:

- Koneet ja kalusto
- Kiinteistöt ja huoneistot
- Tietojärjestelmät
- Muut

Lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja arvoltaan vähäiset omaisuu-
serät

IFRS 16 -standardi sisältää kaksi kirjaamista ja arvostamista koske-
vaa helpotusta. Säästöpankkiryhmä on valinnut, ettei enintään 12
kuukauden vuokrasopimuksia eikä arvoltaan korkeintaan 5 000
euron olevia omaisuuseriä kirjata käyttöoikeusomaisuudeksi eikä
niiden perusteella kirjata vuokrasopimusvelkaa. Säästöpankkiryh-
mä kirjaa nämä lyhytaikaiset vuokrasopimukset sekä arvoltaan vä-
häiset omaisuuserät kuluksi vuokra-aikana.

Säästöpankkiryhmä vuokranantajana

Säästöpankkiryhmä ei toimi rahoitusleasingisopimuksissa vuok-
ralleantajana. Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle
annetut hyödykkeet esitetään erässä "Sijoitusomaisuus" (sijoi-
tuskiihteistöt) tai "Aineelliset hyödykkeet", ja vuokratulot kirja-
taan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa tuloslaskelman erään "Si-
joitusomaisuuden nettotuotot" tai "Liiketoiminnan muut tuotot".
Säästöpankkiryhmässä operatiivisella vuokrasopimuksella vuok-
ralleannettuja omaisuuseriä ovat mm. pankin omistamat asuin-
kiinteistöt.

5. Työsuhde-etuudet

Työsuhde-etuuksiin sisältyvät lyhytaikaiset työsuhde-etuudet,
työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet, työsuhteen päättymi-
sen jälkeiset etuudet sekä muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet.
IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardi määrää työsuhde-etuuksien
kirjanpitoikäisyyden.

Lyhytaikaisia työsuhde-etuuksia ovat esimerkiksi palkat ja luon-
taisedut, vuosilomat, tulospalkkiot ja lisävakuumukset. Lyhytai-
kaiset työsuhde-etuudet odotetaan maksettavan kokonaisuudes-
saan 12 kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka
aikana työntekijät suorittavat asianomaisen työn.

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet perustuvat työsuht-
teen päättymiseen eivätkä itse työsuoritukseen. Nämä etuudet
koostuvat irtisanomiskorvauksista.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet tulevat maksettavak-
si työsuhteen päättymisen jälkeen. Ne koostuvat eläkkeistä tai
muista työsuhteen päättymisen jälkeen maksettavista etuuksista,
esimerkiksi henkivakuutuksesta tai terveydenhoidosta. Työsuht-
teen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat eläkejärjestelyt luo-
kitellaan etuuspuhjoisiksi ja maksupuhjoisiksi järjestelyiksi.

Maksuperusteisissa eläkejärjestelyissä Säästöpankkiryhmä mak-
saa kiinteitä eläkevakuutusmaksuja eläkevakuutusyhtiöille eikä
Säästöpankkiryhmällä tämän jälkeen ole juridista tai todellista
velvollisuutta lisämaksujen suorittamiseen, jos eläkevakuutus-
yhtiö ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuksien maksamisesta.
Merkittävin maksuperusteinen järjestely on työntekijän eläkelain
mukainen perusvakuutus (TyEL). Ulkopuoliset eläkevakuutusyh-
tiöt vastaavat tästä eläketurvasta Säästöpankkiryhmässä.

Säästöpankkiryhmällä on myös etuuspuhjoisia eläkejärjestelyjä.
Etuuspuhjoisissa järjestelyissä Säästöpankkiryhmälle jää velvoit-
teita tilikauden maksujen jälkeen. Etuuspuhjoisissa eläkejärjes-
telyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden
nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien
varojen käyvällä arvolla.

Säästöpankkiryhmä käyttää ammatillisesti pätevää vakuutusma-
temaattikkaa määrittämään olennaiset työsuhteen päättymisen
jälkeisistä etuuksista johtuvat velvoitteet. Laskenta suoritetaan
ennakoituun etuusioikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä.
Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttauskorko

määritetään yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet perustuvat pitkäaikaiseen työsuhteeseen. Tällaisia etuuksia ovat esimerkiksi palkallinen loma, palkkio tai lahja, joka myönnetään palveluvuosien kertymän perusteella.

6. Henkivakuutustoiminnan varat ja velat

Vakuutusten luokittelu vakuutus- ja sijoitus-sopimuksiksi

Säästöpankkiryhmän myöntämät henkivakuutukset luokitellaan joko vakuutus-sopimuksiksi tai sijoitus-sopimuksiksi. Vakuutus-sopimuksiksi luokitellaan ne vakuutukset, joissa on merkittävä vakuutusriski tai joissa vakuutuksenottajalla on oikeus tai mahdollisuus muuttaa sopimusta siten, että hänelle syntyy oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen yhtiön ylijäämästä. Puhtaasti sijoitussidonnaiset vakuutukset, joissa ei ole merkittävää vakuutusriskiä, luokitellaan sijoitus-sopimuksiksi.

Säästöpankkiryhmän vakuutus-sopimukset käsitellään Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä IFRS 4 Vakuutus-sopimukset -standardin mukaisesti. Sijoitus-sopimuksiksi luokiteltuihin sopimuksiin sovelletaan IFRS 4 myötä sallittua siirtymäsäännöstä ja sopimukset käsitellään IAS 39:n mukaisin tulovaikutuksin. Jälleenvakuutukset käsitellään IFRS 4 -standardin mukaisesti vakuutus-sopimuksina.

Vakuutus- ja sijoitus-sopimuksiin liittyvät velat

Vakuutusten velat kirjataan Suomen kirjanpitolainsäädännön mukaisesti. Vakuutus-sopimusten velan määrittämisessä käytetyt vakuutusmatemaattiset laskuperusteet täyttävät kansallisten säädösten vaatimukset. Perusteet sisältävät oletuksia biometrisistä tekijöistä, liikekustannuksista ja korosta.

Vakuutus-sopimusten vakuutusmaksuvastuu ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on määritelty maksetuista maksuista, hyvityksistä, veloituksista ja arvonnmuutoksista muodostuvan vakuutussäästön perusteella täydentämällä tätä vastaisen korko- ja liikekustannusliikkeen osalta. Harkinnanvaraisiin lisäetuihin oikeuttavien vakuutusten taattujen etujen vastuun diskonttokorko on korkeintaan 0,5 prosenttia. Keskimääräinen diskonttokorko on 0,1 prosenttia.

Vakuutus-sopimusten muu korvausvastuu kuin alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on lyhytaikaista velkaa ja se muodostuu tunnetuista ja tuntemattomista vahinkotapahtumista. Tunnettujen vahinkojen vastuu arvostetaan nimellisarvoonsa ja tuntemattomien vahinkojen vastuu perustuu vakuutusmatemaattisiin perusteisiin.

Jälleenvakuutus-sopimuksiin liittyvät saamiset ja velat arvostetaan yhdenmukaisesti jälleenvakuutettujen velkojen ja saamisten kanssa. Mikäli yhtiöllä olisi erääntyneitä saamisita, tehtäisiin näihin saamisiin tulovaikutteinen arvonalennus.

Sijoitus-sopimuksista syntyvä velka arvostetaan sijoitus-sopimuksiin liitettyjen varojen markkina-arvon mukaisesti.

Vakuutus-sopimuksiin liittyvän velan riittävyydesti

IFRS 4 -standardin mukaan vakuutuksenantajan on arvioitava jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ovatko sen taseeseen merkityt vakuutusvelat riittävän suuret, käyttämällä tarkasteluhetken arvioita vakuutus-sopimusten tulevaisuuden rahavirroista. Vastuuvelan riittävyydesti tehdään IFRS 4 -standar-

din mukaisesti arvostetuille Säästöpankkiryhmän vakuutus-sopimuksille. Vastuuvelan riittävyydesti verrataan vastuuvelan kansallisiin periaatteisiin perustuvaa kirjanpitoarvoa vakuutus-sopimuk-sista syntyvien kassavirtojen nykyarvoon, johon on lisätty riskimarginaali. Mikäli vastuuvelan riittävyydesti osoittaa, että kansallisiin periaatteisiin perustuva vastuuvelka on kokonaisuu-tenaan pienempi kuin sisäisen mallin mukainen vastuuvelka, täydennetään Säästöpankkiryhmän vastuuvelkaa sisäisen mallin mukaisen vastuuvelan ja kansallisiin periaatteisiin perustuvan vastuuvelan erotuksella.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Säästöpankkiryhmän henkivakuutustoiminnan tavoitteena on antaa pitkällä aikavälillä harkinnanvaraisiin lisäetuihin oikeute-tuille vakuutussäästöille ennen kuluja ja veroja kokonaisuhyvitys, joka on vähin-tään Suomen valtion pitkän joukkovelkakirjalainan tuotto. Säästövakuutuksissa tavoitetasona on maturiteetiltaan 5 vuoden ja eläkevakuutuksissa 10 vuoden joukkovelkakirjalaino-jen korkotasoa vastaava tuotto. Vakuutuksen kokonaisuhyvityksel-lä tarkoitetaan vakuutus-sopimuksen laskuperuste- tai vuosikor-koa ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävää lisäkorkoa.

7. Aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke on yksilöitävissä oleva omaisuuserä, jolla ei ole aineellista olomuotoa. Säästöpankkiryhmän aineettomia hyödyk-keitä ovat muun muassa tietokoneohjelmistot ja ohjelmistolisenssit.

Aineeton hyödyke kirjataan taseeseen vain, jos on todennäköis-tä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudelli-nen hyöty koituu Säästöpankkiryhmän hyväksi ja omaisuuserän hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Vastainen talou-dellinen hyöty saattaa sisältää palvelujen tai tavaroiden myynti-tuottoja, kustannussäästöjä tai muuta hyötyä, joka syntyy Säästö-pankkiryhmän käyttäessä omaisuuserää.

Alkuperäinen arvostaminen tapahtuu hankintameno. Hankin-tameno käsittää ostohinnan sisältäen kaikki menot, jotka välit-tömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiot-tuun käyttötarkoitukseen. Hankintameno ei lueta hyödykkeen käytöstä ja henkilökunnan koulutuksesta aiheutuneita menoja eikä hallinnon menoja ja muita yhteisiä yleismenoja.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineeton hyödyke kirjataan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Poistot kirjataan tasapoistoina kuluksi kunkin aineettoman hyö-dykkeen tunnetun tai arvioitun taloudellisen vaikutusajan ku-luessa. Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vuosittain.

Hyödykettä poistetaan siitä lähtien, kun se on valmis käytettä-väksi. Aineeton hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Arvioituiden taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Ulkoisilta toimijoilta ostetut tietojärjestelmät 3-5 vuotta

Perusjärjestelmät 5-10 vuotta

Muut aineettomat hyödykkeet 2-5 vuotta

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseen "Aineettomat hyödyk-keet" -erään. Poistot ja arvonalentumistappiot kirjataan tuloslas-kelman erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä".

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja sijoituskiinteistöt

Säästöpankkiryhmän aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat muun muassa omassa käytössä olevat kiinteistöt sekä koneet ja kalusto. Lisäksi Säästöpankkiryhmällä on vuokratuloja tuottavia sijoituskiinteistöjä.

Säästöpankkiryhmän kiinteistöt jaetaan käyttötarkoituksen mukaan omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Sijoituskiinteistöjen tarkoituksena on tuottaa vuokratuloja tai pääomalle arvonnousua. Joitakin kiinteistöjä käytetään osaksi sijoituskäytössä ja osaksi omassa tai henkilökunnan käytössä. Mikäli nämä osat pystyttäisiin myymään erikseen, Säästöpankkiryhmä käsittelee kutakin osaa kirjanpidossa erikseen käyttötarkoituksen mukaan. Jos osat eivät ole erikseen myytävissä, käsitellään kiinteistöä sijoituskiinteistönä vain, jos ainoastaan vähäinen osa kiinteistöstä on omassa tai henkilökunnan käytössä. Jako tehdään eri käyttötarkoituksissa olevien neliömetrien suhteessa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan taseessa erään "Aineelliset hyödykkeet" ja sijoituskiinteistöt erään "Sijoitusomaisuus".

Tuloslaskelmassa oman käytön kiinteistöön liittyvät tuotot kirjataan erään "Liiketoiminnan muut tuotot" ja kulut erään "Liiketoiminnan muut kulut". Poistot ja arvonalentumistappiot kirjataan kaikista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä erään "Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä".

Tuloslaskelmassa sijoituskiinteistöjen nettotuotot, mukaan lukien sijoituskiinteistöistä tehty poistot ja arvonalentumiset, sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot".

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja sijoituskiinteistöt arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Hankintameno sisällytetään kaikki menot, jotka välittömästi aiheutuvat hyödykkeen hankinnasta. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioitun taloudellisen vaikutus-ajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alun perin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioitun taloudellisen vaikutusajan ovat pääosin seuraavat:

Rakennukset	10-50 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	3-8 vuotta
Peruskorjaukset vuokratuissa tiloissa	3-10 vuotta
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta

Hyödykkeiden jäännearvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulovaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa. Sijoituskiinteistöjen myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Myyntivoitto tai -tappio määräytyy myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintameno erotuksena.

9. Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun Säästöpankkiryhmällä on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen veloitte, ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen tulee ajan-kohtaiseksi ja johto voi luotettavalla tavalla arvioida veloitteen

määrän. Jos osasta veloitetta on mahdollisuus saada korvausta kolmannelta osapuolelta, kirjataan korvaus erillisenä eränä, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja oikaistaan tarvittaessa. Varaus arvostetaan sen määrän nykyarvoon, jota odotetaan veloitteen täyttämiseksi.

Mikäli yllä mainittu veloitte on olemassa, mutta varauksen kirjaimisedellytykset eivät täyty, on kyseessä ehdollinen velka. Ehdollista velkaa ei kirjata taseeseen vaan se esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Myös ehdollista velkaa tulee arvioida jokaisena tilinpäätöspäivänä erikseen.

10. Verot

Säästöpankkiryhmän tuloveroihin kirjataan Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu ja laskennallisten verojen muutos. Verot kirjataan tulovaikutteisesti, paitsi silloin kun ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin.

Laskennalliset verot lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisestä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan yhtiöittäin. Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuneita laskennallisia verovelkoja ja -saamia ei netoteta. Laskennallinen vero arvostetaan IAS 12 -standardin perusteella ja niillä tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla, joita sovelletaan silloin, kun laskennallisen veron odotetaan muuttuvan tuloveroksi. Verokantojen muutoksesta johtuva laskennallisen veron muutos kirjataan tuloslaskelmaan tai laajan tuloksen eriin, jos vero oli kirjattu sinne aikaisemmillä tilikausilla.

Käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin perustuvat verosaamiset kirjataan, mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä ja saaminen voidaan hyödyntää.

11. Liiketoiminnan tuotot

Korkotuotot ja kulut

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuaian mukaan. Tällä menetelmällä instrumentin tuotot ja kulut jaksotetaan suhteessa taseessa jäljellä olevaan saamiseen ja velan määrään eräpäivään saakka. Henkivakuutustoiminnan rahoitusvaroihin liittyvät korkotuotot ja -kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Kun rahoitusvaroihin kuuluvasta sopimuksesta on kirjattu arvonalentumistappio, korkotuoton laskemisessa käytetään alkupeleistä efektiivistä korkoa ja korko lasketaan arvonalennuksella vähennetyllä lainan saldolla.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan pääsääntöisesti suoriteperiaatteen mukaisesti. Toimenpiteen tai palvelun suorittamisesta ansaitut palkkiot tuloutetaan, kun toimenpide tai palvelu on suoritettu. Useampaa vuotta koskevista palkkioista tuloutetaan tilikaudelle kuuluva osuus. Käypään arvoon tulovaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot tuloutetaan kuitenkin instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Sijoitustoiminnan nettotuotot erään kirjataan käypään arvoon tulovaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien nettotuotot (myyntivoitot ja -tappiot, arvostusvoitot ja -tappiot ja osinkotuotot), käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta

arvostettavien rahoitusvarojen nettotuotot (myyntivoitot ja -tappiot, odotettavissa olevat luottotappiot ja osinkotuotot) ja sijoituskiinteistöjen nettotuotot (vuokra- ja osinkotuotot, myyntivoitot ja -tappiot, vastike- ja hoitokulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vuokratulot). Lisäksi erään kirjataan valuuttatoiminnan nettotuotot ja käyvän arvon suojaus-laskennan nettotuotot.

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Henkivakuutustoiminnan nettotuottoon kirjataan vakuutusmaksutulo, henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotot sisältäen mm. korkotuotot ja -kulut sekä osinkotuotot. Lisäksi erään kirjataan korvauskulut sekä vastuuvelan muutos.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan vuokra- ja osinkotuotot sekä myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä ja muita liiketoiminnan tuottoja.

12. Uudet IFRS-standardit ja tulkinnot

Päättäneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

Säästöpankkiryhmä on noudattanut vuoden 2020 alusta alkaen seuraavia voimaantulleita uusia ja muutettuja standardeja:

Muutokset IFRS-standardeihin sisältyviin Käsitteellistä viitekehystä koskeviin viittauksiin (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Uudistettu viitekehys kokoa viime vuosina käyttöön otetuissa standardeissa IASB:n käyttämän ajattelun. Käsitteellinen viitekehys palvelee pääasiassa IASB:n työkaluna standardien kehittämisessä sekä tukee IFRS Interpretations Committee standardien tulkinnassa. Viitekehys ei kumoa yksittäisten IFRS-standardien vaatimuksia. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IFRS 3:een Liiketoiminnan määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla supistettiin ja selvennettiin liiketoiminnan määritelmää. Ne myös sallivat yksinkertaistetun arvioinnin tekemisen siitä, onko hankittu toimintokokonaisuus ennemmin ryhmä omaisuuseriä kuin liiketoiminta. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 1:een ja IAS 8:aan Olennaisen määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää sekä antavat siihen ohjeistusta. Lisäksi määritelmään liittyviä selityksiä on parannettu. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IFRS 9:ään ja IFRS 7:ään - Viitekorkouudistus (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksien taustalla ovat viitekorkojen vertailuarvoasetuksen (ns. IBOR-reformi) valmisteluun ja käyttöönottoon liittyvät epävarmuustekijät. Muutoksilla helpotetaan rahoitusinstrumenttien suojauslaskennan edellytyksien täyttämistä viitekorkouudistusta edeltävällä kaudella. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IFRS 16:een – Covid-19:ään liittyvät vuokrahelpotukset (sovellettava 1.6.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutos sallii vuokralle ottajien jättää kirjaamatta vuokrahelpotukset vuokrasopimusten muutoksina, mikäli helpotukset ovat Covid-19 -pandemian suora seuraus ja ne täyttävät tietyt ehdot.

Säästöpankki-ryhmä ei ole soveltanut standardimuutosta Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä.

13. Tulevilla tilikausilla sovellettavat uudet ja muutetut standardit

Säästöpankkiryhmä ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Säästöpankkiryhmä ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muut kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2020.

Muutokset IFRS 9:ään, IAS 39:ään, IFRS 7:ään, IFRS 4:ään ja IFRS 16:een* - Viitekorkouudistus - Vaihe 2 (sovellettava 1.1.2021 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset antavat ohjeita viitekorkouudistuksen jälkeiselle ajalle sopimuksen mukaisten rahavirtojen sekä suojaussuhteissa tapahtuneiden muutosten osalta, kun muutokset johtuvat nimenomaan viitekorkojen vertailuarvoasetuksen voimaantulosta (IBOR-reformin aiheuttamat muutokset). Muutoksilla ohjataan yhtiöitä kuvaamaan uudistuksen voimaantulon aiheuttamat vaikutukset tilinpäätöksessä. Standardimuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 16:een – Proceeds before Intended Use* (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutosten mukaan keskeneräisen aineellisen hyödykkeen käytöstä syntyneiden tuotteiden myyntituotot ja niihin liittyvät valmistusmenot tulee kirjata tulospaikutteisesti. Standardimuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 37:ään – Tappiolliset sopimukset - Costs of Fulfilling a Contract* (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla selvennetään, että kun tappiollista sopimusta koskeva varaus kirjataan väistämättä aiheutuvien menojen perusteella, näihin menoihin sisällytetään välittömien lisämenojen lisäksi myös kohdistettu osuus muista välittömistä menoista. Standardimuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin, muutoskokoelma 2018–2020* (sovellettava 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).

Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutoksilla on selvennetty seuraavia standardeja:

- IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto - Subsidiary as a first-time adopter: Tytäryritys, josta tulee ensisiirtäjä myöhemmin kuin emoyrityksestä, voi päättää arvostaa arvostaa kertyneet muuntoeroitukset määrään kuin konsernitilinpäätöksessä.
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit - Fees in the '10 per cent' test for derecognition of financial liabilities: Muutoksella selvennetään taseesta poiskirjaamisen 10 %:n testiä palkkioiden osalta niin, että kun määritetään maksettua palkkiota vähennettyinä saaduilla palkkiolla, lainanottaja sisällyttää vain lainanottajan ja -antajan väliset maksetut tai saadut palkkiot, ml. lainanottajan tai -saajan muiden puolesta maksamat tai saamat palkkiot.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset, esimerkki 13: Muutoksella poistetaan esimerkistä vuokralle antajan suorittamat vuokratilojen remontointiin liittyvät maksut, sillä esimerkki oli epäselvä siltä osin, miksi ao. maksut eivät ole kannustin.

Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 1:een – Classification of Liabilities as Current or Non-current * (Sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen sallittua)

Muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa IAS 1:n soveltamiskäytäntöä sekä selventää velkojen luokittelua lyhyt- tai pitkäai-

kaisiksi. Standardimuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

IFRS 17 Vakuutusopimukset* (voimaan 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).

Uusi standardi koskee vakuutusopimuksia ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja paremmin ymmärtämään vakuuttajien altistumista riskeille sekä ymmärtämään niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa IFRS 4 -standardin. Säästöpankkiryhmässä Sp-Henkivakuutus Oy:n vakuutusopimukset ovat IFRS 17:n piirissä. Valmistautuminen uuden standardin tuomiin muutoksiin on aloitettu.

LIITE 3: MERKITTÄVIMMÄT JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN SISÄLTÄVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen vaatii Säästöpankkiryhmän johdolta harkintaa sekä arvioiden ja oletusten tekemistä, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettäviin varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin kuten tuottojen ja kulojen määrään. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Säästöpankkiryhmän keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon määrittämiseen, rahoitusvarojen arvonalentumisiin ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan, henkivakuutus sopimuksista aiheutuvan vastuuvelan määrittämiseen, laskennallisten vero- ja maksujen kirjaamiseen vahvistetuista tappioista sekä eläkelvelvoitteiden nykyarvoon.

Tilinpäätöksessä 31.12.2020 merkittävin johdon arvioihin vaikuttava epävarmuustekijä on ollut vallitseva koronaviruspandemia (COVID-19) -tilanne. Koronaviruspandemian taloudellisten vaikutusten arviontiin liittyy huomattavaa epävarmuutta, joka vaikuttaa erityisesti rahoitusvarojen odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrittämiseen.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittäminen

Säästöpankkiryhmän odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallit sisältävät useita tekijöitä, jotka vaativat johdon harkintaa.

- Laskennassa käytettävien mallien valinta niin, että ne kuvaavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin.
- Malleissa tehty oletukset ja asiantuntija-arviot
- Luottoriskin merkittävän kasvun laadullisten ja määrällisten kriteerien määrittäminen
- Laskennassa käytettävien talouden tulevaa kehitystä kuvaavien makroekonomisten tekijöiden valinta niin, että niiden muutokset korreloivat sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kanssa.
- Talouden ennusteiden laatiminen ja niiden toteutumisen todennäköisyyksien ennustaminen tulevaisuuteen.

Säästöpankkiryhmä käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen malliperusteista laskentaa, mutta tarvittaessa mallien tuottamaa määrää muutetaan johdon arvioon perustuvalla oikaisulla. Oikaisun kirjaamisen perusteena on esimerkiksi sellainen saatavilla oleva uusi tieto tai tekijä, jota laskentamallissa käytettävät parametrit tai tiedot eivät sisällä. Tilikaudella vallinnut poikkeuksellinen epävarmuus talouden tulevasta kehityksestä ja makrotaloudellisten ennustemallien heikentynyt ennustuskkyky on lisännyt johdon harkinnan ja arvioiden merkityksellisyyttä.

Tilinpäätöshetkellä johdon harkintaan perustuvat oikaisu- ja oikaisujen tarpeen ja määrän arvioimisessa on kiinnitetty

huomiota erityisesti seuraaviin odotettavissa olevan luottotappion määrään vaikuttaviin tekijöihin.

- Saatavaan kohdistettujen vakuuksien luonne ja arvo huomioiden alueellisen taloudellisen tilanteen vaikutus esimerkiksi asuinkiinteistöjen hintatasoon.
- Saatavien sopimuksenmukaisten rahavirtojen määrä ja ajoittuminen huomioiden saatavilla olevat vastapuolta koskevat tiedot, jotka eivät sisälly laskentamalliin. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi työllistymistä koskevat muutokset tai haettujen lyhennysvapaiden määrä ja kesto.
- Saatavan vastapuolen luottoriskin muutos, joka johtuu tekijöistä, kuten esimerkiksi liiketoimintaan tai työllisyyteen vaikuttavat pandemiasta johtuvat rajoitukset, jotka eivät sisälly laskentamalliin.

Luottokannan analyysin perusteella Säästöpankkiryhmällä ei ole merkittäviä toimialakohtaisia riskikeskittymiä, joiden osalta mallien tuottamaa odotettavissa olevaa luottotappiota olisi tarpeen kasvattaa johdon harkintaan perustuvalla oikaisulla.

Luottokannan laadun tarkastelussa erityistä huomiota on kiinnitetty vaiheessa 3 oleviin saataviin sekä myönnettyjen lyhennysvapaiden määrään, toistuvuuteen ja kohdentumiseen. Keväällä myönnetty lyhennysvapaat ovat pääsääntöisesti päättyneet syys-lokakuussa ja niistä merkittävää osaa ei ole jatkettu. Lainahoitojoustojen määrä on säilynyt vakaana.

Säästöpankkiryhmä on päivittänyt odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallissa käytettävät neljä makrotalouden skenaariota marraskuussa. Skenaarioissa käytettyjä makrotalouden muuttujia tai eri skenaarioille määritettyjä painotuksia ei ole muutettu.

Käyvän arvon määrittäminen

Johdon tulee arvioida, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja onko markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio rahoitusinstrumentin käyvästä arvosta. Lisäksi johdon on arvioitava, milloin se katsoo, että rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon harkintaa tarvitaan myös tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla. Jos käytettyjen arvostusmallien pohjaksi ei ole käytettävissä markkinoilta todennettavissa olevia syöttötietoja, on johdon arvioitava mitä muita syöttötietoja käyvän arvon laskemiseksi käytetään. Käyvän arvon määrittämistä käsitellään tarkemmin laatimisperiaatteissa kohdassa "Käyvän arvon määrittäminen".

Muiden kuin rahoitusvarojen arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko olemassa viitteitä keskeneräisen omaisuuserän arvonalentumisesta. Arvonalentumistestaus on myös tehtävä aina, kun ilmenee viitteitä arvonalentumisesta. Keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisen arviointi vaatii johdon harkintaa.

Tilikaudella keskeneräisistä aineettomista hyödykkeistä kirjattiin arvonalentumistappioina yhteensä 2,2 miljoonaa euroa perustuen johdon arvioon keskeneräisen omaisuuserän tulevaisuudessa kerrytettävissä olevasta taloudellisesta käyttöarvosta.

Koronapandemialla ei ole havaittu olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän keskeneräisten omaisuuserien tulevaisuuden taloudelliseen käyttöarvoon eikä tiedossa ole viitteitä omaisuuserien arvonalentumisesta koronapandemian osalta.

Vakuutusmatemaattiset laskelmat

Vakuutusopimuksista aiheutuvan vastuun määrään sisältyy useita harkinnanvaraisia tekijöitä ja arvioita, kuten oletuksia tulevasta korkotilanteesta, kuolevuudesta, sairastuvuudesta ja tulevasta kulutasosta. Henkivakuutustoiminnan velan laskennassa käytettävät periaatteet esitetään tarkemmin laatimisperiaatteissa kohdassa "Vakuutus- ja sijoitusopimuksiin liittyvät velat".

Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen

Verotuksellisista tappioista johtuvat laskennalliset verosaamiset kirjataan siinä määrin, kun niiden arvioidaan olevan mahdollista netottaa tulevia verotuloja vasten. Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen edellyttää, että johto arvioi tulevan verotettavan tulon todennäköisyyden ja määrän yhtiöissä, joilla on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita.

Eläkevelvoitteen nykyarvo

Eläkevelvoitteen nykyarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka sisältävät useita harkinnanvaraisia oletuksia mm. diskonttauskorosta, tulevista palkkojen ja eläkkeiden korotuksista sekä inflaatiosta. Vakuutusmatemaattisten oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAISUUDENHALLINNAN PERIAATTEET

LIITE 4: HALLINNOINTIPERIAATTEET

Osuuskunnan kokous

Ylintä päätäntävaltaa Säästöpankkiliitto osk:n (jäljempänä Keskusyhteisö) jäsenet käyttävät osuuskunnan kokouksessa. Osuuskunnan kokous mm. vahvistaa hallituksen esityksestä Keskusyhteisön Säästöpankkiryhmään kuuluvilta yhteisöiltä perimät ohjausmaksut ja niiden määräytymisperiaatteet.

Hallintoneuvosto

Osuuskunnan kokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen seuraavaan varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen asti kestäväksi toimikaudeksi. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 9 ja enintään 35 jäsentä.

Hallintoneuvostoon kuului 19 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Hallintoneuvoston jäsenten määrää laskettiin 26.6.2020 pidetyssä ylimääräisessä osuuskunnan kokouksessa 18 jäsenen ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Antero Savolainen (Säästöpankki Optia, hallituksen puheenjohtaja). Varapuheenjohtajina toimivat Arto Seppänen (Someron Säästöpankki, hallituksen puheenjohtaja) ja Björn West (Kvevlax Sparbank, hallituksen puheenjohtaja). Hallintoneuvoston jäsenet ovat pääsääntöisesti säästöpankkien hallitusten puheenjohtajia ja varajäsenet säästöpankkien hallitusten varapuheenjohtajia.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa keskusyhteisön hallintoa ja sitä, että keskusyhteisön toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti osuuskuntalain sekä keskusyhteisön ja Säästöpankkiryhmän edun mukaisesti. Hallintoneuvosto mm. vahvistaa hallituksen esityksestä Säästöpankkiryhmän toimintaperiaatteet, strategian, vakavaraisuuden hallinnan periaatteet sekä muut ohjauksen yleiset periaatteet.

Hallintoneuvosto on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa määritellään hallintoneuvoston tehtävät ja kokouskäytännöt.

Hallitus

Osuuskunnan kokous valitsee hallituksen jäsenet seuraavaan varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen asti kestäväksi toimikaudeksi.

Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaisesti hallituksessa on vähintään kuusi ja enintään yhdeksän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan jokaisessa varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa yhden vuoden toimikaudeksi. Hallitus valitsee vuosittain järjestäytymiskokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus koostuu pääsääntöisesti säästöpankkien ammattijohtajista tai hallituksen jäsenistä. Hallituksen kokoonpano turvaa ruotsinkielisten ja erikokoisten pankkien edustuksen ja ottaa huomioon jäsenpankkien vastuun määrän yhteenliittymästä sekä jäsenten halun ja kyvyn ajatella niin yksittäisten pankkien kuin koko yhteenliittymän kilpailukykyyn edistämistä.

Hallituksen on täytettävä luottolaitosdirektiivissä, luottolaitoslaissa sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Finanssival-

vonnin määräyksissä ja ohjeissa määritetyt luottolaitoksen hallituksen jäseniä koskevat pätevyys- ja riippumattomuusvaatimukset siltä osin kuin niitä sovelletaan yhteenliittymän keskusyhteisöön. Hallituksen jäsenten on esitettävä hallitukselle riittävät tiedot, jotta hallitus voi arvioida jäsentensä pätevyyttä ja riippumattomuutta, sekä ilmoitettava mahdollisista muutoksista näissä tiedoissa. Hallituksessa on oltava edustettuna molempia sukupuolia.

Hallituksen jäsenen odotetaan työskentelevän muiden yhteisöjen hallituksissa vain siinä määrin, ettei työskentely hallituksen näkemyksen mukaan estä jäsentä käyttämästä riittävästi aikaa ja paneutumasta riittävästi keskusyhteisön asioihin. Säästöpankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen hallitusten jäsenyydet katsotaan tällöin yhdeksi jäsenyydeksi.

Hallitus on hyväksynyt monimuotoisuuden periaatteet 18.3.2015, joiden tavoitteena on varmistaa, että hallituksella on sen tehtävien kannalta riittävästi ja monipuolisesti osaamista ja kokemusta luottolaitoksen liiketoiminnasta ja toimintaan liittyvistä riskeistä. Laissa ja direktiiveissä asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi hallituksen kokoonpanoa ja uusien jäsen ehdokkaiden hankintaa suunnitellaan pitkäjänteisesti ja että tarpeellinen osaaminen on edustettuna hallituksessa. Nimitysvaliokunta arvioi säännöllisesti ja vähintään vuosittain hallituksen kokoa, kokoonpanoa ja tehtävien hoitoa ja antaa suosituksia mahdollisista muutoksista. Hallitus arvioi säännöllisesti ja vähintään vuosittain itsearvioinnin kautta hallitusten jäsenten sekä koko hallituksen tietämystä, taitoja ja kokemusta. Naisten osuus hallituksen jäsenistä oli 33 % vuonna 2020.

Varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 11.3.2020 tehdyn valinnan perusteella hallitukseen kuuluivat Pirkko Ahonen (puheenjohtaja), Jari Oivo (varapuheenjohtaja), Tuula Heikkinen, Ari Jutila, Eero Laesterä, Jaakko Ossa, Heikki Paasonen, Ulf Sjöblom ja Katarina Segerstahl. Hallituksen jäsenet ovat säästöpankkien toimitusjohtajia tai hallituksen jäseniä lukuun ottamatta Tuula Heikkistä, Eero Laesterää ja Katarina Segerstahlia, jotka ovat säästöpankeista riippumattomia hallituksen jäseniä.

Hallituksen tehtävänä on johtaa keskusyhteisön toimintaa osuuskuntalain, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain ja keskusyhteisön sääntöjen mukaan. Hallitus vastaa yhteenliittymän toiminnan ohjaamisesta sekä Säästöpankkiryhmän strategian muodostamisesta ja ryhmän sisäisen yhteistoiminnan kehittamisestä.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen tehtävät ja kokouskäytännöt.

Valiokunnat

Hallintoneuvosto on asettanut nimitysvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan ja hallitus tarkastusvaliokunnan ja riskivaliokunnan. Hallintoneuvosto ja hallitus ovat hyväksyneet asettamilleen valiokunnille työjärjestykset.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella ehdotus keskusyhteisön sekä säästöpankkien palveluyhtiöiden hallintoelinten jäsenistä ja heidän palkkioistaan.

Palkitsemisvaliokunta valmistelee hallintoneuvostolle esitykset Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ja muiden yhteisöjen toimitusjohtajien ja muun suoraan toimitusjohtajalle raportoitavien toimivan johdon jäsenten palkitsemisperiaatteista ja palkitsemisjärjestelmästä. Valiokunta valmistelee myös yhteenliittymätason palkitsemisen periaatteet – dokumentin hallintoneuvoston hyväksyttäväksi.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa Säästöpankkiliiton hallitusta varmistumaan, että Säästöpankkiliitolla ja Säästöpankkiryhmällä on koko sen toiminnan kattava ja asiallisesti järjestetty kirjanpito, tilinpäätöskäytännöt ja taloudellinen raportointi. Lisäksi valiokunta avustaa hallitusta huolehtimaan siitä, että Säästöpankkiryhmällä on riittävä ja asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja tilintarkastus. Valiokunnan tehtävänä on myös seurata, että yrityksen toiminta ja sisäinen valvonta on järjestetty lakien, määräysten sekä hyvän johtamis- ja hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla, sekä valvoa sisäisen tarkastuksen toimintaa.

Riskivaliokunnan tehtävänä on avustaa Säästöpankkiliiton hallitusta riskistrategiaa ja riskinottoa koskevissa asioissa sekä sen valvomisessa, että Säästöpankkiryhmässä noudatetaan Säästöpankkiliiton hallituksen päättämää riskistrategiaa. Valiokunta valvoo, varmistaa vakavaraisuuden hallintaprosessin tehokkuuden ja riittävyyden Säästöpankkiryhmässä sekä arvioi näihin riskeihin liittyvien periaatteiden, valvontamenetelmien ja prosessien riittävyyden. Valiokunta myös avustaa palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa.

Lisäksi hallitus on asettanut varainhallintakomitean, jonka tehtävänä on raportoida, avustaa ja ohjata riskivaliokunnan vastuulla olevaa toimintaa sekä suunnitella ja koordinoita Säästöpankkiryhmän jälleenrahoitusta Säästöpankkien Keskuspankin Treasuryn kanssa.

Toimitusjohtaja

Hallitus valitsee keskusyhteisön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen. Toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa osuuskuntalain säännösten mukaisesti keskusyhteisön juoksevaa hallintoa, toteuttaa Säästöpankkiryhmän strategiaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti, valmistella hallitukselle esitettävät asiat ja avustaa hallitusta hallintoneuvostolle ja osuuskunnan kokoukselle esitettävien asioiden valmistelussa.

Keskusyhteisön toimitusjohtajana toimii Tomi Närhinen ja toimitusjohtajan sijaisena 4.1.2021 alkaen Karri Alameri.

Tilintarkastus

Keskusyhteisöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja tarkastaa myös yhteenliittymälaissa tarkoitetun yhdistelyn tilinpäätöksen.

Tilintarkastajan valitsee osuuskunnan kokous. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä.

Säästöpankkiryhmän keskusyhteisön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Yhteisön nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Petri Kettunen.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja Säästöpankkiryhmän juridinen rakenne

Säästöpankkien yhteenliittymä ja Säästöpankkiryhmä on kuvattu edellä tilinpäätöksen liitteessä 1.

Säästöpankkiliitto osk:n jäsenet

Säästöpankkiliiton osk:n jäseninä ovat olleet 31.12.2020 seuraavat luottolaitokset:

Aito Säästöpankki Oy

Avain Säästöpankki

Ekenäs Sparbank Ab

Eurajoen Säästöpankki

Helmi Säästöpankki Oy

Kvevlax Sparbank

Lammin Säästöpankki

Liedon Säästöpankki

Länsi-Uudenmaan Säästöpankki

Mietoisten Säästöpankki

Myrskylän Säästöpankki

Nooa Säästöpankki Oy

Närpes Sparbank Ab

Someron Säästöpankki

Säästöpankki Kalanti-Pyhäranta

Säästöpankki Optia

Säästöpankki Sinetti

Ylihärman Säästöpankki

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj

Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Yhteenliittymälain mukaan yhteenliittymän keskusyhteisöä valvoo Finanssivalvonta. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksia valvovat Finanssivalvonta ja keskusyhteisö. Finanssivalvonta valvoo, että keskusyhteisö ohjaa ja valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa yhteenliittymälain säännösten mukaisesti ja että yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt täyttävät niille laissa asetetut vaatimukset.

Keskusyhteisö valvoo, että yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien määräysten, sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä sekä keskusyhteisön yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi keskusyhteisö valvoo yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen taloudellista asemaa.

Keskusyhteisöllä on yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet sisältyvät keskusyhteisön hallituksen hyväksymiin riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteisiin, jotka on kuvattu riskienhallinnan liitetiedoissa.

Yhteenliittymälain mukaan yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdisteltyä omien varojen määrää ja maksuvalmiutta valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. Keskusyhteisöllä on velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa,

antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä antaa niille ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisö voi lisäksi vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Jokainen jäsenluottolaitos harjoittaa itsenäisesti liiketoimintaansa omien voimavarojensa puitteissa. Yhteenliittymään kuuluva yhteisö ei saa ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdistellylle vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle.

Yhteenliittymän on täytettävä luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset konsolidoitujen omien varojen vähimmäismääriä koskevat vaatimukset. Yhteenliittymään kuuluvilla yhteisöillä on oltava omia varoja yhteensä vähintään määrä, joka riittää kattamaan yhteenliittymään kuuluvien yritysten yhdistelty, luottolaitoslaissa tarkemmin määritelty riskit. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on lisäksi oltava riittävä suhteessa Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen yhdisteltyihin asiakasriskeihin ja yhdisteltyihin huomattaviin omistusosuuksiin.

Sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan johtamisen ja toiminnan sitä osaa, jolla pyritään varmistamaan:

- Asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen
- Taloudelliset ja tehokkaat prosessit
- Toimintaan liittyvien riskien hallinta
- Taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus
- Säännösten noudattamisen valvonta (compliance)
- Toiminnan, tietojen sekä yhteisön omaisuuden ja asiakkaiden varojen riittävä turvaaminen ja
- Riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät toiminnan tueksi

Sisäinen valvonta on osa operatiivista toimintaa ja se on kaikkien toimintojen ja organisaatiosojen vastuulla. Sisäinen valvonta on osa päivittäisiä toimintoja. Toimivan ja tehokkaan valvonnan perustana on, että asianmukainen sisäinen valvontarakenne ja valvontatoimenpiteet on määritelty kaikille liiketoiminnan tasoille sisältäen riittävät ohjeistukset, valvontatimet, seurannan ja raportoinnin.

Keskusyhteisön hallitus on ensisijaisesti vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja sen toimivuuden varmistamisesta. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet.

Keskusyhteisöön on perustettu seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokas ja kattava sisäinen valvonta kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta,

jotta varmistetaan että myös kaikki uudet olennaiset, mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Hallitus seuraa säännöllisesti Yhteenliittymän liiketoiminnallista tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista sekä laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Yhteenliittymätason riskienvalvonta, compliance ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti keskusyhteisön toimesta.

Tämän järjestämisvastuun toteuttamiseksi keskusyhteisön hallintoneuvosto ja hallitus asettavat luottolaitoslain edellyttämät ja harkintansa mukaan muut mahdolliset toimintaansa tukevat valiokunnat sekä vahvistaa keskusyhteisön toimivan johdon organisaation ja sen keskeisten vastuualueiden toimenkuvat.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen hallitukset vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä oman yhteisönsä osalta lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja yhteisön oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että sisäinen valvonta liiketoiminnassa on osa päivittäistä toimintaa ja asianmukaisesti järjestetty.

Keskusyhteisön toimivan johdon tehtävänä on johtaa operatiivisesti Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliitto osk:n toimintaa liiton hallituksen antamin valtuuksin.

Keskusyhteisön toimivan johdon vastuulla on yhteenliittymätasolla:

- Kehittää ja ylläpitää menettelytapoja, ohjeita ja määräyksiä, joiden myötä mahdollistetaan yhteenliittymän kannalta tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja sen toimivuuden varmistaminen
- Raportoida ja ohjata eri riskialueiden laatua ja kehitystä
- Varmistaa sisäisen valvonnan käytännön toimenpiteiden toimivuus tehokkaasti ja monipuolisesti
- Varmistaa, että sisäisen valvonnan puutteet ja kehittämis-kohteet dokumentoidaan ja niistä raportoidaan vastuulliselle esimiestasolle kussakin yhteisössä tarvittavia korjaavia toimenpiteitä varten ja
- Varmistaa, että keskusyhteisön hallitus ja hallintoneuvosto ovat tietoisia sisäisen valvonnan toimivuudesta ja voivat varmistua oman vastuunsa toteutumisesta tehokkaasti ja monipuolisesti

Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen toimivalle johdolle on määritelty tehtävät ja valvontatoimenpiteet, joilla sisäistä valvontaa toteutetaan. Sisäistä valvontaa tukee asianmukainen raportointi, jolla seurataan toiminnan laatua, laajuutta ja monimuotoisuutta ja toimintaan liittyviä riskejä. Raportointi on luotettavaa, selkeää ja ajantasaista. Taloutta ja riskienhallintaa ja compliance -toimintaa koskeva raportointi tuotetaan keskitetysti liiketoiminnasta erillään.

Jäsenluottolaitoksen vakavaraisuus ja sen valvonta

Keskusyhteisön suostumuksella jäsenluottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärä voi olla alempi kuin luottolaitoslaki edellyttää. Jäsenluottolaitoksella on kuitenkin oltava sen vakavaraisuuden turvaamiseksi omia varoja vähintään määrä, joka vastaa 80 prosenttia luottolaitoslaissa säädetystä määrästä.

Keskusyhteisö voi antaa jäsenluottolaitokselle suostumuksen poiketa luottolaitoslain asiakasriskejä koskevista rajoituksista. Jäsenluottolaitoksen yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä voi keskusyhteisön antamalla suostumuksella olla enintään 40 prosenttia jäsenluottolaitoksen omista varoista, kun vastaava luottolaitoslain mukainen rajoitus on 25 prosenttia. Luottolaitoksiin ja sijoituspalvelu-rytityksiin kohdistuvia asiakasriskejä säännellään yhteenliittymäläisissä erikseen. Vastaavasti elinkeinoyhteisöjen omistusta koskevat enimmäismäärät voivat keskusyhteisön suostumuksella olla enintään 25 prosenttia ja 75 prosenttia omista varoista, kun ne luottolaitoslain mukaan olisivat 15 prosenttia ja 60 prosenttia.

Keskusyhteisö voi päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 6 osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädetään luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettavista vaatimuksista.

Keskusyhteisö voi päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin ja niiden konsolidointiryhmään kuuluviin yhteisöihin jätetään soveltamatta kokonaan tai osittain, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön riskien laadullisesta hallinnasta.

Keskusyhteisön voi myöntää edellä tarkoitettuja poikkeuksia, kun se täyttää sille yhteenliittymälain 17 §:ssä ja sen nojalla annetuissa Finanssivalvonnan määräyksissä sekä laissa mainituissa muissa säännöksissä asetetut vaatimukset ja Finanssivalvonta on tämän perusteella antanut keskusyhteisölle luvan tällaisten päätösten tekemiseen. Keskusyhteisö ei saa myöntää poikkeusta jäsenluottolaitokselle, joka on merkittävästi tai toistuvasti laiminlyönyt velvollisuuden noudattaa keskusyhteisön antamia 17 §:ssä tarkoitettuja ohjeita taikka jäsenluottolaitokselle 23 §:ssä säädettyjä tai Finanssivalvonnan luvan mukaisia velvollisuuksia. Poikkeus on voimassa enintään kolme vuotta kerrallaan ja keskusyhteisö voi peruuttaa sen, jos jäsenluottolaitos sen voimassaoloaikana rikkoo sille kuuluvia edellä todettuja velvollisuuksia.

Säästöpankkien yhteenliittymään liittyminen ja siitä eroaminen

Keskusyhteisön jäsenenä voivat olla luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestys vastaavat mitä yhteenliittymäläisissä säädetään, ja joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen keskusyhteisö on hyväksynyt. Jäseneksi ottamisesta päättää osuuskunnan kokous.

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisön jäsenyydestä. Yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omien varojen yhdistellyn määrän on jäsenluottolaitoksen eroamisesta huolimatta säilyttävä yhteenliittymälain edellyttämällä tasolla.

Jäsenluottolaitos voidaan myös erottaa keskusyhteisön jäsenyydestä osuuskuntalain mukaisesti. Lisäksi jäsenluottolaitos voidaan erottaa, jos se on laiminlyönyt velvollisuuden noudattaa keskusyhteisön yhteenliittymälain 17 §:n nojalla antamia ohjeita tavalla, joka merkittävästi vaarantaa maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden hallintaa taikka tilinpäätöksen laatimista koskevien yhtenäisten periaatteiden soveltamista tai niiden noudattamisen valvontaa Yhteenliittymässä. Erottaminen on mahdollista myös, jos jäsenluottolaitos toimii olennaisesti keskusyhteisön vahvistamien Yhteenliittymän yleisten toimintaperiaatteiden vastaisesti.

Mitä yhteenliittymäläisissä säädetään jäsenluottolaitoksen maksuvelvollisuudesta, sovelletaan myös luottolaitokseen, joka on eronnut tai erotettu keskusyhteisön jäsenyydestä, jos sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin jäsenluottolaitos on eronnut tai erotettu, on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta silloin, kun mak-suvelvollisuutta koskeva vaatimus esitetään jäsenluottolaitokselle.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös ja tilintarkastus

Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistellään kaikkien merkityksellisten Ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätökset. Yhteenliittymälain mukaan Säästöpankkien yhteenliittymän tilinpäätös on laadittava noudat-taen kirjanpitolaisissa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja. Näiden standardien mukaan tilinpäätökseen on yhdisteltävä myös muut Säästöpankkiryhmään kuuluvat merkittävät yhteisöt. Finanssivalvonta on antanut yksityiskohtaisempia määräyksiä Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätöksessä noudatetut laadintaperiaatteet on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa (liite 2). Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista osa-vuosikatsausta.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa ohjeita jäsenluottolaitoksille yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi. Jäsenluottolaitoksilla on velvollisuus antaa keskusyhteisölle tilinpäätöksen yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot. Keskusyhteisöllä ja sen tilintarkastajalla on lisäksi oikeus yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastamista varten saada jäljennös jäsenluottolaitoksen tilintarkastusta koskevista asiakirjoista.

Tilinpäätös esitellään ja annetaan tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu

Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymäläisissä tarkoitettuna tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Lisäksi keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitos on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenluottolaitokselta. Jäsenluottolaitoksella on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteissa osuuskuntalaisia tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenluottolaitosten vastuu keskusyhteisön suorittamasta määrästä jakautuu jäsenluottolaitosten kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusummien mukaisessa suhteessa. Jäsenluottolaitokselta toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi käytettäviin tukitoimiin perittävien maksujen vuotuinen yhteenlaskettu määrä saa kunakin tilikautena olla yhteensä enintään 5/1000 kunkin jäsenluottolaitoksen viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta.

Talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston suoja

Talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvilta talletuspankeilta yhteensä enintään 100.000 euroon asti.

Myös Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina. Korvaussuojarahaston varoista korvataan sijoittajan saamiset Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvilta yhteisöiltä yhteensä enintään 20.000 euroon saakka.

Palkitseminen

Säästöpankkien yhteenliittymän henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvien osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa noudetaan luottolaitostoinnista annetun lain (610/2014) 8 luvun säännöksiä ja säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisen periaatteita. Lisäksi palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

Säästöpankkiryhmässä ei kuitenkaan sovelleta luottolaitostointia koskevan lain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukykyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankkien yhteenliittymässä palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on sopusoinnussa jäsenluottolaitoksen tai yhteenliittymään kuuluvan yhtiön hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa, ja toteutetaan aina Säästöpankkien yhteenliittymän voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää jäsenluottolaitoksen tai yhteisön riskinkantokykyyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Keskusyhteisön hallintoneuvosto päättää palkitsemisvaliokunnan esityksestä Säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisen periaatteet. Keskusyhteisön palkitsemisvaliokunta seuraa ja valvoo yhteenliittymän jäsenluottolaitosten ja yhtiöitten palkitsemisjärjestelmien toimivuutta, palkitsemisen kilpailukykyä ja palkitsemisra-kenteiden kykyä tukea yhteenliittymän lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita sekä valmistelee esitykset keskusyhteisön hallitukselle palkitsemisjärjestelmän kehittämisestä. Palkitsemisen periaatteiden ajantasaisuus katselmoidaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain, sekä aina toimintaympäristön, liiketoiminta-mallin, sääntelyn ja/tai viranomaisvaateiden muuttuessa.

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu vähintään neljä jäsentä. Valiokunnan muodostavat keskusyhteisön hallintoneuvoston keskuudesta nimeämät kolme jäsentä sekä yksi keskusyhteisön hallituksen säästöpankeista riippumaton jäsen. Valiokunta voi työskentelysään hyödyntää myös asiantuntijoita, jotka kutsuttaessa osallistuvat valiokunnan kokouksiin. Valiokunnan kokoonpano ja työskentely on järjestetty siten, että valiokunta kykenee riippumattomasti arvi-

oimaan palkitsemisjärjestelmien kannusteita ja muita vaikutuksia riskien, pääoman ja maksuvalmiuden hallintaan.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskivaliokunta arvioi ja antaa tiedoksi palkitsemisvaliokunnalle, otetaanko palkitsemisjärjestelmissä ja -käytännöissä huomioon mm. riskit, pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset.

Compliance officerien tulee osallistua palkitsemiskäytäntöjen suunnitteluun ja osaltaan varmistaa, että pankin ja yhtiön palkitsemisen ohje ja käytännöt ovat kulloinkin voimassa olevan sääntelyn ja yhteenliittymäohjeistuksen mukaiset. Compliance toiminto valvoo palkitsemisjärjestelmää ja -käytäntöjä vuosisuunnitelmansa mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmään liittyvistä havainnoista raportoidaan jäsenluottolaitoksen/yhtiön toimivalle johdolle, hallitukselle ja keskusyhteisön compliance toiminnolle. Keskusyhteisön compliance toiminto raportoi yhteenvedona havainnoista hallintoneuvoston palkitsemisvaliokunnalle ja keskusyhteisön hallitukselle osana säännöllistä raportointia.

Yhteenliittymän keskusyhteisön sisäinen tarkastus antaa vuosittain arvion jäsenluottolaitoksen tai yhtiön hallitukselle palkitsemisjärjestelmän noudattamisesta. Yhteenliittymän keskusyhteisön sisäinen tarkastus antaa myös yhteenliittymätason arvion keskusyhteisön hallintoneuvostolle palkitsemisjärjestelmän noudattamisesta yhtiötason arvioiden perusteella. Keskeiset havainnot raportoidaan lisäksi keskusyhteisön palkitsemisvaliokunnalle.

Yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ja yhtiöiden hallitukset päättävät omalta osaltaan yhteisönsä palkitsemisjärjestelmästä, lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisen tavoitteista siten, että ne tukevat yksittäisen jäsenluottolaitoksen/yhtiön liiketoiminnan tavoitteita ja johtamista. Yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ja yhtiöiden hallitukset päättävät omalta osaltaan myös palkkioiden maksamisesta tavoitteiden toteutumisen perusteella noudattaen riskisopeutusprosessia.

Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen palkitsemista valvoo jäsenluottolaitoksen, yhtiön tai keskusyhteisön hallitus. Liiketoiminnasta riippumattomien toimintojen palkitseminen ei saa olla riippuvainen sen liiketoimintayksikön tuloksesta, jota he valvovat, vaan sen on perustuttava valvontaa varten määriteltyjen tavoitteiden toteutumiselle.

Säästöpankkiryhmässä on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu yhteenliittymässä mm. jäsenluottolaitosten, keskusyhteisön ja muiden yhtiöiden toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen ja päätöksentekoon osallistuvat henkilöt, sekä muut henkilöt, joiden toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiasemaan, liiketoiminnasta riippumattomien toimintojen henkilöt. Ajantasainen tieto merkittävistä riskinottajista on koottuna keskusyhteisöön. Jokainen Ryhmän jäsenluottolaitos/yhtiö vastaa omalta osaltaan tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 euron vuosipalkkio, noudetaan luottolaitostointia koskevassa laissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Tilikaudelle kohdistuvat palkat ja palkkiot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 13 henkilöstökulujen osalta.

LIITE 5: RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAISUUDENHALLINNAN PERIAATTEET

Yleiset tavoitteet ja tehtävät

Säästöpankkiryhmä on Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliiton, 18 Säästöpankin sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain tarkoittamaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymää.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 18 itsenäistä, alueellista ja paikallista säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj ja Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, joista Säästöpankkipalvelut Oy on Säästöpankkiliiton 100 prosenttia omistama tytäryhtiö.

Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä ja talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisöllä on oikeus ohjata yhteenliittymään kuuluvia jäsenluottolaitoksia ja sillä on velvollisuus valvoa niiden toimintaa. Keskusyhteisö toteuttaa ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuuttaan sekä yhteenliittymätasolla että jäsenluottolaitostasolla. Keskusyhteisön hallitus on hyväksynyt keskeisimmät toimintaperiaatteet ja riskistrategiat. Se päättää myös tarvittavien ohjauskeinojen käytöstä yhteenliittymälain sekä Säästöpankkiryhmän toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden tuottamat keskitetyt tuotteet ja palvelut. Säästöpankkiryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki, Sp-Kiinnitysluotto pankki, Sp-Henkivakuutus, Sp-Rahastoyhtiö, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaprosessia sääntelevät luottolaitos- ja vakuutusyhtiölaki, laki talletuspankkien yhteenliittymästä, suoraan sovellettava EU-lainsäädäntö sekä Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuulumiseen liittyy vastuu sekä Säästöpankkien yhteenliittymän että toistensa toiminnasta. Vastuu edellyttää, että jokainen jäsenluottolaitos linjauksiaan ja päätöksiään tehdessään ottaa huomioon tekojensa vaikutukset niin omaan yhtiönsä kuin muiden Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhtiöiden toimintaan. Säästöpankit toimivat ja ottavat riskiä oman pääomansa, vakavaraisuutensa ja maksuvalmiutensa puitteissa. Jokainen säästöpankki mitoittaa toimintansa oman kantokykynsä mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa uhat ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat Yhteenliittymän strategian toteutumiseen.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on turvata sekä jäsenluottolaitoksen että Säästöpankkien yhteenliittymän riskinkantoky-

ky ja varmistaa, että toimintaedellytykset eivät vaarannu pitkällä tähtäyksellä. Säästöpankkien yhteenliittymän riskistrategioissa määritellään riskinkantokyvyn ja riskinottohalukkuuden tavoitteet ja tehdään muut riskienhallinnalliset linjaukset suhteessa liiketoimintatavoitteisiin.

Säästöpankkien yhteenliittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistaa luotettava hallinto sekä Säästöpankkien yhteenliittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät. Hallinnon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan edellytetään täyttävän lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimukset. Luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan periaatteet on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen hallinnointiperiaatteiden liitetiedossa.

Säästöpankkiryhmä harjoittaa vähittäispankki-, keskuspankki-, kiinnitysluotto pankki-, sijoitus- ja henkivakuutustoimintaa sekä kiinteistövälitystä. Olennaisimmat riskit ovat pankkitoiminnan luotto-, korko- ja maksuvalmiusriskit. Henkivakuutustoimintaan sisältyy markkina-, vakuutus- ja vastapuoliriskit. Liiketoimintariskit ja operatiiviset riskit sisältäen oikeudelliset ja compliance-riskit koskevat kaikkia liiketoimintoja.

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mitaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle yhteenliittymän kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä Säästöpankkien yhteenliittymän maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Keskusyhteisö vastaa yhteenliittymätason riskienhallinnasta ja vakavaraisuuden hallinnasta sekä riskienhallintajärjestelmän riittävyydestä ja ajantasaisuudesta. Keskusyhteisö antaa Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluville yrityksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi niiden riskienhallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi. Keskusyhteisö valvoo myös, että jäsenyhteisöt noudattavat Säästöpankkien yhteenliittymän sisäisiä periaatteita ja asiakassuhteissa asianmukaisia sekä eettisesti hyväksyttäviä menettelytapoja. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan ja luotettavan hallinnon järjestämisen periaatteet. Riskienhallintastrategiat perustuvat keskusyhteisön hallituksen vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuutusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Jäsenpankit ja yhteisöt vastaavat omasta riskienhallinnastaan sekä oman vakavaraisuutensa ja maksuvalmiutensa hallinnasta toimintansa laadun ja laajuuden mukaisesti ja yhteenliittymän riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinta perustuu siihen, että jäsenpankki ei ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että se olennaisesti vaarantaisi ko. jäsenpankin maksuvalmiuden ja/tai vakavaraisuuden. Kun kukin jäsenpankki mitoittaa omat riskinsä tasolle, joka ei huo-

noissakaan olosuhteissa vaarana pankin maksuvalmiutta ja/tai vakavaraisuutta, niin silloin myös turvataan yhteenliittymäkoko-
naisuuden maksuvalmius ja vakavaraisuus. Käytännössä jäsen-
pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymäl-
lä yhteenliittymän riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat
riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seura-
taan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnil-
la, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti.

Varmistaakseen, että Säästöpankkien yhteenliittymällä on vaati-
mukset täyttävä riskienhallinta, Säästöpankkien yhteenliittymän
keskusyhteisöön on asetettu Riskivaliokunta, jonka tehtävänä
on avustaa Keskusyhteisön hallitusta riskistrategiaa ja riskinot-
toa koskevissa asioissa sekä sen valvomisessa, että Säästöpank-
kiryhmässä noudatetaan hallituksen päättämää riskistrategiaa.
Riskivaliokunta valvoo ja varmistaa vakavaraisuuden hallinnan
tehokkuuden ja riittävyyden sekä arvio riskeihin liittyvien peri-
aatteiden, valvontamenetelmien ja prosessien riittävyyttä. Riski-
valiokunta kokoontuu kuukausittain.

Keskusyhteisön hallitusta avustaa myös Varainhallintakomitea,
joka avustaa ja ohjaa Riskivaliokunnan vastuulla olevaa toimintaa
sekä varmistaa, että Säästöpankkien yhteenliittymän rakenteel-
linen likviditeettiriski ja markkinariski ml. korko- ja sijoitusriski
pysyvät tasolla, joka turvaa Säästöpankkien yhteenliittymän häi-
riöttömän toiminnan. Varainhallintakomitean tehtävänä on lisäk-
si koordinoita Säästöpankkien Yhteenliittymän jälleenrahoitusta
ja likviditeetin hallinnan järjestämistä yhteistyössä Säästöpankki-
en Keskuspankin Treasuryn kanssa.

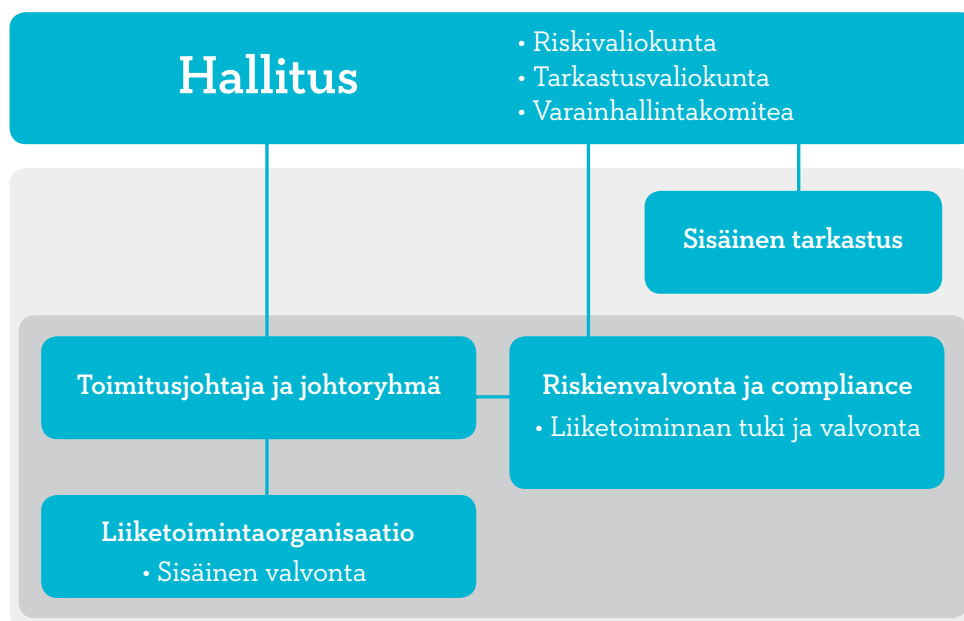
Keskusyhteisöön on perustettu seuraavat liiketoiminnasta riippu-
mattomat toiminnot varmistamaan tehokas ja kattava sisäisen val-
vonta kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluville yhtiöille:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja
valvoa, että Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinta on
riittävällä tasolla suhteessa Säästöpankkien yhteenliittymän liike-
toiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin.
Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa Keskusyhteisön
hallitusta ja toimivaa johtoa Säästöpankkien yhteenliittymän riit-
tävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä riskienhallinnan toi-
mivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance -toiminto varmistaa, että Säästöpankkien yhteen-
liittymässä noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia
ohjeita ja määräyksiä. Compliance -toiminnon vastuulla on myös
valvoa, että Säästöpankkien yhteenliittymässä noudatetaan an-
nettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita
sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Keskusyhteisön sisäinen tarkastus valvoo, että kaikkien Sääs-
töpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään kuulu-
vien yhtiöiden sisäinen tarkastus on järjestetty asianmukaisesti.
Keskusyhteisön sisäinen tarkastus varmistaa riippumattomalla
toiminnallaan, että Keskusyhteisön hallituksella ja sen Tarkas-
tusvaliokunnalla sekä toimivalla johdolla on käytettävissään oi-
keellinen ja kattava kuva Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien
yhteenliittymän ja siihen kuuluvien eri yhtiöiden ja toimintojen
kannattavuudesta, tehokkuudesta, sisäisen valvonnan tilasta ja
erityyppisistä toimintaan liittyvistä riskeistä. Alla olevassa kaa-
viossa on kuvattu Keskusyhteisön riskienhallinnan organisaatio.

Kaavio: Keskusyhteisön riskienhallinnan organisaatio

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen hallitukset vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä oman yhteisönsä osalta lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja Keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen toimitusjohtaja ja muu toimiva johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä oman yhteisönsä osalta lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja yhteisön oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään Keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Säästöpankkien yhteenliittymässä on laadittu riskialueittaiset riskistrategiat ja -limiitit. Riskialueittaisia strategioita täydentävät Keskusyhteisön hallituksen antamat operatiivisen tason ohjeet. Riskialueittaiset strategiat kattavat riskien tunnistamisen, mittaamisen ja arvioinnin sekä niiden rajoittamisen, valvonnan ja raportoinnin.

Keskusyhteisön hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet halutulle riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat yhteenliittymätasolla eri riskialueille.

Pilari III -julkistamisperiaatteet

Säästöpankkien yhteenliittymän Pilari III julkistamisperiaatteet on laadittu voimassa olevan lainsäädännön ja viranomaismääräysten vaatimusten mukaisesti huomioiden Säästöpankkien yhteenliittymän pitkän aikavälin strategia ja liiketoimintasuunnitelma. Pilari III julkistamisperiaatteiden tavoitteena on, että julkaistavien tietojen määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa Säästöpankkien yhteenliittymän toiminnan luonteeseen, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskiasemaan sekä huomioivat Säästöpankkien yhteenliittymän liiketoiminnan erityispiirteet. Tavoitteen saavuttamiseksi Säästöpankkien yhteenliittymä arvioi vuosittain tietojen olennaisuutta sidosryhmien näkökulmasta sekä sitä, mitä tietoja voidaan pitää liikesalaisuuksina tai luottamuksellisina. Säästöpankkien yhteenliittymä julkaisee kaikki oleelliset tiedot liiketoiminnasta ja eri riskialueista, jotka perustuvat valittuun liiketoimintastrategiaan.

Pilari III julkistamisperiaatteet vahvistavat keskusyhteisön hallitus ja periaatteet valmistelevat keskusyhteisön toimiva johto. Periaatteet päivitetään vähintään vuosittain tai aina Säästöpankkien yhteenliittymän toimintaympäristön, liiketoimintamallin, sääntelyn ja/tai viranomaisvaateiden muuttuessa. Pilari III -vakavaraisuustiedot julkaistaan kerran vuodessa ja vuodelta 2020 tiedot esitetään erillisessä Pilari III-raportissa. Säästöpankkien yhteenliittymä voi tarvittaessa arvioida tarvetta tiheimmälle julkistamiselle, mikäli markkinatilanne tai Säästöpankkien yhteenliittymän liiketoimintakehitys tai riskiaseman muuttuminen sitä edellyttäisi.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa Yhteenliittymän toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi Säästöpankkien yhteenliittymä tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoitaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatärpeet perustuvat vakavaraisuussääntelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkorisktiin, sijoitussalkun markkinarisktiin ja liiketoimintarisktiin. Sisäisessä arviointiprosessissa Säästöpankkien yhteenliittymä arvioi pääoman määrän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Keskusyhteisön hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuuden hallinnasta. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisista toimintaympäristömuutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymän tasolla.

Keskusyhteisön hallitus on asettanut vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain. Pitkän aikavälin vakavaraisuustavoite on vähintään 18 prosenttia ydinvakavaraisuus (CET1).

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia Säästöpankkien yhteenliittymä arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentekokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan Yhteenliittymän kanalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen Säästöpankkien yhteenliittymän rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääomanjatkuvuussuunnitelma

Säästöpankkien yhteenliittymän pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuden. Osana pääoman jatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari I -pääomavaateet

Säästöpankkien yhteenliittymän suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositionalle.

Pilari I vakavaraisuuden pääomavaateet (1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta		
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	36	32
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	25	
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta		
Saamiset laitoksilta	3 748	2 950
Saamiset yrityksiltä	88 328	86 552
Vähittäissaamiset	69 344	69 154
Kiinteistövakuudelliset saamiset	186 254	179 565
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	4 706	5 382
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	1 093	1 074
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	286	323
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuk- siin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	28 769	25 962
Oman pääoman ehtoiset vastuut	6 390	6 378
Muut erät	9 431	10 267
Luotto- ja vastapuoliriskin omien varojen vaade yhteensä	398 409	387 638
Vastuun arvonoi-kaisuriskin (CVA) omien varojen vaade	8 938	8 141
Markkinariskin (valuuttariski) omien varojen vaade	2 391	2 306
Operatiivisen riskin omien varojen vaade	41 368	39 995
Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä	451 105	438 079

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Vuoden 2020 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääoma-rakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 1 075,7 (1 044,0) miljoonaa eu-roa, josta ydinpääoman osuus oli 1 069,6 (1 028,6) miljoonaa euroa. Ydinpääoman kasvu johtui tilikauden voitosta. Säästöpankkien yhteenliittymällä ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Toissijaisia pää-omia (T2) oli 6,1 (15,4) miljoonaa euroa, joka koostui tilikaudella debentuurilainoista. Riskipainotetut erät olivat 5 638,8 (5 476,0) miljoonaa euroa, eli 3 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vaka-

varaisuussuhde oli 19,1 (19,1) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde oli 19,0 (18,8) prosenttia.

Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaade on 663,0 (659,7) miljoonaa euroa, joka vastaa 11,76 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Pääomavaatimuksen koostumus on kuvattu alla olevassa taulukossa. Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaatimus koostuu vakavaraisuusasetukseen perustuvasta 8 %:n vähimmäisvaateesta, Finanssivalvonnan asettamasta harkin-nan varaisesta lisäpääomavaateesta, luottolaitoslakiin perustuvasta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta sekä ulkoisten vastuiden maa-kohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Yhteenlaskettu pääomavaade,%

31.12.2020	Vähimmäisvaade	Pilari II (SREP) -lisäpääomavaade	Kiinteä lisäpääomavaade	Vastasyklinen pääomapuskuri	Yhteenlaskettu pääomavaade
CET1	4,50	1,25	2,50	0,01	8,26
AT1	1,50	0,00			1,50
T2	2,00	0,00			2,00
Yhteensä	8,00				11,76

Finanssivalvonnan 4.7.2019 tekemä päätös uudesta pilari 2 pääomavaatimuksesta tuli voimaan 31.3.2020, jonka seurauksena Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettu pilari 2 pääomavaatimus nousi 0,5 prosentista 1,25 prosenttiin. Vaatimuksen määrä perustuu EKP:n LSI-pankkeja koskevaan SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) -metologiaan, jossa lisäpääomavaadeprosentti perustuu valvojan arvion kokonaisarvosanaan. Lisäpääomavaatimus tulee täyttää ydinpääomalla, koskee Säästöpankkien yhteenliittymää ja on voimassa enintään kolme vuotta 31.3.2023 asti.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 6.4.2020 järjestelmäriskipuskurin poistamisesta suomalaisilta luottolaitoksilta, jonka seurauksena Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaatimus aleni 1 prosenttiyksikköä. Finanssivalvonnan päätöksen tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä edistää luottolaitosten kykyä rahoittaa taloutta.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 29.6.2020 muuttaa enimmäisluototussuhdetta niin, että muiden kuin ensiasunnon ostajien enimmäisluototussuhde palautetaan lakisääteiselle perustasolle 90 %: iin. Finanssivalvonta ei asettanut vuonna 2020 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Suomessa makrovakauspoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suo-

men Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksenteko makrovakausriskien käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII -puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähimmäisriskipainot (CRR:n artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Säästöpankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen laitoksen tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuuihin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	1 113 328	1 066 603
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-43 750	-37 970
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	1 069 578	1 028 632
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja		0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut		0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	1 069 578	1 028 632
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	6 089	15 352
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut		0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	6 089	15 352
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	1 075 667	1 043 985
Riskipainotetut erät yhteensä	5 638 817	5 475 985
josta luottoriskin osuus	4 980 108	4 845 471
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	111 723	101 758
josta markkinariskin osuus	29 883	28 824
josta operatiivisen riskin osuus	517 102	499 932
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,0 %	18,8 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,0 %	18,8 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,1 %	19,1 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	1 075 667	1 043 985
Pääomavaatimus yhteensä *	663 015	659 725
Josta Pilari II lisäpääomavaatimusten osuus	70 485	27 380
Pääomapuskuri	412 652	384 260

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 %, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisä-pääomavaatimuksesta 2,5 %, Finanssivalvonnan asettamasta 1,25 % Pilari 2 vaatimuksesta ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste oli 8,7 (9,1) prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu voimassa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuuihin. Säästöpankkien yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Vähimmäisomavaraisuusaste

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Ensisijainen pääoma	1 069 578	1 028 632
Vastuiden kokonaismäärä	12 286 958	11 277 336
Vähimmäisomavaraisuusaste	8,7 %	9,1 %

Säästöpankkiryhmän arvion mukaan vuonna 2021 merkittävimmät vakavaraisuuteen vaikuttavat sääntelymuutokset ovat uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotto sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen päivitykset (CRR2). Aiempaa laajemmän maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotto tulee kasvattamaan riskipainotettujen saamisten yhteismäärää 1.1.2021 alkaen. Sitova 3 %:n vaade vähimmäisvähimmäisomavaraisuusasteelle ja pysyvän varainhankinnan (NSFR) 100 %:n vähimmäisvaade tulevat voimaan 28.6.2021 osana vakavaraisuusasetuksen päivityksiä. Lisäksi CRR2 sisältää muutoksia muun muassa sijoitusrahastosijoitusten, johdannaisen ja pk-yritysluotonannon vakavaraisuusvaatimuksiin.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta.

Kriisintarkkaisuunmittelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkkaisu-kehiksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkaisuista). Kriisintarkkaisuulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusva-kausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto asetti syyskuussa 2019 Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astui voimaan heti. Säästöpankkien yhteenliittymän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on 10,3 prosenttia velkojen ja omien varojen yhteismäärästä. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluotto-pankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti.

Pankkitoiminta

Luotto- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissoimimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Luottoriskien hallinta ja mittaaminen

Keskusyhteisön hallitus ohjaa pankkitoiminnan luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta seuraa säännöllisesti luottoriskien kehitystä

suhteessa limiitteihin sekä seuranta- ja valvontarajoihin, ja valvoo että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Vahvistetun strategian operatiivisesta ylläpidosta vastaa Keskusyhteisön riskienvalvonta-toiminto yhteistyössä keskusyhteisön hallituksen keskuudestaan nimeämän Riskivaliokunnan kanssa. Strategia päivitetään vähintään vuosittain tai aina Yhteenliittymän toimintaympäristön, liiketoimintamallin, sääntelyn ja/tai vi-
ranomaisvaateiden olennaisesti muuttuessa.

Luottoriskistrategiaa täydentävät Keskusyhteisön hallituksen antamat operatiivisen tason ohjeet, joista keskeisimmät ovat luottohallinnon ohje, ongelma-asiakkaiden tunnistaminen ja hallinta, perintäohje, arvonalennus- ja luottotappioprosessin kuvaus, asunto- ja liikekiinteistövakuuksien hintaseuranta ja luotto-ohje kattaen myös kiinnitysluotto-pankin toiminnan.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa vastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Keskusyhteisön hallitus määrittää ja vahvistaa yhteenliittymätasolla luottosalkun asiakasryhmä- ja toimialajakauman sekä luottosalkun laadun seurannassa ja valvonnassa käytettävät riskilimiitit sekä seurantaratat.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten hallitusten vahvistamat liiketoiminta strategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät jäsenluottolaitoskohtaisille riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luotto kelpoisuus luokittein. Jäsenluottolaitos myöntää luottoja ja takauksia ensisijaisesti omalle tosiasialliselle toimialueelleen. Tällä varmistetaan yhtenä luotonannon perusteena oleva paikallinen, riittävän perusteellinen asiakastuntemus.

Säästöpankeissa pankkien hallitukset tekevät suurimmat luottopäätökset. Kukin hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johdolle/johtoryhmälle/luottotoimikunnalle ja muille nime-
tyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan ja mitataan seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä, odotettavissa olevia luottotappioita, ongelmasaamisista ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista, maksuviiveistä, odotettavissa olevista luottotappioista, ongelmasaamisista ja järjestämättömistä luotoista. Luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain ja toimialoittain ja raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen näiden lisäksi myös luottoluokittain.

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)	31.12.2020			
Vastuuryhmä	Vastuut yhteensä	Takaukset	Rahoitusvakuudet	Muu vakuus
Kiinteistövakuudelliset saamiset	6 860 045			6 860 045
Vähittäisaamiset	2 207 045	620 845	47 291	1 727
Saamiset yrityksiltä	1 291 152	83 727	7 897	
Saamiset laitoksilta	200 095			
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	1 428 029			
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	381 296			
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	78 702	2 247	1 113	376
Muut vastuuryhmät yhteensä	344 385		16	
Yhteensä	12 790 750	706 820	56 317	6 862 148

Luotto- ja vastapuoliriski (1 000 euroa)	31.12.2019			
Vastuuryhmä	Vastuut yhteensä	Takaukset	Rahoitusvakuudet	Muu vakuus
Kiinteistövakuudelliset saamiset*	6 610 284			6 610 284
Vähittäisaamiset	2 073 963	530 728	43 416	1 727
Saamiset yrityksiltä	1 264 823	71 875	7 079	
Saamiset laitoksilta	142 327			
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	954 801			
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	359 454			
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	83 895	2 220	1 025	371
Muut vastuuryhmät yhteensä	260 912		20	
Yhteensä	11 750 459	604 823	51 541	6 612 382

* Vertailuajankohdan tieto muutettu siten, että kiinteistövakuudelliset vastuut koostuvat viranomaisraportoinnin mukaisesti kokonaisuudessaan vakuudellisista vastuista.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisia, viivästyneiden maksujen, lainahoitojoustoja ja järjestämättömiä saamia seurantaan säännöllisesti sekä jäsenluottolaitos että yhteenliittymän tasolla. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan vastuuta, joissa asiakas on luokiteltu maksukyvyttömäksi joko yli 90 päivää erääntyneiden merkittävien saamisten vuoksi tai muista syistä pidetään epätodennäköisenä, että asiakas selviäisi velvoitteistaan.

Viivästyneillä maksuilla tarkoitetaan sitä, että asiakkaan saatavat ovat rästissä 1-3 kuukautta, samalla asiakas on jo ns. potentiaalinen ongelma-asiakas. Säästöpankkien yhteenliittymän viivästyneet saamiset pysyivät vuonna 2020 samalla tasolla kuin edellisenäkin vuonna ollen 2,0 (2,1) prosenttia luottokannasta.

Järjestämätön saaminen on yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoitu jäljellä oleva pääoma saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Säästöpankkien yhteenliittymän järjestämättömien saamisten määrä oli vuoden 2020 lopussa 0,8 (0,8) prosenttia luottokannasta. Järjestämättömien määrä pysyi vuoden 2020 maltillisella tasolla keväällä myönnettyjen lyhennysvapaiden takia. Lyhennysvapaiden kysyntä oli voimakkainta keväällä 2020, jonka jälkeen niiden kysyntä laski merkittävästi ja muuttui satunnaisemmaksi. Keskimääräinen maturiteetti lyhennysvapailta oli noin 7 kuukautta. Merkittävää osaa vuoden 2020 lopussa erääntyneistä lyhennysvapaista ei enää jatkettu.

Vuoden 2020 lopussa lyhennysvapaiden määrä luottokannassa oli lähes vuoden 2019 lopun tasolla, eroa suhteellisesti noin 2,2 prosenttiyksikköä euromääräisesti suhteutettuna.

Lainahoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneen maksukyvyn takia. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehdot on helpotettu asiakkaan taloudellisten vaikeuksien takia esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6-12 kuukautta. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehdoin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainahoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä. Säästöpankkien yhteenliittymällä lainahoitojoustollisia saamia oli yhteensä 208,9 (23,8) miljoonaa euroa. Lainahoitojoustojen kasvuun vaikuttivat koronasta johtuvat uudelleen neuvottelut saamiset sekä kesäkuussa 2020 tehty korjaus lainahoitojousto-määritelmän tarkennuksen seurauksena.

Arvon alentumisia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevat laskentaperiaatteet on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laadintaperiaateissa sekä tilinpäätöksen liitetiedossa 16 arvonalentumiset.

Erääntyneet ja järjestämättömät saamiset (1 000 euroa)	31.12.2020	Osuus (%)	31.12.2019	Osuus (%)
Erääntyneet saamiset, yli 30 päivää	129 319	1,4 %	130 679	1,4 %
josta 30-89 päivää	58 682	0,6 %	54 240	0,6 %
josta 90 päivää tai yli	70 638	0,8 %	76 439	0,8 %
Lainanhoitojoustot	208 874	2,2 %	23 813	0,3 %

Luotonanto

Säästöpankkiryhmän pankkitoiminnan luottokanta oli vuoden 2020 lopussa 9 330 (8 975) miljoonaa euroa ja kasvoi 4,0 prosenttia vuoden 2019 lopun tilanteesta. Taseessa olevista luotoista henkilöasiakkaiden osuus oli 72,2 (73,1) prosenttia, yritysasiakkaiden osuus oli 19,8 (18,4) prosenttia ja maatalousyrittäjien ja muiden osuus oli 8,1 (8,9) prosenttia.

Luotot asiakasryhmittäin (1 000 euroa)			
Asiakasryhmä	31.12.2020	31.12.2019	muutos %
Yksityisasiakas	6 733 185	6 557 720	2,7 %
Yritysasiakas	1 843 362	1 655 155	11,4 %
Maatalous ja muut	753 845	762 340	-1,1 %
Yhteensä	9 330 392	8 975 216	4,0 %

Asuntolainakanta oli vuoden 2020 lopussa 5 837,8 (5 675,7) miljoonaa euroa. Asuntolainakannan kasvu oli yhteensä 2,9 (3,6) prosenttia vuoden aikana.

Luotonanto yksityisasiakkaille myönnetään pääasiassa turvaa-va asuntovakuutta vastaan. Tarvittaessa käytetään lisäksi muita vakuuksia.

Yksityisasiakkaiden rahoittaminen tehdään suoraan Säästöpankkien taseista ja Sp- Kiinnitysluottopankin taseesta pois lukien korttiluotot, joka tapahtuu Säästöpankkien Keskuspankin kautta.

Luottokannalla on pääsääntöisesti hyvät vakuudet ja suurimmalla osalla kannan sopimuksista on merkittävästi ylivakuuksia. Pääasialliset vakuudet ovat kiinteistövakuuksia, minkä lisäksi lisävakuuksina voi olla muuta kiinteää omaisuutta. Henkilöasiakkailla vakuusvaje on keskimäärin 5,2 prosenttia ja yritysasiakkailla 5,9 prosenttia.

Alla esitetyssä taulukossa on esitetty asiakasryhmittäin vastuut jaettuna IFRS 9:n mukaisiin vaiheisiin 1, 2 ja 3.

	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3		Yhteensä	
Asiakasryhmä (1 000 euroa)	Vastuut, €	Vakuusvaje, %	Vastuut, €	Vakuusvaje, %	Vastuut, €	Vakuusvaje, %	Vastuut, €	Vakuusvaje, %
Henkilöasiakkaat	6 376 139	5,2 %	242 793	3,6 %	114 253	12,8 %	6 733 185	5,2 %
Yritysasiakkaat	1 681 973	5,5 %	103 346	7,5 %	58 043	12,7 %	1 843 362	5,9 %
Muut	694 293	23,1 %	28 719	19,5 %	30 833	40,3 %	753 845	23,6 %
Yhteensä	8 752 405	6,7 %	374 858	5,9 %	203 129	16,9 %	9 330 392	6,9 %

Luotonanto yksityisasiakkaille

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi perustuu paikallisen säästöpankin hyvään asiakastuntemukseen sekä arvioon asiakkaan maksukyvyistä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luotto-

luokitus ja vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin myötä luotot luokitellaan 9 riskiluokkaan. Alla olevassa taulukossa on esitetty yksityisasiakkaiden vastuut riskiluokittain jaettuna standardin mukaisiin vaiheisiin 1, 2 ja 3.

Yksityisasiakkaiden luottokannan riskiluokkajakauma

31.12.2020 (1 000 euroa)						% kannasta	
Kuvaus	12 kk PD	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	31.12.2020	31.12.2019
1 Erinomainen luokka	0 % - 1,67 %	548 666	2 507	26	551 199	8,2 %	7,7 %
2 Hyvä luokka	0,09 %	1 492 241	9 189	868	1 502 298	22,3 %	21,7 %
3 Hyvä luokka	1,09 %	2 027 587	30 675	3 345	2 061 607	30,6 %	30,4 %
4 Keskimääräinen luokka	1,07 % - 1,68 %	1 513 723	51 542	4 406	1 569 671	23,3 %	23,6 %
5 Keskimääräinen luokka	1,69 % - 2,78 %	598 049	59 652	6 236	663 937	9,9 %	10,3 %
6 Heikohko luokka	9,19 %	130 732	33 961	6 536	171 229	2,5 %	2,9 %
7 Viiveitä, mutta ei arvonalentunut	11,42 % - 24,55 %	58 121	49 268	25 310	132 699	2,0 %	2,7 %
8 Viiveitä, mutta ei arvonalentunut	19,09 % - 34,35 %	6 922	5 913	10 047	22 882	0,3 %	0,6 %
D Arvonalentunut	100 %			57 662	57 662	0,9 %	0,1 %
Yhteensä		6 376 041	242 707	114 436	6 733 184	100,0 %	100,0 %

Vaiheen 2 vastuiden määrän pienentymiseen vaikutti tervehtymisajan lyhentäminen 12kk -> 3kk:een.

Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä. Yksityisasiakkaiden luottokannan kasvu kohdistuu parempiin luottoluokkiin (1-4). Vastaavasti heikompien luottoluokkien (5-8) vastuiden määrät ovat vähentyneet vertailujaksoon verrattuna. D-luokiteltujen vastuiden kasvu aiheutuu laskentaan tehdystä muutoksesta.

Luotonanto yrityksille

Säästöpankkien yritystoiminnan kohderyhminä ovat hyvämaineiset, pääsääntöisesti kunkin pankin omalla toimialueella toimivat mikro- ja pienet yritykset, elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalousasiakkaat sekä julkisen sektorin vastuut.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun.

Yrityisasiakkaiden luottokannan riskiluokkajakauma

31.12.2020 (1 000 euroa)						% kannasta	
Kuvaus	12 kk PD	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	31.12.2020	31.12.2019
1 Erinomainen luokka	0,22 % - 1,67 %	505 043	6 463	1 613	513 119	19,8 %	20,7 %
2 Hyvä luokka	0,09 % - 0,18 %	643 885	12 292	314	656 492	25,3 %	21,5 %
3 Hyvä luokka	1,09 % - 1,95 %	338 722	5 995	283	345 000	13,3 %	13,1 %
4 Keskimääräinen luokka	1,07 % - 2,25 %	552 079	30 496	9 223	591 798	22,8 %	23,4 %
5 Keskimääräinen luokka	2,78 % - 6,72 %	234 972	50 268	7 772	293 012	11,3 %	12,6 %
6 Heikohko luokka	9,19 % - 12,45 %	85 150	12 821	4 547	102 518	3,9 %	5,4 %
7 Viiveitä, mutta ei arvonalentunut	11,42 % - 25,25 %	15 154	12 421	9 138	36 713	1,4 %	2,3 %
8 Viiveitä, mutta ei arvonalentunut	19,09 % - 38,59 %	1 261	1 307	4 945	7 514	0,3 %	0,4 %
D Arvonalentunut	100 %			51 041	51 041	2,0 %	0,6 %
Yhteensä		2 376 266	132 063	88 879	2 597 207	100,0 %	100,0 %

Vaiheen 2 vastuiden määrän pienentymiseen vaikutti tervehtymisajan lyhentäminen 12kk -> 3kk:een. Vuoden 2019 vertailulukua on korjattu sisältämään yritysasiakkaiden lisäksi myös maatalous ja muut asiakkaat.

Asunto-osakeyhtiöiden määrä yritysasiakkaiden luottokannassa on kasvanut merkittävästi vuoden 2020 aikana. Kannan

kasvulla on ollut vaikutusta sekä kannan keskimääräisen riskiluokitusten paranemiseen, että odotettavissa olevien luottotap-

pioiden vähäiseen kasvuun suhteessa luottokannan kasvuun. Yritysassiakkaiden luottokannan kasvu kohdistuu parempiin riskiluokkiin (1-4). Vastaavasti vastuut heikommissa riskiluokissa (5-8) ovat vähentyneet. D-luokiteltujen vastuiden kasvu aiheuttaa laskentaan tehdystä muutoksesta.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuuta seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yritysluottokannan toimialajakauma

Toimiala (1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Peruselinkeinot, kalastus, kaivostoiminta	6,6 %	6,4 %
Teollisuus	5,2 %	5,7 %
Energia, vesi ja jätteenhuolto	0,8 %	0,9 %
Rakentaminen	8,9 %	9,0 %
Kauppa	7,2 %	7,0 %
Hotelli ja ravintola	3,2 %	2,9 %
Kuljetus	2,7 %	2,9 %
Rahoitus	1,6 %	1,6 %
Kiinteistö	53,5 %	53,2 %
Tutkimus, konsultointi ja muut yrityspalvelut	5,6 %	5,8 %
Muut palvelut	4,9 %	4,6 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Paikallisessa pankkitoiminnassa altistutaan tietyille keskittymäriskille. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskkejä yritysluottokannalle hallinnoidaan yhteenliittymätasolla luottosalkun asiakaskokonaisuus, asiakasryhmä ja toimialajakauman seurannassa ja valvonnassa käytettävien riskilimiittien ja seurantarakojen avulla.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskkejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvoriskin että tuloriskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Säästöpankkien pankkitoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toi-

Säästöpankkien yhteenliittymän tai yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskkejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä- että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla. Säästöpankkiryhmällä ei ole merkittäviä toimialakohtaisia riskikeskittymiä eikä asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia ryhmän omista varoista (ns. suuret asiakasriskit).

Säästöpankkien yhteenliittymän suurimmat vastapuolet ovat likviditeettireservin ylläpidon vuoksi sijoitussalkussa pidettävät eri valtioiden arvopaperit sekä johdannaisvastapuolet. Luottokannan 20 suurimman asiakkaan yhteenlasketut vastuut ovat 1,7 (1,8) prosenttia luottokannasta. Yritysassiakkaiden vastuut luottokannassa ovat keskittyneet kiinteistöalan ja rakentamisen toimialoille, joiden osuus luottokannasta on 12,4 (11,0) prosenttia.

minta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Jäsenluottolaitoksella voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvän kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan koko on kuukausittain kuukauden viimeisen päivän tietoja käyttäen tehtävän arvioinnin perusteella enintään 5 prosenttia laitoksen kokonaisvaroista ja enintään 50 miljoonaa euroa. Säästöpankeilla ei ole pientä kaupankäyntivarastoa.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja Riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Alla on esitetty sijoitussalkun jakauma omaisuusluokittain.

Sijoitusomaisuuden jakauma *	31.12.2020		31.12.2019	
(1 000 euroa)	Käypä arvo	Osuus (%)	Käypä arvo	Osuus (%)
Joukkovelkakirjalainat	704 293	57,8 %	706 135	59,2 %
Muut rahamarkkinavälineet	5 359	0,4 %	2 313	0,2 %
Osakkeet	42 668	3,5 %	41 961	3,5 %
Osakerahastot	50 251	4,1 %	50 161	4,2 %
Yhdistelmärahastot	0	0,0 %	2 342	0,2 %
Korkorahastot	216 251	17,8 %	244 603	20,5 %
Hedge-rahastot	0	0,0 %	0	0,0 %
Strukturoidut sijoitukset	6 156	0,5 %	7 742	0,6 %
Muut vaihtoehtoiset sijoitukset	125 575	10,3 %	73 863	6,2 %
Kiinteistöt	67 538	5,5 %	64 610	5,4 %
Yhteensä	1 218 091	100 %	1 193 730	100 %

* Yhden rahaston luokittelu muutettu korkorahastosta vaihtoehtoiseksi sijoitukseksi.

Alla olevassa taulukossa on esitetty sijoitussalkun herkkyyshanalyysi, joka kuvaa eri riskitekijöiden vaikutusta sijoitusten markkina-arvoihin, yhteenliittymän tulokseen sekä omiin varoihin.

Riskitekijä (1 000 euroa)	Muutos	31.12.2020	31.12.2019	Tulos*	Omat varat*
Korko	+ 1%	31 692	-32 087	-7 823	-31 434
Osake	-10 %	-9 292	-9 446	-9 292	-9 292
Sijoituskiinteistöt	-10 %	-6 754	-6 461	-	-
Strukturoidut tuotteet	-10 %	-616	-774	-616	-616
Muut sijoitukset	-10 %	-12 558	-7 386	-12 558	-12 558

* Riskitekijän vaikutus yhteenliittymän tulokseen ja omiin varoihin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista. Listaamattomista osakeomistuksista

ta suurin osa on yhteenliittymän ulkopuolisia ryhmän sisäisiä omistuksia (82 prosenttia).

Osakeomistukset (1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Listatut osakkeet	9 143	10 652
Listaamattomat osakkeet	33 525	32 016
Yhteensä	42 668	42 668

Valuutariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuutariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista, valuuttakassan kautta sekä Keskuspankin maksuliikenteeseen liittyvästä valuutanvaihtotoiminnasta. Jäsenluottolaitosten ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttaposiitiota. Jäsenluottolaitoksen valuuttaposiitiota seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttaposiitio on yli 2 prosenttiyksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat, jotka ovat voimassa sekä yksittäisen jäsenluottolaitoksen että yhteenliittymän tasolla.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittauksen ja seurannan väline on pankki- ja yhteenliittymätasoinen vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloriskien kautta. Säästöpankkien yhteenliittymässä pankkitoiminnan liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Jäsenluottolaitosten kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määriteltyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskiposiitiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutus-

ta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloriski).

Korkorisien hallinnan tavoitteena on Yhteenliittymän korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa Säästöpankkien yhteenliittymän liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että Yhteenliittymän vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaassakaan korkoympäristön muutoksissa. Yhteenliittymän riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan keskusyhteisön hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja tasarakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeselaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Säästöpankkien yhteenliittymän jäsensäästöpankit käyttävät aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia.

Korkoherkkyysanalyysi 1 % -yksikön paralleeli muutos korkokäyrään

(1 000 euroa)	Korkokatteen muutos			
	31.12.2020		31.12.2019	
Aika	Alas	Ylös	Alas	Ylös
Muutos tulevaan 12 kuukauteen	506	14 924	2 128	17 101
Muutos 12-24 kuukauteen	5 226	29 148	8 258	39 204

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että Säästöpankin yhteenliittymä ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassavirtausten ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi Yhteenliittymän taloudellista asemaa.

Säästöpankkien yhteenliittymän liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana ovat jäsensäästöpankkien vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan asiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Säästöpankkien yhteenliittymän korkoriskejä mitataan sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa, kun kunkin tase-erän markkina-arvo lasketaan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Taulukossa esitetään seuraavan 12 kuukauden kertyvän korkokatteen herkkyyys korkokäyrän 1 prosenttia-yksikön paralleelin muutoksen yhteydessä. Luottoihin sovelletaan sopimusehtojen perusteella viitekorkojen nollan prosentin lattiaa. Vähittäistalutuksille on myös oletettu viitekorkojen nollan prosentin lattia. Taseen rakenne pidetään ennallaan korvaamalla erääntyvät erät vastaavilla korkosidonnaisuuksilla tai kiinteäkorkoisten juoksuaajoilla. Laskennassa käytetään eräpäivättömille talletuksille mallinnukseen perustuvaa erääntymismallia.

Yhteenliittymällä oli 31.12.2020 LCR-kelpoisia (ennen arvoneleikkauksia) likvidejä varoja 1 550 (1 033) miljoonaa euroa, joista 76 (68) prosenttia oli käteistä ja keskuspankkisaatavia, 12 (20) prosenttia valtioiden ja kansainvälisten yhteisöiden liikkeeselaskemia tason 1 arvopapereita ja 12 (12) prosenttia muita likvidejä varoja. Yhteenliittymän LCR-tunnusluku 31.12.2020 oli 196 (148) prosenttia.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Säästöpankkien yhteenliittymän varojen ja velkojen erääntymisprofiilit. Avistatalletusten oletetaan erääntyvän heti.

Varat 2020 (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	> 5 v
Käteiset varat	1 183 519	1 183 519			
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	448 423	6 227	7 233	277 607	157 357
Saamiset luottolaitoksilta	109 060	109 060			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 284 076	138 815	942 196	2 823 388	5 379 678
Saamistodistukset	265 645	10 163	13 428	199 306	42 748
Osakkeet ja osuudet	432 369				432 369
Muut varat	375 377	854	177 892	22 995	173 636
Varat yhteensä	12 098 470	1 448 638	1 140 749	3 323 296	6 185 788

Velat 2020 (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	> 5 v
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	389 879	139 036	165 773	69 110	15 960
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	7 784 754	7 319 338	400 889	64 409	118
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 626 632	319 477	641 453	955 124	710 577
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	29 136	3 390	13 343	12 403	
Muut velat	151 172	150 693	210	269	
Velat yhteensä	10 981 572	7 931 934	1 221 668	1 101 315	726 654

Johdannaiset, nettokassavirrat	83 791	7 147	14 199	51 919	10 528
--------------------------------	--------	-------	--------	--------	--------

Bruttoperusteisesti selvitettävillä johdannaisilla ei ole oleellista likviditeettivaikutusta niiden vähäisen määrän vuoksi.

Varat 2019 (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	> 5 v
Käteiset varat	683 111	683 111			
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	404 931	6 281	35 713	177 864	185 073
Saamiset luottolaitoksilta	107 775	107 775			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	8 906 909	250 573	913 686	2 674 343	5 068 306
Saamistodistukset	308 949	14 690	34 474	215 787	43 998
Osakkeet ja osuudet	410 247				410 247
Muut varat	259 594	248	68 616	31 305	159 424
Varat yhteensä	11 081 515	1 062 679	1 052 489	3 099 299	5 867 049

Velat 2019 (1 000 euroa)	Yhteensä	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	> 5 v
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	242 011	64 652	59 779	108 889	8 690
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 812 283	6 173 892	550 095	86 843	1 454
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 755 856		634 076	2 071 873	49 908
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	51 020		22 125	26 522	2 373
Muut velat	136 591	132 756	2 408	937	489
Velat yhteensä	9 997 761	6 371 300	1 268 483	2 295 064	62 914

Johdannaiset, nettokassavirrat	71 419	5 795	17 295	43 021	5 308
--------------------------------	--------	-------	--------	--------	-------

Bruttoperusteisesti selvitettävillä johdannaisilla ei ole oleellista likviditeettivaikutusta niiden vähäisen määrän vuoksi.

Likviditeettiriskin hallinta

Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön hallituksella on kokonaisvastuu Säästöpankkien yhteenliittymän likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy Yhteenliittymän likviditeettistrategian, sen osana yhteenliittymätason jälleenerahoitusuunnitelman ja likviditeetin palauttamissuunnitelman.

Säästöpankkien Keskuspankin Treasury vastaa yhteenliittymätason likviditeettistrategian operatiivisesta toteuttamisesta yhteenliittymätasolla ja tarvittavien operatiivisten ohjeistuksen laatimisesta ja ylläpidosta. Treasury vastaa myös yhteenliittymätason likviditeetin palauttamissuunnitelman operatiivisesta ylläpidosta ja sen testaamisesta. Säästöpankkien Keskuspankin Treasury on vastuussa yhteenliittymätason likviditeettireservin riittävydestä ja hallinnasta. Jäsen-säästöpankkien ja Säästöpankkien Keskuspankin välillä on laadittu sopimus, joka antaa Säästöpankkien Keskuspankin Treasurylle mahdollisuuden käyttää kaikkia Yhteenliittymän likvidejä varoja likviditeettitalanteen tukemiseksi.

Säästöpankkien yhteenliittymän varainhallintakomitea valmistelee ja suunnittelee Säästöpankkiliitto osk:n hallitukselle Säästöpankkien yhteenliittymän likviditeettiriskistrategian sekä valvoo likviditeettistrategian toteutumista Yhteenliittymän tasolla.

Keskusyhteisön riskienvalvonta vastaa likviditeettiriskistrategiassa asetettujen yhteenliittymätason limiittien ja seurantatavojen riippumattomasta valvonnasta ja raportoinnista Keskusyhteisön johdolle, Varainhallintakomitealle, Riskivaliokunnalle ja hallitukselle.

Keskeisimmät likviditeettiriskin mittaus- ja seurantatavat yhteenliittymätasolla ovat kassa-asema, likviditeettireservin riittävyys ja maksuvalmiusvaatimus.

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan keskusyhteisölle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU) 575/2013 kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Rakenteellinen rahoitusriski

Säästöpankkien Keskuspankin Treasury seuraa kuukausittain pankkitoiminnan rakenteellista rahoitusriskiä. Kyseistä riskiä mitataan NSFR:llä, anto-/ottolainausuhteella ja 10 vuoden horisontilla tehtävällä gap-analyysillä, jossa mitataan pankkitoiminnan rahoitusrakenteen sopivuutta taseen varojen rahoittamiseen pitkällä ajanjaksolla.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankkitoiminnan ydinliiketoimintaan. Pankkien kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvo-akuutuksilla. Pankkien sijoituskiinteistöomaisuus on arvostettu tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja hankintamenot on kuvattu tarkemmin Sijoitusomaisuus-liitetiedossa.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, hen-

kilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset ja compliance riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Lisäksi maineriskiä hallintaan osana operatiivisia riskejä. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Kaikessa Säästöpankkiryhmän liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Keskusyhteisön hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Keskusyhteisön hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet. Riskienhallintaorganisaatio valvoo, että kaikissa Säästöpankkiryhmään kuuluvissa yhtiöissä ja yksiköissä sovelletaan operatiivisten riskienhallintakehikkoa.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi jäsenpankkien ja tuote ja palveluyhtiöiden jatkuvuussuunnitelmissa varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankki-, varainhoito- ja henkilökäytöstötoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance-toiminto. Compliance-toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance-toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan. Päämäärätavoitteena on välttää compliance riskien toteutumista Säästöpankkiryhmän toiminnassa.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Varainhoito ja henkivakuutus

Varainhoito

Säästöpankkiryhmässä Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa rahasto-
tuotteiden hallinnointia ja varainhoitopalveluiden tuottamista
sekä säästöpankkien omien salkkujen hoidon osalta, että sääs-
töpankkien asiakkaille.

Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastopääomat olivat vuoden
lopussa yhteensä 3 594,5 (3 201,7) miljoonaa euroa Vuoden

2020 lopussa hallinnoitavia sijoitusrahastoja oli 22 sijoitusra-
hastoa ja 11 erikoissijoitusrahastoa.

Henkivakuutustoiminta

Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät riskit kohdistuvat va-
kuutus sopimuksiin ja sijoitustoimintaan. Vakuutus sopimuksiin
liittyvät ns. tekniset riskit ovat vakuutusriski, korkoriski ja liike-
kuluriski. Vakuutusyhtiölain mukaisesti henkivakuutus tuottei-
siin sovellettavat laskuperusteet ovat turvaavat tarkoittaen sitä,
että normaalioloissa perusteiden mukainen hinnoittelu tuottaa
yhtiön ylijäämää.

Henkivakuutustiliikkeen kannattavuus

(1 000 euroa)	31.12.2020			31.12.2019
	Riskimaksutulo	Korvausmeno	Korvaussuhde	Korvaussuhde
Riskivakuutus	3 773	2 472	65,5 %	44,3 %
Säästö- ja eläkevakuutus	27 402	26 381	96,3 %	95,1 %
Yhteensä	31 175	28 853	92,6 %	88,6 %

Vakuutusriski

Merkittävimmät vakuutusriskit sitoutuvat puhtaisiin riskituottei-
siin. Tällaisia ovat lainaturvavakuutukset, joihin yhtiö myöntää
turvat kuoleman, pysyvän työkyvyttömyyden ja tapaturmaisen
pysyvän työkyvyttömyyden varalta. Näitä riskejä hallitaan vakuu-
tusehdoilla, huolellisella vastuunvalinnalla, oikealla hinnoittelulla
sekä jälleenvakuutuksella. Pysyvän työkyvyttömyyden ja tapatur-
maisen pysyvän työkyvyttömyyden vakuutuksissa on mahdollista
korottaa olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen hei-
kentymässä. Vastuunvalintaa varten on määritetty selkeät perusteet
vakuutusriskien ottamiselle. Riskivakuutusten vastuunvalinnassa
käytetään jälleenvakuuttajan laatimia ja ylläpitämiä vastuunvalin-
nan ratkaisuohejia.

Omapidätysosuuden ylittävä määrä on jälleenvakuutettu ja
jälleenvakuutus suojan olemassaolo on riippuvainen olemassa
olevan ohjeistuksen jatkuvasta noudattamisesta. Hallitus vah-
vistaa jälleenvakuuttamisen periaatteet ja omapidätysosuuden
vuosittain. Samassa yhteydessä arvioidaan jälleenvakuuttajaan
liittyvä luottoriski.

Korkoriski

Henkivakuutustoiminnan korkoriskit liittyvät joko sopimuksille hy-
vitettäviin korkoihin tai sitten vastuuvälille hyvitettävään korkoon.
Säästötuotteissa yhtiö käyttää vuosittain vahvistettavaa vuosikoron
ja lisäkoron yhdistelmää. Tämä mahdollistaa mukautumisen kul-
loisiinkin markkinatilanteisiin soveltamalla vuosittain asiakkaille
hyvitettävän korkotason markkinaehtoisesti. Tämä alentaa merkit-
tävästi vakuutus sopimuksista aiheutuvaa korkoriskiä. Kohtuuspe-
riaatteen mukaan yhtiön tulee tavoitella tasaista tuottoa takuukor-
koisille sopimuksille. Tähän on varauduttu korkotäydennyksin.

Liikekuluriski

Henkivakuutustoiminnan tuotteet on hinnoiteltu niistä saatavan
kuormitustulon osalta kattamaan niistä aiheutuneet liikekulut.
Kuormitustulo on mitoitettu tuotteiden elinkaariajattelulla, jolloin
sopimuksista saatava kuormitustulo kohdistuu koko sopimuksen
voimassaoloajalle. Henkivakuutustoiminnan osalta analysoidaan
vähintään kerran vuodessa vakuutuslajikohtainen kannattavuus,
minkä perusteella arvioidaan myönnettävien vakuutusten mak-
su- ja kuormitustaso. Analyysistä selviää saatujen riskimaksujen
riittävyys riskimenoon, kuormitustulon riittävyys liikekulujen kat-

tamiseen ja korkohyvitysten sopivuus saatuihin tuottoihin. Ana-
lyysin avulla seurataan vuosittain vakuutuslajeittain hinnoittelun
riittävyttä ja tehdään tarvittavat korjausliikkeet.

Vastuuvälän herkkyyshanalyysi

Vakuutuskanta muodostuu riskivakuutuksista ja säästämismuo-
toisista vakuutuksista. Riskivakuutukset ovat myyntikanavien
myöntämiin lainoihin liitettyjä henkivakuutuksia, joiden liitän-
näisturvina voi olla pysyvän työkyvyttömyyden tai tapaturmai-
sen pysyvän työkyvyttömyyden vakuutuksia. Säästämismuotoiset
vakuutukset ovat säästöhenki-, eläke ja ryhmäeläkevakuutuksia
ja kapitalisaatiosopimuksia. Säästöpankkiryhmällä ei ole mahdol-
lisuutta vaikuttaa olennaisesti jo myönnettyjen vakuutusten mak-
suihin tai muihin sopimusehtoihin.

Riskivakuutuksiin liittyy kuolevuus- ja työkyvyttömyysriski. Tätä
riskiä hallitaan asianmukaisella vastuunvalinnalla, riskiliikkeen
kannattavuuden seurannalla ja jälleenvakuuttamisella. Yhtiö on
jälleenvakuuttanut jokaisen kuoleman tai pysyvän työkyvyttö-
myyden varalta vakuutetun siltä osin kuin riskisumma (tai vakuu-
tussumma) ylittää 150 tuhatta euroa. Lisäksi Säästöpankkiryh-
mällä on katastrofisuoja, joka rajaa yhdestä vahinkotapahtumasta
aiheutuvan vahingon enimmäismäärän 500 tuhanteen euroon.

Suurin osa säästämismuotoisesta vakuutus kannasta on sijoitus-
sidonnaista, mutta kaikki vakuutus sopimukset sisältävät option
säästöjen siirtämiseksi sijoitussidonnaisen ja takuukorkoisen
säästönosan välillä. Säästämismuotoisiin vakuutuksiin sisältyy
takaisinosto-optio, jota on rajoitettu ehdoilla sopimusten kol-
mena ensimmäisenä vuotena. Lisäksi eläkevakuutusten osalta
takaisinostoa rajoittaa verolainsäädäntö. Suuri osa säästöhenki-
vakuutuksista päättyy takaisinostoon ja se on huomioitu osana
sopimuksen elinkaarta. Kolmas säästämismuotoisiin vakuutuk-
siin sisältyvä epävarmuustekijä on vakuutuksenottajan oikeus
muuttaa vakuutuksen maksusuunnitelmaa. Maksusuunnitelman
muuttamista ei sopimusehdoissa ole rajoitettu.

Säästämismuotoisten vakuutusten takuutuottoiset osat on dis-
kontattu käyttäen sopimuskohtaista korkoa, joka ei ole markki-
nakorko. Sopimuskohtainen korko vaihtelee välillä 0 prosenttia
– 0,5 prosenttia. Keskimäärin vuonna 2020 se oli 0,13 prosenttia.
Vastuuvälässä tuleviin lisäetuihin on varattu 10,1 miljoonaa euroa,
jonka arvioidaan kattavan neljä viidesosaan seuraavien 10 vu-
oden lisäeduista.

Sijoitustoiminnan riskit

Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa mahdollisimman hyvä jatkuva tuotto hyväksyttävällä riskitasolla, huolehtien samalla yhtiön vakavaraisuusvaatimuksista ja varojen ja velkojen rakenteen yhteensopivuudesta. Merkittävimmät

riskit ovat sijoitusten arvon alentuminen, riittämätön tuottotaso vastuuvelan asettamiin vaatimuksiin sekä sijoituksista erääntyvien varojen uudelleensijoitusriski. Riskejä hallitaan tehokkaalla hajautuksella huomioiden samalla vakavaraisuuslaskennan pääomavaatimukset markkinariskeille.

Sijoitusomaisuuden jakauma

Sijoituslaji (1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Joukkovelkakirjalainat		
Joukkovelkakirjalainat		2 108
Korkorahastot	107 460	114 855
Osakkeet, Kehittyneet markkinat		
Osakkeet	13 081	14 639
Osakerahastot	26 689	21 170
Strukturoidut sijoitukset	936	2 124
Hedge-rahastot	354	15
Kiinteistöt	0	0
Kiinteistörahistot	10 445	14 838
Pankkisaamiset sijoituksissa	4 328	5 582
Johdannaiset	0	0
Yhteensä	163 292	175 331

Korkoriski

Joukkovelkakirja- ja korkorahastosijoitukset modifioitun duraation mukaan

Modifioitu duraatio (1 000 euroa)	31.12.2020	Osuus	31.12.2019	Osuus
0 - 1	23 383	22 %	16 899	14 %
1 - 3	19 078	18 %	27 779	24 %
3 - 5	27 036	25 %	25 394	22 %
5 - 7	14 251	13 %	16 198	14 %
7 - 10	10 782	10 %	10 763	9 %
10 -	12 919	12 %	19 928	17 %
Yhteensä	107 449	100 %	116 961	100 %

Vastapuoliriski

Joukkovelkakirjalainat ja strukturoidut lainat maturiteetin ja luottoluokituksen mukaan (1 000 euroa)

Luotto-luokka	Maturiteetti						31.12.2020		31.12.2019	
	0 - 1	1 - 3	3 - 5	5 - 7	7 - 10	10 -	Yhteensä	Osuus	Yhteensä	Osuus
AAA	709	-767	990	753	1 386	2 710	5 781	5 %	3 799	3 %
AA	2 203	3 679	782	2 227	830	2 983	12 703	12 %	15 202	13 %
A	2106	4 927	5 390	3 630	3 729	4 636	24 416	23 %	15 859	14 %
BBB	3 861	1 629	3 845	3 059	2 201	2 445	17 040	16 %	29 590	25 %
< BBB	4 252	1 380	3 152	3 580	1 774	1 777	15 915	15 %	23 342	20 %
Luokitte- lematon	16 206	2 662	6 277	5 094	1 812	489	32 540	30 %	29 170	25 %
Yhteensä	29 337	13 510	20 434	18 343	11 733	15 039	108 396	100 %	116 962	100 %

Valuuttariski

Sijoitukset valuutoittain

Valuutta (1 000 euroa)	31.12.2020	Osuus	31.12.2019	Osuus
EUR	147 911	91 %	162 059	92 %
USD	6 324	4 %	6 664	4 %
GBP	1 431	1 %	1 255	1 %
Muut	7 627	5 %	5 353	3 %
Yhteensä	163 292	100 %	175 331	100 %

Rahastosijoitukset eurosuojattuihin rahastoihin on luokiteltu euromääräisiksi. Muiden rahastojen valuutat perustuvat rahaston sisältämien arvopapereiden noteerausvaluuttoihin.

Sijoitusomaisuuden osien suojaamiseksi voidaan tarvittaessa käyttää myös johdannaisia suojaustarkoituksessa. Sijoitusriskiä seurataan herkkyysanalyysillä ja value-at-risk -tekniikalla. Alla olevassa taulukossa on esitetty sijoitussalkun herkkyysanalyysi, joka kuvaa eri markkinariskifaktorien vaikutusta sijoitusomaisuuteen.

Sijoitustoiminnan luottoriskiä hallitaan liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiitein.

Herkkyysanalyysi

(1 000 euroa)		Omien varojen muutos	
Riskifaktori	Muutos	31.12.2020	31.12.2019
Korko	+ 1 %-yks.	-815	-1 960
	- 1 %-yks.	-1 797	-982
Osake	-10 %	-3 951	-3 977
Kiinteistö	-10 %	-1 045	-1 045
Valuutta	Muut/Euro -10 %	-1 538	-1 538
Strukturoidut lainat	-10 %	-93 628	-94

TILIKAUDEN TULOS

LIITE 6: SEGMENTTI-INFORMAATIO

Säästöpankkiryhmä raportoi segmenttitiedot IFRS 8 -standardin mukaisesti. IFRS 8:n mukaan raportointi ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle muodostaa segmenttiraportoinnin perustan. Tilinpäätöksessä segmenttitietona esitettävän informaation segmenttijako perustuu täten samaan jakoon, jota noudatetaan johdon raportoinnissa.

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä, ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti Keskusyhteisön hallitus.

Säästöpankkiryhmän raportoitavat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varallisuudenhoidon palvelut. Raportoitaviin segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään täsmäytyslaskelmilla.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävim-

mät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoiminnan kulut.

Varallisuudenhoidon palvelut -segmenttiin sisältyy Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa ja Sp-Henkivakuutus Oy henkivakuutustoimintaa. Varallisuudenhoidon palvelut -segmentin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo sekä sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, jotka esitetään liitteessä 2.

Ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan raportoitavien segmenttien sisällä ja välillä. Hankintameno -eliminoinnit, määräysvallattomien omistajien osuus sekä muut Ryhmän sisäiset järjestelyt sisältyvät täsmäytyslaskelmilla esitettäviin eliminointeihin.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

IFRS 8 mukaisesti Säästöpankkiryhmän tulee ilmoittaa, jos tuotot liiketoimista yhden yksittäisen ulkoisen asiakkaan kanssa ylittävät 10 % Ryhmän tuotoista. Säästöpankkiryhmällä ei ole asiakkaita, joiden tuotot ylittäisivät 10 % Ryhmän tuotoista.

Tuloslaskelma 2020 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuuden- hoidon palvelut	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	161 153	-131	161 022
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	68 690	30 806	99 497
Sijoitustoiminnan nettotuotot	19 576	-398	19 178
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		18 335	18 335
Liiketoiminnan muut tuotot	8 102	118	8 220
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	257 521	48 731	306 252
Henkilöstökulut	-61 429	-7 761	-69 190
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-140 886	-10 047	-150 933
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-202 314	-17 808	-220 123
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-19 775		-19 775
Tulos ennen veroja	35 431	30 923	66 354
Tuloverot	-8 339	-6 145	-14 484
Tilikauden tulos	27 092	24 777	51 870
Tase 2020			
Käteiset varat	1 183 519		1 183 519
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	109 060		109 060
Lainat ja saamiset asiakkailta	9 284 085		9 284 085
Johdannaiset	76 438		76 438
Sijoitusomaisuus	1 423 097		1 423 097
Henkivakuutustoiminnan varat		1 007 198	1 007 198
Muut varat	253 577	11 578	265 155
Varat yhteensä	12 329 776	1 018 776	13 348 552
Velat luottolaitoksille	389 890		389 890
Velat asiakkaille	7 783 609		7 783 609
Johdannaiset	570		570
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 626 632		2 626 632
Henkivakuutustoiminnan velat		960 690	960 690
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	29 136		29 136
Muut velat	133 231	15 976	149 207
Velat yhteensä	10 963 068	976 667	11 939 734
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa	1 000	81	1 081

Täsmäytyslaskelmat (1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Tuotot		
Raportoitavien segmenttien tuotot yhteensä	306 252	312 340
Allokoimattomat tuotot, muut toiminnot	336	9 055
Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä	306 588	321 395
Tulos		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	51 870	67 434
Allokoimattomat erät, muut toiminnot	223	6 698
Säästöpankkiryhmän tulos yhteensä	52 092	74 132

	31.12.2020	31.12.2019
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	13 348 552	12 009 105
Allokoimattomat varat, muut toiminnot	-251 489	
Säästöpankkiryhmän varat yhteensä	13 097 063	12 009 105
Velat		
Raportoitavien segmenttien velat yhteensä	11 939 734	10 890 413
Allokoimattomat velat, muut toiminnot	1 620	301
Säästöpankkiryhmän velat yhteensä	11 941 354	10 890 714

Tuloslaskelma 2019 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuuden- hoidon palvelut	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	155 784	-138	155 646
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	62 616	27 556	90 172
Sijoitustoiminnan nettotuotot	39 733	-386	39 347
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		15 426	15 426
Liiketoiminnan muut tuotot	11 675	73	11 749
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	269 808	42 532	312 340
Henkilöstökulut	-63 992	-7 208	-71 200
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-136 996	-10 670	-147 666
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-200 988	-17 878	-218 866
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-8 364		-8 364
Tulos ennen veroja	60 457	24 653	85 110
Tuloverot	-15 447	-2 229	-17 676
Tilikauden tulos	45 010	22 425	67 434
Tase 2019			
Käteiset varat	683 111		683 111
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	112 675		112 675
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 908 907		8 908 907
Johdannaiset	68 697		68 697
Sijoitusomaisuus	1 173 523		1 173 523
Henkivakuutustoiminnan varat		936 577	936 577
Muut varat	131 948	10 117	142 065
Varat yhteensä	11 078 860	946 694	12 025 554
Velat luottolaitoksille	242 010		242 010
Velat asiakkaille	6 814 138		6 814 138
Johdannaiset	3 835		3 835
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 809 624		2 809 624
Henkivakuutustoiminnan velat	-6 199	903 793	897 595
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	51 020		51 020
Muut velat	69 126	3 065	72 191
Velat yhteensä	9 983 555	906 858	10 890 413
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa	1 044	78	1 122

LIITE 7: KORKOKATE

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	4 064	3 973
Lainoista ja saamisista luottolaitoksilta	324	450
Lainoista ja saamisista asiakkailta	144 766	143 840
Saamistodistuksista	8 420	11 166
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	23 349	25 477
Muista	2 115	1 744
Yhteensä	183 038	186 650
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-3 640	-4 067
Veloista asiakkaille	-6 880	-10 954
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	-1 325	-2 380
Liikkeeseenlasketuista velkakirjoista	-9 006	-11 658
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus	-873	-1 532
Muista	-347	-439
Yhteensä	-22 071	-31 031
Korkokate	160 967	155 619

LIITE 8: PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	18 924	21 268
Talletuksista	275	328
Maksuliikenteestä	44 818	37 994
Arvopapereiden välittämisestä	1 373	1 172
Rahastoista	30 818	27 384
OmaisuuDENhoidosta	530	501
Lainopillisista tehtävistä	4 035	3 934
Arvopaperien säilytyspalkkiot	1 881	1 592
Vakuutusten välityksestä	1 544	1 612
Takauksista	2 018	1 918
Muista	2 807	2 906
Yhteensä	109 022	100 608
Palkkiokulut		
Maksuliikenteestä	-3 458	-3 398
Arvopapereista	-408	-858
Rahastoista		-40
OmaisuuDENhoidosta	-792	-772
Muista*	-4 621	-5 206
Yhteensä	-9 280	-10 274
* josta merkittävimpanä maksujenvälityspalkkiokulut 2 408 tuhatta euroa (2 441 tuhatta euroa).		
Palkkiotuotot ja kulut, netto	99 742	90 334

LIITE 9: Sijoitustoiminnan nettotuotot

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot		
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	245	-75
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	991	1 622
Saamistodistuksista yhteensä	1 236	1 546
Osakkeista ja osuuksista		
Osinkotuotot	19	82
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	19	82
Yhteensä	1 255	1 629

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot

Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	89	207
Arvostusvoitot ja tappiot	-1 261	1 555
Osakkeista ja osuuksista		
Osinkotuotot	3 685	3 329
Myyntivoitot ja -tappiot	17	697
Arvostusvoitot ja tappiot	15 389	32 026
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-193	38
Johdannaisista*)	-101	65
Suojauslaskennan nettotuotot		
Suojaavien instrumenttien käyvän arvon muutos	14 174	17 065
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos	-11 531	-17 478
Yhteensä	20 268	37 505

* Sisältää -83 (-60) tuhatta euroa rahavirran suojauksen tehotonta osuutta.

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokra- ja osinkotuotot	6 692	6 768
Myyntivoitot ja -tappiot	497	492
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	74	105
Vastike- ja hoitokulut	-5 097	-5 151
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-4 008	-4 641
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	-112	-40
Yhteensä	-1 955	-2 467
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	19 569	36 668

LIITE 10: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Vakuutusmaksutulo		
Säästöpankkiryhmän osuus	105 238	102 604
Jälleenvakuuttajien osuus	-826	-666
Sijoitustoiminnan nettotuotot*	58 915	99 818
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-77 633	-94 687
Korvausvastuun muutos	1 167	-1 243
Vakuutusvelan muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-66 482	-88 306
Muut	-2 044	-2 095
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	18 335	15 426

Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo (1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Maksutulo vakuutussopimuksista		
Maksutulo riskivakuutuksesta		
Riskivakuutus	12 170	10 482
Yhteensä	12 170	10 482
Maksutulo vakuutussopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraisen osuuteen ylijäämästä		
Säästövakuutus	958	1 384
Yksilöllinen eläkevakuutus	350	391
Ryhmäeläkevakuutus	41	51
Yhteensä	1 348	1 827
Maksutulo sijoitussidonnaisista vakuutuksista		
Säästövakuutus	54 891	52 261
Yksilöllinen eläkevakuutus	4 171	4 304
Ryhmäeläkevakuutus	1 357	904
Kapitalisaatiosopimus		10 843
Yhteensä	60 419	68 312
Yhteensä	73 938	80 621
Maksutulo sijoitussopimuksista		
Maksutulo sijoitussidonnaisista sijoitussopimuksista	31 300	21 985
Yhteensä	31 300	21 985
Maksutulo yhteensä	105 238	102 606

Riskivakuutus on jatkuvamaksuisia vakuutusta, joka laskutetaan asiakkailta vuosittain. Muut vakuutukset ovat joustavamaksuisia. Niihin vakuutuksenottaja voi tehdä maksusuunnitelmia tai maksaa poikkeavia maksuja. Vakuutuksenottaja voi muuttaa maksujaan vapaasti.

*Sijoitustoiminnan nettotuotot (1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Korkokate	36	95
Osinkotuotot	552	472
Realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot	133	26
Realisoitumattomat arvomuutokset	59 927	97 400
Muut sijoitukset	213	343
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-375	-11
Sijoitussidonnaisten asiakasvarojen nettotuotot	-1 571	1 493
Yhteensä	58 915	99 818

Korvauskulut (1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Korvaukset vakuutus sopimuksista		
Korvaukset riskivakuutuksista	-1 188	-1 859

Korvaukset vakuutus sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä

Säästö vakuutus

Eräntymiset	-195	-160
Kuolemantapauskorvaukset	-6 397	-6 666
Takaisinostot	-2 780	-5 458
Yhteensä	-9 371	-12 284

Eläke vakuutus

Eläkkeet	-803	-747
Kuolemantapauskorvaukset	-16	-95
Takaisinostot	-47	-47
Yhteensä	-865	-890

Ryhmäeläke vakuutus

Eläkkeet	-203	-150
Kuolemantapauskorvaukset		-3
Takaisinostot	-2	-2
Yhteensä	-204	-152

Kapitalisaatiosopimukset

Eräntymiset		
Takaisinostot		-5 638
Yhteensä		-5 638

Korvauskulut (1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Korvaukset sijoitussidonnaisista vakuutuksista		
Säästövakuutus		
Eräntymiset	-649	-457
Kuolemantapauskorvaukset	-11 183	-13 170
Takaisinostot	-23 749	-38 207
Yhteensä	-35 581	-51 834
Eläkevakuutus		
Eläkkeet	-1 773	-1 486
Kuolemantapauskorvaukset	-111	-85
Takaisinostot	-692	-792
Yhteensä	-2 577	-2 363
Ryhmäeläkevakuutus		
Eläkkeet	-108	-105
Takaisinostot	-3	-5
Yhteensä	-111	-110
Korvaukset vakuutussopimuksista yhteensä	-49 898	-75 401
Korvaukset sijoitussidonnaisista sijoitussopimuksista		
Kuolemantapauskorvaukset	-8 662	-955
Takaisinostot	-19 073	-18 602
Yhteensä	-27 735	-19 557
Korvaukset sijoitussopimuksista yhteensä	-27 735	-19 557
Ensivakuutus yhteensä	-77 633	-94 959
Korvaukset yhteensä	-77 633	-94 959

Vakuutusvelan muutos

Vastuuvelan muutokset 2020 (1 000 euroa)	Vastuu 1.1.2020	Vakuutusmaksut	Korvaukset, talletusosa	Korvaukset riskiosa	Korot ja arvomuutokset	Muut veloitukset ja hyvitykset	Muut erät	Vastuu 31.12.2020
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Vakuutusvelka takuukorolla diskontattuna	91 887	1 348	-10 441	-34	1 205	-660	382	83 688
Lisäetuvaraus	10 077						-637	9 440
Korkotäydennys	3 929						-207	3 723
Liikekustannustäydennys	2 670						-1 231	1 439
Riskivakuutusten vastuuvelka	1 141	12 170		-1 150	1	-12 151	946	957
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	534 454	28 268	-37 359	-4	38 521	-3 649	-34 152	526 079
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	244 540	63 541	-28 645		18 128	-2 355	33 479	328 688
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys								
Yhteensä	888 699	105 328	-76 445	-1 188	57 855	-18 814	-1 420	954 013

Vastuuvelan muutokset 2019 (1 000 euroa)	Vastuu 1.1.2019	Vakuutusmaksut	Korvaukset, talletusosa	Korvaukset riskiosa	Korot ja arvomuutokset	Muut veloitukset ja hyvitykset	Muut erät	Vastuu 31.12.2019
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Vakuutusvelka takuukorolla diskontattuna	103 792	1 384	-13 329	-30	1 339	-740	-864	91 877
Lisäetuvaraus	7 825						2 252	10 077
Korkotäydennys	3 850						79	3 929
Liikekustannustäydennys	4 417						-1 747	2 670
Riskivakuutusten vastuuvelka	1 538	10 482		-1 814	1	-10 477	1 410	1 141
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka								
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	472 591	32 064	-53 002	-15	66 619	-3 714	20 245	534 454
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	204 712	58 674	-26 497		29 057	-2 355	-19 051	244 540
Vastuuvelan riittävyystestin mukainen täydennys								
Yhteensä	798 725	102 604	-92 828	-1 859	97 016	-17 285	2 325	888 699

LIITE 11: RAHOITUSINSTRUMENTTIEN TULOSEKÄ

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Korkotuotot		
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista	147 483	146 668
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	10 906	12 518
Korkotuotot yhteensä rahoitusvaroista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti	158 389	159 187
Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Osinkotuotot	19	82
Siirrot muista laajan tuloksen eristä	991	1 622
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Korkotuotot	24 649	27 463
Osinkotuotot	3 685	3 329
Käyvän arvon muutos, netto	16 772	33 570
Rahavirran suojaukset - käyvän arvon muutosten tehoton osuus	-83	65
Rahavirran suojaukset - siirrot muista laajan tuloksen eristä		
Rahoitustuotot	204 421	225 318
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoitusveloista	-20 746	-28 651
Arvon alentumistappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista sijoituksista	583	179
Arvon alentumistappiot käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitus- varoista	-4 975	-1 296
Arvon alentumistappiot lainasaamisista	-15 368	-7 262
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	-1 325	-2 868
Rahoituskulut	-41 831	-39 898
	162 590	185 420

LIITE 12: LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Sijoitustoiminnan nettotuotot (1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Vuokra- ja osinkotuotot oman käytön kiinteistöistä	-8	132
Myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä	86	397
Pankkitoiminnan muut tuotot *	6 548	21 909
Muut	1 348	912
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	7 974	23 349

*Merkittävimpänä eränä tilikaudella 2019 Samlink Oy:n osakekaupasta saatu myyntivoitto 12 miljoonaa euroa.

LIITE 13: HENKILÖSTÖKULUT

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Palkat ja palkkiot	-75 305	-72 369
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	-11 443	-12 553
Etuuspohjaiset järjestelyt	-457	-518
Muut henkilösivukulut	-2 304	-1 788
Henkilöstökulut yhteensä	-89 510	-87 228
Kokopäiväiset	1 217	1 153
Osa-aikaiset	76	92
Määräaikaiset	125	146
Yhteensä	1 418	1 391
Henkilöstön määrä kokonaisresursseiksi muutettuna	1 333	1 315
Kokonaisresurssien määrä keskimäärin tilikaudella	1 334	1 344

Palkitseminen

Alla esitetään Pilari III:n mukaiset tiedot palkitsemisen osalta. Palkitsemisjärjestelmä on kuvattu tarkemmin hallinnointiperiaatteiden Liitetiedossa.

2020		
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	Kiinteät palkat ja palkkiot	Muuttuvat palkat ja palkkiot
Johto	3 932	696
Riskinottajat	9 428	1 276
Muu henkilöstö	55 424	4 548

2019		
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	Kiinteät palkat ja palkkiot	Muuttuvat palkat ja palkkiot
Johto	4 208	299
Riskinottajat	9 719	839
Muu henkilöstö	52 381	3 630

Palkkioita maksettaessa noudatetaan Säästöpankkiryhmän yleisiä palkitsemisperiaatteita.

Yhteenlasketut tiedot palkitsemisesta jaoteltuna liiketoiminta-alueittain

2020 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Muut	Yhteensä 2020	Yhteensä 2019
Kiinteät palkat ja palkkiot	45 330	5 521	17 934	68 784	66 308
Muuttuvat palkat ja palkkiot	3 930	943	1 648	6 521	4 768
Henkilömäärä	1 000	81	337	1 418	1 391

Säästöpankkiryhmä noudattaa työehtosopimuksen mukaista irtisanomisajan palkanmaksua.

Uusille työntekijöille ei ole tilikauden aikana maksettu aloitusrahoja.

Tilikaudella erorahoja on maksettu 15 (16) henkilölle erorahoja yhteensä 253 (447) tuhatta euroa.

Säästöpankkien yhteenliittymässä ei sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden

muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50 tuhatta euroa.

Mikäli muuttuvan palkkion määrä ylittää edellä mainitun määrän, huomioidaan että sen maksaminen on suoritettava muuna kuin käteissuorituksena.

Tilikauden aikana ei ole myönnetty palkkoja tai palkkioita joiden maksua olisi kriteerien täytyessä lykätty. Tilikauden aikana ei ole maksettu palkkoja tai palkkioita, joihin olisi myönnetty oikeus aikaisemmilta kausilta.

LIITE 14: LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Muut hallintokulut		
Muut henkilöstökulut	-4 784	-7 390
Toimistokulut	-8 958	-8 589
ICT-kulut	-48 661	-47 150
Yhteyskulut	-5 149	-5 244
Edustuskulut	-195	-431
Markkinointikulut	-6 343	-7 425
Muut hallinnon kulut	-448	
Korttiliiketoiminnan kulut	-9 495	-9 759
Yhteensä	-84 032	-85 988
Muut liiketoiminnan kulut		
Vuokrakulut	-2 527	-2 431
Kulut oman käytön kiinteistöistä	-5 660	-6 446
Muut liiketoiminnan kulut**	-17 827	-16 705
Yhteensä	-26 014	-25 582
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-110 046	-111 569
**Tilintarkastuspalkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus	-544	-448
Tilintarkastukseen liittyvät palvelut	-74	-93
Veroneuvonta		-34
Muut palvelut	-374	-326
Yhteensä	-992	-902

* KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Säästöpankkiryhmän yhtiöille tilikaudella 2020 olivat yhteensä 161 (115) tuhatta euroa

LIITE 15: POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Poistot aineellisista hyödykkeistä	-5 329	-10 348
Poistot aineettomista hyödykkeistä	-10 085	-5 327
Poistot yhteensä	-15 415	-15 675
Arvonalentumiset aineellisista hyödykkeistä	-686	-1 836
Arvonalentumiset aineettomista hyödykkeistä	-2 293	
Arvonalentumiset yhteensä	-2 978	-1 836
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	-18 393	-17 511

IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin mukaisia käyttöoikeusomaisuuseriä koskevat tiedot on esitetty liitetiedossa 41.

LIITE 16: ARVONALENTUMISTAPPIOT RAHOITUSVAROISTA

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat rahoitusvarat arvonalentumisvaiheittain	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Rahoitusvarat 31.12.2020				
Sijoitusomaisuus	632 984	4 200	4 000	641 184
Lainat ja saamiset	8 569 101	577 336	203 129	9 349 566
Taseen ulkopuoliset erät	599 029	21 986	4 500	625 514
Yhteensä	9 801 113	599 321	211 629	10 616 264

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Rahoitusvarat 31.12.2019				
Sijoitusomaisuus	676 749	1 500	210	678 459
Lainat ja saamiset	8 073 404	694 343	207 469	8 975 216
Taseen ulkopuoliset erät	557 131	20 782	1 640	579 553
Yhteensä	9 307 283	715 125	209 320	10 233 228

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset asiakkailta sekä asiakkaisiin kohdistuvat taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2020	5 764	3 674	28 609	38 048
Siirto vaiheeseen 1	289	-1 129	-56	-896
Siirto vaiheeseen 2	-209	1 356	-441	706
Siirto vaiheeseen 3	-1 054	-730	7 174	5 390
Uudet saamiset (uusluotonmyöntö)	1 709	294	936	2 940
Eräntymiset ja lyhennykset	-677	-514	-2 394	-3 585
Alaskirjaukset (toteutuneet luottotappiot)			-7 985	-7 985
Toteutuneiden luottotappioiden palautukset			282	282
Luottoriskin muutos ilman vaihemuutosta	-911	-187	6 045	4 948
ECL-mallin parametrien muutokset	1 267	25	2 602	3 893
ECL:n nettomuutos				5 692
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2020	6 177	2 789	34 774	43 739

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Sijoitusomaisuus (1 000 euroa)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassa- oloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassa- oloajan ECL	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2020	1 775	1 200	107	3 081
Siirrot vaiheeseen 2	-9	111		102
Siirrot vaiheeseen 3	-7	-1 200	3 128	1 921
Uudet saamistodistukset	872		124	997
Erääntyneet saamistodistukset	-714		-107	-821
Luottoriskin muutoksen vaikutus	2 419			2 419
ECL:n nettomuutos				4 618
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2020	4 336	111	3 253	7 699
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2020 yhteensä				51 439
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos 1.1.-31.12.2020 yhteensä				10 310

Koronaviruspandemia (COVID-19)

Säästöpankkiryhmä on tarjonnut asiakkailleen mahdollisuuden lyhennysvapaaseen ja koronapandemian alkamisen seurauksena myönnettyjen lyhennysvapaiden määrä kasvoi merkittävästi tilikauden ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Myönnettyjen lyhennysvapaiden keskimääräinen kesto oli 7 kuukautta ja merkittävää osaa vuoden 2020 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla erääntyneistä lyhennysvapaista ei jatkettu. Tilikauden päättyessä lainakannasta oli lyhennysvapaalla 22 % (12/19: 20 %) ja 2,0 miljardia euroa (12/19: 1,8 miljardia euroa), mikä vastaa vertailukauden tasoa. Myönnetty lyhennysvapaa tulkitaan merkittäväksi luottoriskin kasvuksi, ja siirtää ECL vaiheessa 1 olevan sopimuksen ECL vaiheeseen 2, jos lyhennysvapaa täyttää lainanhoitojouston kriteerit. Lainanhoitojoustojen määrä kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla merkittävästi ja oli tilinpäätöshetkellä 208,9 (31.12.2019 23,8) miljoonaa euroa.

Luottokannan (lainat ja saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät) odotettavissa olevan luottotappion laskentaan sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa käyttämällä laskennassa neljää eri talouden skenaariota, jotka perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin makrotalouden ennusteisiin. Laskennassa käytettävät skenaariot ja niille asetetut painot ovat: optimistinen 40%, perus 50%, lievä taantuma 8% ja syvä taantuma 2%. ECL laskennassa käytettävien talouden skenaarioiden ennustehorisontti on kolme vuotta, jonka jälkeisinä vuosina makrotalouden tekijöiden arvojen oletetaan pysyvän vakaina ja vastaavan ennustejakson kolmannen vuoden arvoja. Koronapandemia on huomioitu ECL laskennassa päivittämällä skenaarioissa käytetyt makrotalouden tekijät tilikauden viimeisellä kvartaalilla. Alla on esitetty keskeiset makrotalouden tekijät ja niiden ennustetut arvot seuraavalle kolmelle vuodelle (arvojen vaihteluväli eri skenaarioiden välillä).

	2021	2022	2023
- BKT kasvu	2,5% / -2,5%	1,3% / 1,0%	1,2% / 1,1%
- Investointien kasvu	4,0% / -3,5%	1,5% / 3,0%	1,50 %
- Työttömyysaste	7,5% / 12,0%	7% / 11%	7,0% / 10%
- Inflaatio	1,0% / -1,5%	0% / 1,5%	1,8% / 0,5%
- Asuntojen hinnat	1,0% / -4,0%	0% / 1,0%	1,5% / 0,5%

Talouden heikentyneet näkymät vaikuttivat skenaarioissa käytettävien muuttujien arvoihin ja kasvattivat Säästöpankkiryhmän odotettavissa olevan luottotappion määrää 1,4 miljoonalla eurolla. Päivityksen vaikutus on esitetty yllä olevassa ECL virtalaskelmassa rivillä "ECL-mallin parametrien muutokset".

ECL mallin parametrien muutokset

Säästöpankkiryhmä on lyhentänyt ECL laskennan vaiheessa 2 olevien sopimusten tervehtymisaikaa (ajanjakso jonka aikana sopimuksen tulee täyttää yhtäjaksoisesti vaiheen 1 kriteerit) 12 kuukaudesta 3 kuukauteen. Lisäksi ECL laskennassa käytettiin EAD (vastuun määrä maksukyvyttömyden hetkellä) ja

LGD (tappion määrä maksukyvyttömyyden toteutuessa) parametrien määrittämiseen on tehty tarkennuksia. Edellä mainituista muutoksista, kuten myös ECL laskennassa käytettävien parametrien vuosittaisista päivityksistä aiheutuvat vaikutukset on esitetty ECL virtalaskelmassa rivillä "ECL-mallin parametrien muutokset".

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset asiakkailta sekä asiakkaisiin kohdistuvat taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2019	5 209	5 374	24 563	35 146
Siirto vaiheeseen 1	395	-1 856	-58	-1 519
Siirto vaiheeseen 2	-262	1 303	-373	668
Siirto vaiheeseen 3	-267	-816	5 121	4 038
Uuden saamiset (uusluotonmyöntö)	1 826	425	876	3 127
Erääntymiset ja lyhennykset	-749	-646	-6 217	-7 612
Alaskirjaukset (toteutuneet luottotappiot)			-547	-547
Luottoriskin muutos ilman vaihemuutosta	-384	-110	5 244	4 750
ECL:n nettomuutos				2 905
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019	5 768	3 674	28 609	38 050

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Sijoitusomaisuus	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2019	1 686			1 686
Siirrot vaiheeseen 2	-5	666		661
Siirrot vaiheeseen 3	-9		167	158
Uudet saamistodistukset	586	534	3	1 123
Erääntyneet saamistodistukset	-378		-63	-441
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-157			-157
Laskentamallin muutosten vaikutus	-2			-2
ECL:n nettomuutos				1 341
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019	1 721	1 200	107	3 028
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019 yhteensä				41 078
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos 1.1.-31.12.2019 yhteensä				4 246

LIITE 17: TULOVEROT

(1 000 euroa)	1-12/2020	1-12/2019
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-14 539	-16 998
Aikaisempien tilikausien verot	-151	-36
Laskennallisen verosaamisen muutos	1 758	-1 930
Laskennallisen verovelan muutos	-1 665	-1 642
Tuloverot	-14 597	-20 606
Muut välittömät verot	-51	-69
Tuloverot yhteensä	-14 648	-20 675
Voimassa olevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin		
Verokantatäsmäytys		
Kirjanpidon tulos ennen veroja	66 740	94 807
Kirjanpidon ja verotuksen tuloksen erot	4 209	-3 166
Verotettava tulos	70 950	91 641
Tilikauden tulokseen ennen veroja perustuvat verot yksikön verokannalla	-13 348	-18 961
Tuloslaskelman verovapaat tuotot	187	718
Tuloslaskelman vähennyskelvottomat kulut	-118	-537
Tuloslaskelman ulkopuoliset vähennyskelpoiset kulut	602	745
Tuloslaskelmaan sisältymättömät veronalaiset tuotot	-1 513	-3 182
Aiempien vuosien vahvistettujen tappioiden käyttö	63	579
Tappio, josta ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-320	
Aikaisempien tilikausien verot	-151	-36
Ylläolevan erittelyn mukainen verokulu	-14 597	-20 675
Yhteisön tuloveroprosentti	20 %	20 %

Laskennallisista veroista annetaan lisätietoa liitteessä 27.

VARAT

LIITE 18: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

31.12.2020 (1 000 euroa)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikut- teisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankin- tamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Ei rahoitusvaroja/-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	13 491		1 170 028			1 183 519
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	109 060					109 060
Lainat ja saamiset asiakkailta	9 282 311		1 350			9 283 660
Johdannaiset						
suojaavat johdannaiset						
josta rahavirran suojausta			2 637			2 637
josta käyvän arvo suojausta			73 801			73 801
Sijoitusomaisuus	7 692	685 635	426 959		38 915	1 159 201
Henkivakuutustoiminnan varat*		157 983	859 567		5 011	1 022 561
Varat yhteensä	9 412 553	843 619	2 534 342		43 926	12 834 440

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille				389 879		389 879
Velat asiakkaille				7 778 931		7 778 931
Johdannaiset						
Suojaavat johdannaiset						
josta käyvän arvon suojausta			570			570
Liikkeeseenlasketut velkakirjat				2 626 632		2 626 632
Henkivakuutustoiminnan velat*			854 766	99 246	3 161	957 174
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				29 220		29 220
Velat yhteensä			855 337	10 923 908	3 161	11 782 406

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

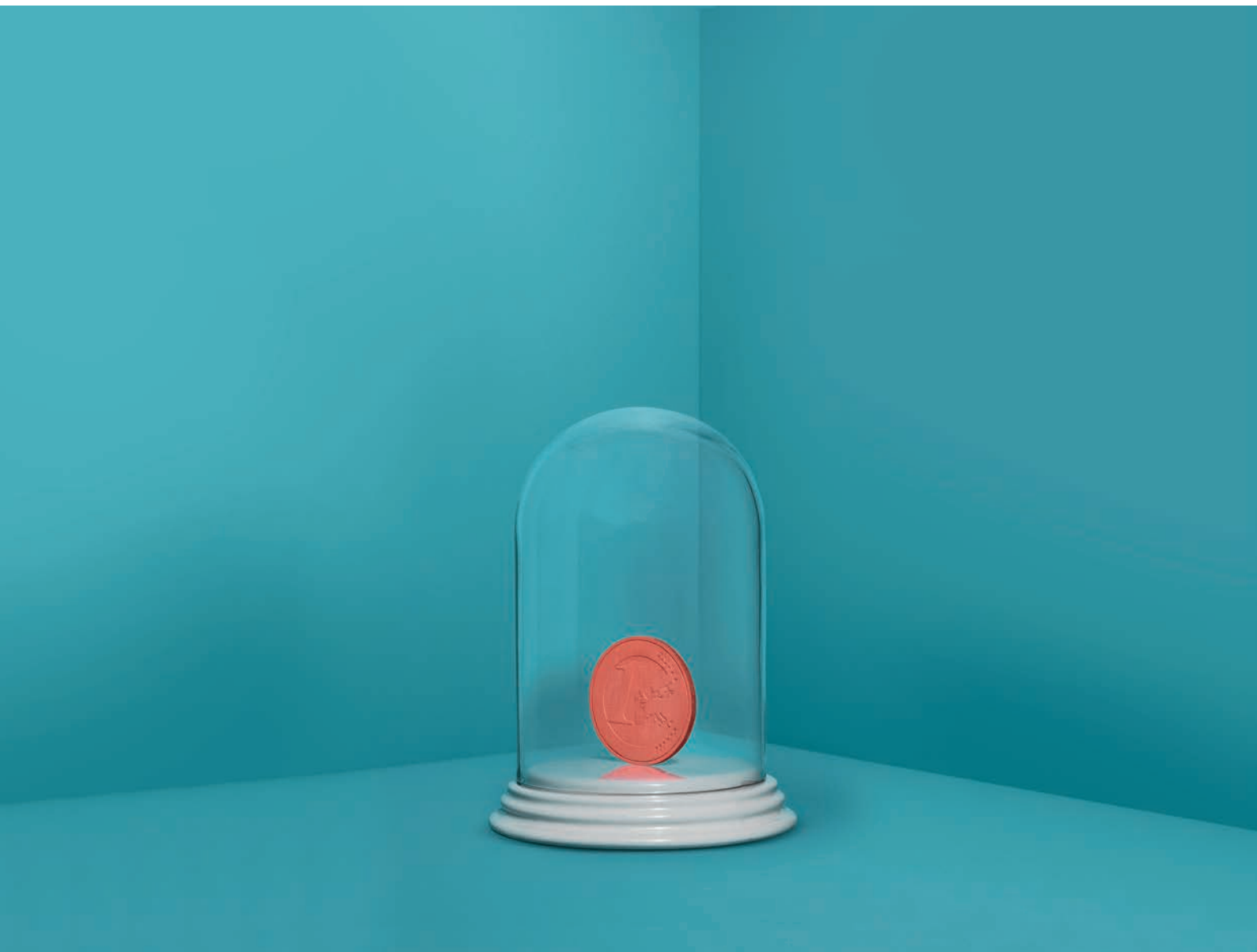
31.12.2019 (1 000 euroa)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikut- teisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankin- tamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Ei rahoitusvaroja/-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	14 096		666 315			680 411
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	110 450					110 450
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 906 493		530			8 906 493
Johdannaiset						
suojaavat johdannaiset						
josta rahavirran suojausta			3 272			3 272
josta käyvän arvo suojausta			65 425			65 425
Sijoitusomaisuus	37 040	640 460	423 209		40 073	1 140 782
Henkivakuutustoiminnan varat*		170 454	780 052		1 456	951 962
Varat yhteensä	9 068 078	810 914	1 938 802		41 530	11 858 794

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			3 909			3 909
Velat luottolaitoksille				242 010		242 010
Velat asiakkaille				6 804 436		6 804 436
Johdannaiset						
Suojaavat johdannaiset						
josta käyvän arvon suojausta			3 835			3 835
Liikkeeseenlasketut velkakirjat				2 755 856		2 755 856
Henkivakuutustoiminnan velat*			778 993	109 619	4 036	892 648
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				51 104		51 104
Velat yhteensä			786 737	9 963 025	4 036	10 753 798

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

LIITE 19: KÄTEISET VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Kassa	13 491	14 096
Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankeilta	1 170 028	666 315
Käteiset varat yhteensä	1 183 519	680 411

LIITE 20: LAINAT JA SAAMISET

31.12.2020 (1 000 euroa)	Ei arvonalennettu (brutto)	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Tasearvo
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta			
Talletukset	109 060		109 060
Yhteensä	109 060		109 060

Lainat ja saamiset asiakkailta			
Tuotteittain			
Käytetyt tililuotot	80 649	-1 994	78 655
Lainat	8 671 111	-37 418	8 633 693
Korkotukilainat	479 202	-1 305	477 898
Valtion varoista välitetyt lainat	167	-7	160
Luottokortit	93 834	-1 423	92 412
Takaussaamiset	988	-145	843
Yhteensä	9 325 952	-42 292	9 283 660
Lainat ja saamiset yhteensä	9 435 012	-42 292	9 392 720

31.12.2019 (1 000 euroa)	Ei arvonalennettu (brutto)	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Tasearvo
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta			
Talletukset	110 450		110 450
Yhteensä	110 450		110 450

Lainat ja saamiset asiakkailta			
Tuotteittain			
Käytetyt tililuotot	87 126	-1 995	85 131
Lainat	8 318 985	-32 165	8 286 820
Korkotukilainat	435 804	-1 239	434 564
Valtion varoista välitetyt lainat	254	-18	236
Luottokortit	100 011	-1 294	98 717
Takaussaamiset	1 118	-185	934
Muut saamiset	91		91
Yhteensä	8 943 388	-36 895	8 906 493
Lainat ja saamiset yhteensä	9 053 838	-36 895	9 016 943

LIITE 21: JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Säästöpankkiryhmä suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Rahavirran suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tu-

loslaskelmassa erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan suojausinstrumenttien rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

31.12.2020	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot	
(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käyvän arvon suojaus	566 020	719 000	1 028 000	2 313 020	73 801	570
Korkojohdannaiset	560 000	719 000	1 028 000		73 546	315
Osake- ja indeksi-johdannaiset	6 020				255	255
Rahavirran suojaus	10 000	40 000			2 637	
Korkojohdannaiset	10 000	40 000			2 637	
Yhteensä	576 020	759 000	1 028 000	2 313 020	76 438	570

Johdannaiset yhteensä	76 438	570
------------------------------	---------------	------------

Tilikaudella 1-12/2020 kirjattiin -451 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus tilikaudella 2020 oli -83 tuhatta euroa ja se on kirjattu sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 060	1 777		2 837
Yhteensä	1 060	1 777		2 837

31.12.2019	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot	
(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Suojaavat johdannais-sopimukset						
Käyvän arvon suojaus	566 982	1 247 020	933 000	2 747 003	65 425	3 835
Korkojohdannaiset	535 000	1 241 000	933 000	2 709 000	62 681	1 090
Osake-ja indeksijohdannaiset	31 982	6 020		38 003	2 744	2 744
Rahavirran suojaus		50 000		50 000	3 272	
Korkojohdannaiset		50 000		50 000	3 272	
Yhteensä	566 982	1 297 020	933 000	2 797 003	68 697	3 835

Johdannaiset yhteensä	68 697	3 835
-----------------------	--------	-------

Tilikaudella 1-12/2019 kirjattiin -376 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojausten tehoton osuus tilikaudella 2019 oli 60 tuhatta euroa ja se on kirjattu sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 013	2 515		3 529
Yhteensä	1 013	2 515		3 529

LIITE 22: SIJOITUSOMAISUUS

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Saamistodistukset	682 367	639 344
Osakkeet ja osuudet	3 268	1 116
Yhteensä	685 635	640 460
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		
Saamistodistukset	24 452	41 405
Osakkeet ja osuudet	402 507	381 804
Yhteensä	426 959	423 209
Jaksotettuun hankintamenoa arvostettavat sijoitukset		
Saamistodistukset	7 745	37 451
Odotettavissa olevat luottotappiot	-53	-412
Yhteensä	7 692	37 040
Sijoituskiinteistöt	38 915	40 073
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 159 201	1 140 782

Erittely liikkeeseen laskijan noteerauksen perusteella

31.12.2020 (1 000 euroa)	Käypään arvoon muiden laajan tu- loksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikuttei- sesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintame- noon arvostet- tavat sijoitukset	Yhteensä
Noteeratut				
Julkisyhteisöiltä	120 289	821	7 201	128 312
Muilta	561 869	398 629	100	960 598
Muut				
Muilta	3 477	27 509	338	31 324
Yhteensä	685 635	426 959	7 639	1 120 234

31.12.2019				
Noteeratut				
Julkisyhteisöiltä	218 983	361 054	35 640	615 676
Muilta	398 873	35 881		434 754
Muut				
Muilta	22 603	26 275	1 400	50 279
Yhteensä	640 460	423 209	37 040	1 100 709

LIITE 23: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Sijoitusrahastot	515 183	449 394
Varainhoitosalkut	133 699	132 781
Muu sijoitussidonnainen kateomaisuus	207 693	197 876
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	856 574	780 052
Muut sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	2 992	3 878
Yhteensä	2 992	3 878
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	1 245	2 075
Osakkeet ja osuudet	156 739	164 501
Yhteensä	157 983	166 576
Muut sijoitukset yhteensä	160 976	170 454
Henkivakuutustoiminnan sijoitukset yhteensä	1 017 550	950 506
Muut varat		
JV-Vakuutusmaksusaamiset	84	340
Muut saamiset	4 686	723
Siirtosaamiset	241	383
Muut varat yhteensä	5 011	1 446
Henkivakuutustoiminnan varat yhteensä	1 022 561	951 952

Henkivakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen saamistodistusten, osakkeiden ja osuuksien sekä johdannaisten erittely noteerauksen liikkeesenlaskijan perusteella

(1 000 euroa)	31.12.2020			31.12.2019		
	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannais- sopimukset	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannais- sopimukset
Noteeratut	2 992	856 574		3 878	780 052	
Muilta	2 992	856 574		3 878	780 052	
Yhteensä	2 992	856 574		3 878	780 052	

LIITE 24: SIJOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖISSÄ

Tiedot Säästöpankkiryhmän olennaisista osakkuusyhtiöistä:

Nimi	Toimipaikka	Pääasiallinen toimiala	Omistuosuus (%)	Osuus äänival-lasta (%)	Omistuosuus (%)	Osuus äänival-lasta (%)
			31.12.2020	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2019
Figure Taloushallinto Oy (Pai-kallispankkien PP-laskenta Oy)	Espoo	Kirjanpito- ja tilinpäätös-palvelut	25,00	25,00	25,00	25,00

Figure Taloushallinto Oy:n toimialana on tarjota finanssialalla toimiville yhteisöille ja niiden tytäryhtiöille sekä keskusorganisaatioille taloushallinnon, palkkahallinnon ja riskienhallinnan sekä kirjanpito- ja laskentapalveluja sekä niihin liittyviä koulutus-, tiedotus- ja neu-vontapalveluja. Figure Taloushallinto Oy on Säästöpankkiryhmän osakkuusyhtiö 31.8.2018 alkaen.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista osakkuusyhtiöistä yhtiöiden omien tilinpäätösten lukuihin perustuen:	Figure Taloushallinto Oy
(1 000 euroa)	2020
Varat yhteensä	2 143
Velat yhteensä	-1 685
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	278
Tilikauden tappio	278
Laaja tulos	278
Osakkuusyhtiöstä kaudella saadut osingot	

Osakkuusyhtiön taloudellisen informaation täsmäytys Ryhmän taseen kirjanpitoarvoon:	
Osakkuusyhtiön nettovarot	458
Oikaisut	-115

Yhteisjärjestelyt

Säästöpankkiryhmällä ei ole olennaisia yhteisjärjestelyjä.

Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt ja asunto-osakeyhtiöt käsitellään Ryhmän tilinpäätöksessä yhteisinä toimintoina. Nämä yhtiöt sisäl-tävät sekä sijoituskiinteistöjä että omassa käytössä olevia kiinteistöjä. Viisi keskinäistä kiinteistöyhtiötä katsotaan Säästöpankkiryhmän näkökulmasta olennaisiksi, mutta näiden osuus Ryhmän taseesta on kuitenkin vähäinen.

Alla esitetään tiedot Säästöpankkiryhmän olennaisista yhteisistä toiminnoista:

Yhtiön nimi	Toimipaikka	Omistuosuus 2020	Omistuosuus 2019
Kiinteistö Oy Ikaalisten Säästökeskus	Ikaalinen	90,80 %	90,80 %
Asunto Oy Salamankulma	Turku	37,01 %	37,01 %
Kiinteistö Oy Liedon Liikekeskus	Lieto	85,70 %	85,70 %
Kiinteistö Oy Lohjan Pankkitalo	Lohja	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Iisalmen Pohjolankatu 6	Iisalmi	100,00 %	100,00 %

LIITE 25: AINEELLISET HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Maa -ja vesialueet	920	1 087
Rakennukset	34 503	38 485
Koneet ja kalusto	3 806	4 484
Muut aineelliset hyödykkeet	816	847
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	428	1 478
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	40 473	46 381

31.12.2020					
Aineellisten hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	91 854	40 232	1 864	1 478	135 427
Lisäykset	1 364	1 219	49	204	2 836
Vähennykset	-538	-841	-54	-25	-1 458
Siirrot erien välillä	305	64		-1 229	-860
Arvonkorotus	151				151
Hankintameno 31.12.	93 135	40 673	1 859	428	136 095
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-52 282	-35 748	-1 017		-89 046
Tilkauden poistot	-3 913	-1 120	-27		-5 059
Vähennykset	-1 518				-1 518
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-57 712	-36 867	-1 043		-95 622
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 423	3 806	816	428	40 473

IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin mukaisia käyttöoikeusomaisuuseriä koskevat tiedot on esitetty liitetiedossa 41.

31.12.2019					
Aineellisten hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Oman käytön kiinteistöt	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	94 514	39 220	1 819	426	135 979
Lisäykset		1 040	63	1 051	2 154
Vähennykset	-2 797	-28	-18		-2 844
Arvonkorotus	137				137
Hankintameno 31.12.	91 854	40 232	1 864	1 478	135 427
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-49 195	-33 911	-981		-84 086
Tilkauden poistot	-3 087	-1 836	-36		-4 959
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-52 282	-35 748	-1 017		-89 046
Kirjanpitoarvo 31.12.	39 572	4 484	847	1 478	46 381

LIITE 26: AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

(1 000 euroa)	31.12.202019	31.12.2019
Aineettomat oikeudet	23 798	18 363
Muut aineettomat hyödykkeet	44	61
Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	14 867	19 038
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	38 709	37 462

Aineettomat oikeudet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet muodostuvat merkittävältä osin ulkoisilta toimijoilta hankituista tietojärjestelmistä.

31.12.2020				
Aineettomien hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	68 439	470	19 038	87 947
Lisäykset	6 759		11 638	18 397
Vähennykset	-2 634	-17	-645	-3 295
Siirrot erien välillä	11 546		-15 164	-3 619
Hankintameno 31.12.	84 110	453	14 867	99 429
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-50 076	-409		-50 485
Tilikauden poistot	-10 235			-10 235
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-60 312	-409		-60 721
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 798	44	14 867	38 709

Tilikaudella keskeneräisistä aineettomista hyödykkeistä kirjattiin arvonalentumistappioina yhteensä 2,3 miljoonaa euroa perustuen johdon arvioon keskeneräisen omaisuuserän tulevaisuudessa kerrytettävissä olevasta taloudellisesta käyttöarvosta.

31.12.2019				
Aineettomien hyödykkeiden muutokset (1 000 euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	62 920	490	11 463	74 873
Lisäykset	5 580		7 775	13 354
Vähennykset	-61	-20	-199	-280
Siirrot erien välillä				
Hankintameno 31.12.	68 439	470	19 038	87 947
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-39 217	-387		-39 604
Tilikauden poistot	-10 695	-22		-10 717
Vähennykset	-164			-164
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-50 076	-409		-50 485
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 363	61	19 038	37 462

LIITE 27: LASKENNALLISET VEROT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Laskennallinen verosaaminen	9 694	2 485
Tuloverosaaminen	1 098	1 387
Verosaamiset yhteensä	10 792	3 873

Laskennalliset verovelat	66 156	56 540
Tuloverovelka	7 777	3 415
Verovelat yhteensä	73 933	59 955

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset		
Arvon alentumiset	512	392
Rahoitusvarat	3 571	2 735
Aineelliset hyödykkeet	4 250	1 463
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	583	503
Vahvistetut tappiot	711	798
Muut	110	1 307
Laskennallisten verojen netottaminen	-43	-4 713
Yhteensä	9 694	2 485

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Laskennalliset verovelat		
Tilinpäätössiirrot	53 259	52 109
Arvon alentumiset	1 492	492
Rahoitusvarat	9 040	7 251
Rahavirran suojaukset	450	563
Aineettomat hyödykkeet		71
Aineelliset hyödykkeet	1 958	767
Laskennallisten verojen netottaminen	-43	-4 713
Yhteensä	66 156	56 540

2020 (1 000 euroa)	1.1.2020	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakenne- järjestelyt	Muut	31.12.2020
Laskennalliset verosaamiset								
Arvon alentumiset	392	120						512
Rahoitusvarat	2 735		836					3 571
Aineelliset hyödykkeet	1 463	2 787						4 250
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	503				80			583
Vahvistetut tappiot	798	-87						711
Muut	1 307	-1 062	153				-288	110
Laskennallisten verojen netottaminen	-4 713						4 670	-43
Yhteensä	2 485	1 758	989		80		4 382	9 694

2020 (1 000 euroa)	1.1.2020	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakenne- järjestelyt	Muut	31.12.2020
Laskennalliset verovelat								
Tilinpäätössiirrot	52 109	1 150						53 259
Arvon alentumiset	492	3	996					1 492
Rahoitusvarat	7 251	-609	2 398					9 040
Rahavirran suojaukset	563			-113				450
Aineettomat hyödykkeet	71	-71						
Aineelliset hyödykkeet	767	1 191						1 958
Laskennallisten verojen netottaminen	-4 713						4 670	-43
Yhteensä	56 540	1 665	3 395	-113			4 670	66 156

2019 (1 000 euroa)	1.1.2019	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakenne- järjestelyt	Muut	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset								
Arvon alentumiset	2 430	-2 038						392
Rahoitusvarat	2 880	-7	-137					2 735
Aineelliset hyödykkeet	1 458	6						1 463
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	320				184			503
Vahvistetut tappiot	1 152	-354						798
Muut	759	570					-23	1 307
Laskennallisten verojen netottaminen	-3 601						-1 112	-4 713
Yhteensä	5 397	-1 824	-137		184		-1 135	2 485

2019 (1 000 euroa)	1.1.2019	Tuloslaskelman kautta kirjattu muutos	Rahoitusvarat	Rahavirran suojaus	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Rakenne- järjestelyt	Muut	31.12.2019
Laskennalliset verovelat								
Tilinpäätössiirrot	48 757	3 352						52 109
Arvon alentumiset	267	225						492
Rahoitusvarat	4 640	1 118	1 493					7 251
Rahavirran suojaukset	638			-75				563
Aineettomat hyödykkeet	322	-251						71
Aineelliset hyödykkeet	710	57						767
Laskennallisten verojen netottaminen	-3 601						-1 112	-4 713
Yhteensä	51 738	4 496	1 493	-75			-1 112	56 540

LIITE 28: MUUT VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Maksujenvälityssaamiset	217	280
Siirtosaamiset		
Korot	27 892	29 508
Muut siirtosaamiset	7 140	9 117
Muut	125 422	11 886
Muut varat yhteensä	160 670	50 790

VELAT JA OMA PÄÄOMA

LIITE 29: KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVELAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista*		3 909
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat yhteensä		3 909

* Erä sisältää Säästöpankkiryhmän ulkopuolisten sijoittajien osuudet Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävistä rahastoista, joita käsitellään tarkemmin liitteessä 42 Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt.

LIITE 30: VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Velat luottolaitoksille		
Velat keskuspankeille	62 000	38 000
Velat luottolaitoksille	327 879	204 010
Yhteensä	389 879	242 010
Velat asiakkaille		
Talletukset	7 723 943	6 751 132
Muut rahoitusvelat	3 149	3 764
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	51 839	49 539
Yhteensä	7 778 931	6 804 436
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	8 168 810	7 046 446

LIITE 31: LIIKKEESEENLASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat		
Joukkovelkakirjalainat	1 064 545	1 246 791
Vakuudelliset joukkovelkakirjalainat	1 496 153	1 495 065
Muut		
Sijoitustodistukset	65 934	14 000
Liikkeeseenlasketut velkakirjat yhteensä	2 626 632	2 755 856
Joista		
Vaihtuvakorkoiset	709 073	430 364
Kiinteäkorkoiset	1 917 559	2 325 493
Yhteensä	2 626 632	2 755 856

Säästöpankkiryhmällä ei ole ollut viivästyksiä tai laiminlyöntejä liittyen sen liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin.

LIITE 32: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset	99 246	109 619
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	526 079	534 454
Sijoitussidonnaisten sijoitus sopimusten velka	328 688	244 540
Vastuuvelan riittävyydestin mukainen täydennys		
Muut velat		
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 450	2 571
Muut	711	1 464
Henkivakuutustoiminnan velat yhteensä	957 174	892 648

Henkivakuutusliiketoiminnan vastuuvelka (1 000 euroa)	Vastuu 2020	Sopimukset (kpl) 2020	Duraatio 2020
Muut kuin sijoitussidonnaiset sopimukset			
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus			
Takuukorko 3,5 %	3 072	36	10,6
Takuukorko 2,5 %	13 649	344	9,6
Takuukorko 0,0 %	66 583	1 801	7,1
Yksilöllinen eläkevakuutus			
Takuukorko 3,5 %	1 782	107	6,1
Takuukorko 2,5 %	6 329	620	10
Takuukorko 0,0 %	5 154	455	13,8
Ryhmäeläkevakuutus (maksuperusteinen, takuukorko 0,0 %)	1 720	102	3,9
Riskivakuutus sopimukset	957	36 426	3
Sijoitussidonnaiset sopimukset			
Sijoitussidonnaiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus	411 112	13 582	11,3
Yksilöllinen eläkevakuutus	109 196	10 263	18,7
Ryhmäeläkevakuutus	5 771	128	32,4
Sijoitussidonnaiset sijoitus sopimukset	328 688	4 628	12
Yhteensä	954 013	68 492	

Henkivakuutusliiketoiminnan vastuovelka (1 000 euroa)	Vastuu 2019	Sopimukset (kpl) 2019	Duraatio 2019
Muut kuin sijoitussidonnaiset sopimukset			
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset			
Säästövakuutus			
Takuukorko 3,5 %	3 019	36	9,6
Takuukorko 2,5 %	14 390	344	8,9
Takuukorko 0,0 %	74 411	1 801	8,1
Yksilöllinen eläkevakuutus			
Takuukorko 3,5 %	1 939	107	6,7
Takuukorko 2,5 %	6 474	620	11,1
Takuukorko 0,0 %	6 512	455	18,2
Ryhmäeläkevakuutus (maksuperusteinen, takuukorko 0,0 %)	1 818	102	5,4
Riskivakuutus sopimukset	1 140	35 506	4,1

Sijoitussidonnaiset sopimukset

Sijoitussidonnaiset vakuutus sopimukset

Säästövakuutus	399 227	13 582	11,8
Yksilöllinen eläkevakuutus	97 341	10 263	20,4
Ryhmäeläkevakuutus	3 927	128	32,6
Kapitalisaatiosopimukset	33 959	167	11,4
Sijoitussidonnaiset sijoitus sopimukset	244 540	4 461	13,3
Yhteensä	888 697	67 572	

Vastuovelka on arvostettu kansallisen tilinpäätöksen periaatteiden mukaisesti. Arvostusperiaatteet on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa (Liite 2).

Vastuuelan riittävyystestissä verrataan vastuuelan riittävyttä sisäisen mallin mukaiseen vastuuelkaan. Riittävyystesti on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa.

Duraatio perustuu sisäisen mallin mukaisiin vastuuelan kassavirtoihin ja riskittömään korkokäyrään.

LIITE 33: VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS

(1 000 euroa)	Keskikorko %	31.12.2020
Pääomalainat	4,00 %	84
Muut		
Debentuurit	2,00 %	29 136
Velat joilla on huonompi etuoikeus yhteensä		29 220

(1 000 euroa)	Keskikorko %	31.12.2019
Pääomalainat	4,00 %	84
Muut		
Debentuurit	2,00 %	51 020
Velat joilla on huonompi etuoikeus yhteensä		51 104

LIITE 34: VARAUKSET JA MUUT VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	19 915	20 712
Muut	15 957	7 737
Muut velat yhteensä	35 872	28 449

Siirtovelat		
Korkovelat	7 533	10 170
Saadut korkoennakot	1 219	715
Muut siirtovelat	24 638	22 417
Siirtovelat yhteensä	33 391	33 302

Varaukset		
Eläkevaraukset	2 941	2 692
Muut varaukset	1 430	1 140
Varaukset yhteensä	4 371	3 832

Varaukset ja muut velat yhteensä	73 633	65 583
---	---------------	---------------

(1 000 euroa)	2020	2019
Varausten muutokset		
1.1.	2 501	3 368
Vähennys muut varaukset	289	-13
Lisäys etuuspohjaiset eläkkeet	249	-854
31.12.	3 039	2 501

LIITE 35: OMA PÄÄOMA

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Peruspääoma	25 236	20 340
Rahastot		
Kantarahasto	32 452	34 452
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	127 672	60 354
Vararahasto	48 586	70 216
Käyvän arvon rahasto	17 862	14 133
Suojausinstrumenttien rahasto	1 801	2 252
Muut rahastot	74 136	85 953
Kertyneet voittovarot		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	775 246	729 165
Tilikauden voitto (tappio)	51 280	72 949
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä	1 154 271	1 089 812
Määräysvallattomien osuus	1 438	28 579
Oma pääoma yhteensä	1 155 709	1 118 391

Peruspääoma

Erään kirjataan maksettu osake-, osuus- tai peruspääoma. Mikäli osakepääoma on kokonaan tai osittain merkitsemättä kaupparekisteriin, kaupparekisteriin merkitsemätön osuus on ilmoitettava taseessa omana eränään tämän erän alaeränä.

Säästöpankkiryhmän peruspääoma muodostuu Säästöpankkien peruspääomasta, jota ei säästöpankkilain 11 §:n mukaan makseta takaisin.

Säästöpankkiryhmään kuuluu myös neljä osakeyhtiömuotoista säästöpankkia, joiden osalta osakepääoma sisältyy oman pääoman peruspääomaan.

Kantarahasto

Kantarahastoon kirjataan säästöpankkilain 13 §:ssä tarkoitettu kantarahasto.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on sidottua pääomaa. Ylikurssirahastoon on kirjattu mm. omien osakkeiden myyntivoitot.

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei merkitä osakepääomaan ja jota ei kirjanpitolain mukaan merkitä vieraaseen pääomaan, sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon. Rahastoon merkitään myös se määrä, jolla osakepääomaa alennetaan ja jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojen jakamiseen.

Vararahasto

Vararahasto on sidottua pääomaa. Erään merkitään säästöpankkilain (1502/2001) 10 §:ssä tarkoitettuun vararahastoon kirjatut määrät.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan käypään arvoon arvostamisesta syntyneet erät.

Suojausinstrumenttien rahasto

Suojausinstrumenttien rahastoon kirjataan rahavirran suojauksesta syntyneet erät. Tällaiseksi eräksi kirjataan se osa rahavirran suojaukseen määritetyn suojausinstrumentin (johdannais-sopimuksen) käyvän arvon muutoksesta, jonka todetaan olevan tehokas suojaus.

Muut rahastot

Muita rahastoja ovat yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin taikka yleistä päätösvaltaa Säästöpankkiryhmässä käyttävän osuuskunnan kokouksen päätökseen perustuvia, aikaisempien tilikausien tuloksesta muodostettuja vapaita rahastoja.

Kertyneet voittovarot

Erään kirjataan tuloslaskelman osoittama tilikauden tulos sekä tulos edellisiltä tilikausilta siltä osin, kuin sitä ei ole siirretty muihin oman pääoman eriin tai jaettu voitonjakona.

Erittely käyvän arvon rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2020
Käyvän arvon rahasto 1.1.	14 133
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, osakkeet ja osuudet	3 549
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahoitusravopaperit	3 891
Laskennalliset verot käypään arvoon arvostamisesta	-2 711
Määräysvallattomien omistajien osuus käyvän arvon rahastosta	148
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-1 148
Käyvän arvon rahasto 31.12.	17 862

Erittely suojausinstrumenttien rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2020
Suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	2 252
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahavirtaa suojaavat johdannaiset	-481
Laskennalliset verot, rahavirran suojaus	113
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-83
Suojausinstrumenttien rahasto 31.12.	1 801

Erittely käyvän arvon rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2019
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-2 858
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, osakkeet ja osuudet	18 610
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahoitusravopaperit	9 923
Laskennalliset verot käypään arvoon arvostamisesta	-4 786
Määräysvallattomien omistajien osuus käyvän arvon rahastosta	-2 370
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	-4 387
Käyvän arvon rahasto 31.12.	14 133

Erittely suojausinstrumenttien rahaston muutoksista (1 000 euroa)	2019
Suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	2 552
Voitto/tappio käypään arvoon arvostamisesta, rahavirtaa suojaavat johdannaiset	-436
Laskennalliset verot, rahavirran suojaus	75
Tuloslaskelmaan siirretty määrä	60
Suojausinstrumenttien rahasto 31.12.	2 252

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 36: VAKUUDET

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Luotot *	2 059 487	1 881 238
Muut	91 343	13 558
Annetut vakuudet yhteensä	2 150 830	1 894 796
Saadut vakuudet		
Kiinteistövakuudet	8 804 193	8 463 899
Saamistodistukset	96 654	35 911
Muut	127 806	105 291
Saadut takaukset	49 179	54 736
Saadut vakuudet yhteensä	9 077 832	8 659 838

* Sp-Kiinnitysluottopankin liikkeeseenlaskemien vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetetut luotot.

LIITE 37: TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Takaukset	71 247	70 833
Luottolupaukset	647 056	639 816
Muut	2 315	4 178
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	720 619	714 827

LIITE 38: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN NETTOUTUS

Säästöpankkiryhmän johdannaissopimuksiin sovelletaan joko ISDA:n tai Finanssialan johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan nettouttaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

31.12.2020				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatujen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Netto-summa
Varat							
Johdannais-sopimukset				76 438		60 481	15 957
Yhteensä				76 438		60 481	15 957

Velat							
Johdannais-sopimukset				570		250	320
Yhteensä				570		250	320

31.12.2019				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatujen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Netto-summa
Varat							
Johdannais-sopimukset				68 697		51 721	16 975
Yhteensä				68 697		51 721	16 975

Velat							
Johdannais-sopimukset				3 835		1 870	1 965
Yhteensä				3 835		1 870	1 965

LIITE 39: KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Käypään arvoon arvostus

Rahoitusinstrumentit esitetään Ryhmän taseessa käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (liite 2) kuvataan rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostustavan mukaan sekä perusteet arvostamistavoille ja käyvän arvon määrittämiselle.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia julkisesti noteeratuilta markkinoilta tai kolmansilta osapuolilta saatuja markkinahintoja. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorkojen avulla. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Myös vaadittaessa maksettavien talletusten osalta on nimellisarvon katsottu vastaavan käypää arvoa.

Sijoituskiinteistöt arvostetaan Ryhmän tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo ilmoitetaan liitetietona. Käypien arvojen määrittelyn perustana on käytetty mahdollisimman vertailukelpoisia markkinahintoja tai kiinteistön nettotuottoihin perustuvaa arvostusmallia. Merkittävimpien kiinteistöjen osalta arvostukselle pyritään saamaan riippumattoman arvioitsijan lausunto.

Säästöpankkiryhmällä ei ole kertaluontoisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi kat-

sotaan markkina, jossa hinnat ovat saatavilla helposti ja riittävän säännöllisesti. Tasoon 1 kuuluvat noteeratut joukkovelkakirjalainat sekä muut arvopaperit ja pörssiosakkeet ja -johdannaiset, joille noteerataan julkisesti hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oletuksiin, joita tukevat todennettavissa oleva markkinainformaatio, kuten vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat mm. valuutta- ja korkojohdannaiset sekä yritys- ja sijoitustodistukset.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada julkisesta markkinanoteerauksesta tai todennettavissa olevaan markkinainformaatioon perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tasoon 3 luetaan noteeraamattomat osakeinstrumentit, strukturoidut sijoitukset sekä muut arvopaperit, joille ei tällä hetkellä ole saatavissa sitovaa markkinanoteerausta. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon. Tasoon 3 luetaan myös Ryhmän sijoituskiinteistöt.

Siirrot tasojen välillä

Siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä ei ole ollut kauden 1.1.-31.12.2020 aikana.

31.12.2020	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 598 337	1 575 388		22 949	1 598 337
Varallisuudenhoidon palvelut*	859 567	858 620		947	859 567
Johdannaisopimukset					
Pankkitoiminta	76 438		76 438		76 438
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat					
Pankkitoiminta	685 635	676 896	3 999	4 740	685 635
Varallisuudenhoidon palvelut*	157 983	151 053		6 930	157 983
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat					
Sijoitusomaisuus, pankkitoiminta	7 692	7 858			7 858
Lainat ja muut saamiset, pankkitoiminta	9 404 861		10 922 864		10 922 864
Rahoitusvarat yhteensä	12 790 514	3 269 815	11 003 301	35 567	14 308 682
Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	38 915			67 538	67 538
Yhteensä	38 915			67 538	67 538

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2020	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varallisuudenhoidon palvelut*	854 766	854 766			854 766
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	570		570		570
Jaksotettuun hankintameno					
arvostettavat					
Pankkitoiminta	10 824 662	2 579 940	7 278 230	769 983	10 628 152
Rahoitusvelat yhteensä	11 679 998	3 434 706	7 278 800	769 983	11 483 489

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	18 167	2 124	20 291
Hankinnat	11 335		11 335
Myynnit	-8 363	-1 140	-9 503
Erääntyneet tilikauden aikana	-62		-62
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, realisoituneet	107	-27	80
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, ei-realisoituneet	455	-11	444
Siirrot tasolta 1 ja 2	1 310		1 310
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	22 949	947	23 896

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvomuutokset on kirjattu eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	3 920	11 557	15 477
Hankinnat	1 062		1 062
Myynnit	-1 422	-5 610	-7 031
Erääntyneet kauden aikana	5		5
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, realisoituneet	-11	716	705
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset	196	268	464
Siirrot tasolta 1 ja 2	990		990
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	4 740	6 930	11 671

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyysanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)		
31.12.2020	Kirjanpito- arvo	Negatiivinen tulosvaiku- tus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	22 949	-735
Varallisuudenhoidon palvelut	947	-24
Yhteensä	23 896	-760
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Pankkitoiminta	4 740	-7
Varallisuudenhoidon palvelut	6 930	-1 040
Yhteensä	11 671	-1 046
Yhteensä	35 567	-1 806

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyys oletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olet-
tamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyysanalyysis-
sä on käytetty negatiivista 15 % arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyysanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena
koko johdannaisen käypää arvoa.

31.12.2019	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoinen			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 090 054	1 071 357		18 167	1 090 054
Varallisuudenhoidon palvelut*	783 930	781 806		2 124	783 930
Johdannaissopimukset					
Pankkitoiminta	68 697		68 697		68 697
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat					
Pankkitoiminta	640 460	634 542	1 997	3 920	640 460
Varallisuudenhoidon palvelut*	166 576	155 020		11 557	166 576
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Sijoitusomaisuus, pankkitoiminta	37 040	37 131		400	37 531
Lainat ja muut saamiset, pankkitoiminta	9 030 509		11 639 928		11 639 928
Rahoitusvarat yhteensä	11 817 265	2 680 389	11 710 621	36 168	14 427 175
Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	40 073			64 610	64 610
Yhteensä	40 073			64 610	64 610

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

31.12.2019	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varallisuudenhoidon palvelut*	778 993	778 993			778 993
Muut toiminnot**	3 909	3 909			3 909
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	3 835		3 835		3 835
Jaksotettuun hankintameno					
arvostettavat					
Pankkitoiminta	9 853 322	3 888 451	6 784 417	238 235	10 911 102
Rahoitusvelat yhteensä	10 640 059	4 671 353	6 788 252	238 235	11 697 839

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	20 531	692	21 223
Hankinnat	3 344	970	4 313
Myynnit	-5 521		-5 521
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, realisoituneet	189		189
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, ei-realisoituneet	682	462	1 145
Siirrot tasolle 1 ja 2	-1 251		-1 251
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	18 167	2 124	20 291

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvomuutokset on kirjattu eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	5 347	10 899	16 245
Hankinnat	1 160	4 193	5 352
Myynnit	-921	-4 322	-5 244
Erääntyneet kauden aikana	-1 129		-1 129
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, realisoituneet	-740	26	-714
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset	-50	762	712
Siirrot tasolta 1 ja 2	2 283		2 283
Siirrot tasolle 1 ja 2	-2 028		-2 028
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	3 920	11 557	15 222

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyysanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3
(1 000 euroa)

31.12.2019	Kirjanpito- arvo	Negatiivinen tulosvaiku- tus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	18 167	-400
Varallisuudenhoidon palvelut	2 124	-961
Yhteensä	20 291	-1 361

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Pankkitoiminta	3 920	-43
Varallisuudenhoidon palvelut	11 557	-1 101
Yhteensä	15 477	-1 144

Yhteensä	35 768	-2 505
-----------------	---------------	---------------

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyys oletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olet-
tamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyysanalyysis-
sä on käytetty negatiivista 15 % arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyysanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena
koko johdannaisen käypää arvoa.

LIITE 40: ELÄKEVELKA

Säästöpankkiryhmän lakisääteinen eläketurva (TyEL) on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä ja se on maksupohjainen järjestely. Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluvissa yhtiöissä on henkivakuutusyhtiöissä useita etuuspohjaisia eläkevakuutuksia johdolle, tietyille johtavassa asemassa oleville työntekijöille sekä sellaisille henkilöille, jotka aikanaan kuuluivat Säästöpankkien Eläkekassaan.

Eläkeikä vakuutuksissa on 60-65 vuotta ja tavoite-eläke on 60 % sopimuksissa määritellystä eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Järjestelyjä säätelevät paikalliset verolait ja muu lainsäädäntö.

Vakuutusjärjestelyssä varojen määrä kuvastaa vakuutusyhtiön vastuulla olevaa osaa velvoitteesta ja se lasketaan samalla diskonttauskorolla kuin velvoite. Järjestelyyn kuuluvat varat sisältävät 100 % hyväksyttäviä vakuutuksia. Koska velvoitteet on vakuutettu, yhtiön vastuulle ei jää merkittäviä riskejä. Yhtiön vastuulla ovat lähinnä työeläkeindeksiin sidottujen eläkkeiden korotukset sekä diskonttauskoron ja palkankehityksen muutosten vaikutus.

Vakuutusyhtiöissä hoidettavien etuuspohjaisten järjestelyjen varat ovat osana vakuutusyhtiöiden sijoitusvarallisuutta, ja niiden sijoitusriski on vakuutusyhtiöillä.

(1 000 euroa)	31.12.2020	31.12.2019
Veloitteen nykyarvo	15 065	14 496
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	12 124	11 886
Taseessa oleva velka 31.12.	2 941	2 611
Vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttauskorko, %	0,50 %	0,70 %
Palkankehitys, %	1,60 %	1,70 %
Eläkkeiden nousu, %	0,00-1,40%	0,00-1,50%

(1 000 euroa)	2020	2019
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	441	540
Aikaisempien kausien työsuoritukseen perustuvat menot	441	498
Nettokorko	16	20
Yhteensä	898	1 059
Kulut tuloslaskelmassa	457	518
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	724	1 134
Laaja tulos ennen veroja	1 181	1 653
Velvoitteen nykyarvo 1.1.	14 496	15 499
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	441	540
Aikaisempien kausien työsuoritukseen perustuvat menot		-42
Korkokulut	100	245
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	325	1 213
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) / tappiot (+) kokemusperäisistä muutoksista	642	-49
Maksetut etuudet	-939	-2 911
Velvoitteen nykyarvo 31.12.	15 065	14 496
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	11 886	13 794
Korkotuotot	84	225
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto pl. korkokuluun/-tuottoon kuuluva erä	243	30
Maksetut etuudet	-939	-2 911
Järjestelyyn suoritettut maksut	850	747
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	12 124	11 886
Velvoitteen nykyarvo	15 065	14 496
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	12 124	11 886
Taseessa oleva velka 31.12.	2 941	2 611
Taseessa oleva velka 1.1.	2 611	1 705
Kulut tuloslaskelmassa	457	518
Järjestelyyn suoritettut maksut	-850	-747
Uudelleenmäärittämiset laajassa tuloslaskelmassa	724	1 134
Taseessa oleva velka 31.12.	2 941	2 611

	2020	2019
Diskontokoron muutos +0,50 %	-329	-302
Diskontokoron muutos -0,50 %	375	346
Palkankehitys + 0,5 %	213	196
Palkankehitys - 0,5 %	-210	-189
Eläkkeiden nousun muutos + 0,5 %	629	668
Eläkkeiden nousun muutos - 0,5 %	-576	-606

Velvoitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 17 (16) vuotta.

Säästöpankkiryhmä arvioi maksavansa etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihinsä vuonna 2021 noin 593 (544) tuhatta euroa.

LIITE 41: VUOKRASOPIMUKSET

Säästöpankkiryhmä vuokralle ottajana

Säästöpankkiryhmä toimii vuokralle ottajana mm. konttoritilojen, tulostimien ja kannettavien tietokoneiden osalta. Säästöpankkiryhmän vuokrasopimuskohteet jaetaan seuraaviin kohdeomaisuuseriin: koneet ja kalusto, kiinteistöt ja huoneistot, tietojärjestelmät ja muut. Säästöpankkiryhmän vuokrasopimuksiin ei sisälly merkittäviä jäänösarvovastuita eikä jatko-optioita.

Käyttöoikeusomaisuuserät (1 000 euroa)	2020	2019
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	277	326
Kiinteistöt	22	43
Huoneistot	10 444	11 269
Yhteensä	10 742	11 638

Käyttöoikeusomaisuuserien muutokset (1 000 euroa)	2020	2019
Kirjanpitoarvo 1.1.	11 638	13 028
Poistot ja arvonalentumiset	-2 208	-4 016
Lisäykset	2 055	2 626
Kirjanpitoarvo 31.12.	-743	11 638
Yhteensä	10 742	11 638

Vuokrasopimusvelan maturiteettijakauma (1 000 euroa)	2020	2019
Yhden vuoden kuluessa	2 659	2 619
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	6 388	6 252
Yli viiden vuoden kuluttua	1 814	2 787
Yhteensä	10 860	11 658

Tuloslaskelmaerät (1 000 euroa)	2020	2019
Korkokulut	-44	-50
Poistot	-2 208	-2 836
Lyhytaikaiseksi luokiteltujen vuokrasopimusten kulut	-2 322	-2 118
Arvoltaan vähäiseksi luokiteltujen vuokrasopimusten kulut	-193	-240
Yhteensä	-4 767	-5 244

Säästöpankkiryhmän vuokralle antajana

Säästöpankkiryhmä toimii vuokralle antajana mm. pankkien omistamien asuinhuoneistojen osalta.

Ei purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat (1 000 euroa)	2020	2019
Yhden vuoden kuluessa	2 043	2 198
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	2 599	1 656
Yli viiden vuoden kuluttua	282	914
Yhteensä	4 924	4 769

LIITE 42: SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT

Säästöpankkiryhmän rakenne

Alla olevassa taulukossa esitetään tiedot Säästöpankkiryhmän yhdisteltyn tilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä.

YRITYS	TOIMIPAIKKA		
Laskentatekninen emoyritys:			
Säästöpankki Sinetti	Orivesi		
Aito Säästöpankki Oy	Tampere		
Säästöpankki Kalanti-Pyhäranta	Uusikaupunki		
Avain Säästöpankki	Kortesjärvi		
Lammin Säästöpankki	Hyvinkää		
Liedon Säästöpankki	Lieto		
Länsi-Uudenmaan Säästöpankki	Lohja		
Mietoisten Säästöpankki	Mietoinen		
Myrskylän Säästöpankki	Myrskylä		
Säästöpankki Optia	Iisalmi		
Helmi Säästöpankki Oy	Lahti		
Someron Säästöpankki	Somero		
Ylihärman Säästöpankki	Ylihärma		
Eurajoen Säästöpankki	Eurajoki		
Ekenäs Sparbank	Tammisaari		
Nooa Säästöpankki	Helsinki		
Kvevlax Sparbank	Koivulahti		
Närpiön Säästöpankki Oy	Närpiö		
		OMISTUSOSUUS	OMISTUSOSUUS
Tytäryritykset:		31.12.2020	31.12.2019
Nooa Säästöpankki Oy	Helsinki	100,00 %	83,13 %
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Helsinki	100,00 %	96,57 %
Sp-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki	100,00 %	92,57 %
Säästöpankkiliitto osk	Helsinki	100,00 %	100,00 %
Säästöpankkipalvelut Oy	Helsinki	100,00 %	100,00 %
Sp-Henkivakuutus Oy	Helsinki	100,00 %	81,22 %
Sp-Koti Oy	Helsinki	100,00 %	100,00 %
Säästöpankkien Holding Oy	Helsinki	100,00 %	80,10 %
Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj	Helsinki	100,00 %	100,00 %

Yhdisteltävät sijoitusrahastot:		OMISTUSOSUUS 31.12.2020	OMISTUSOSUUS 31.12.2019
Säästöpankki Ympäristö	Helsinki	0,00 %	47,40 %
Merkittävimmät kiinteistöyhtiöt:			
Fast Ab Bankborg	Koivulahti	100 %	100 %
Fast Ab Kvevlax Affärshus	Koivulahti	65,90 %	65,90 %
Kiinteistö Oy Säästö-Erkko	Orimattila	62,82 %	64,58 %
Kiinteistö Oy Toritammi-Torgeken Fastighets Ab	Kaskinen	56,00 %	56,00 %
Kiinteistö Oy Eräjärven Pankkitalo	Eräjärvi	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Oriveden Läsimäki	Orivesi	94,22 %	94,22 %
Kiinteistö Oy Kaustisen Säästökeskus	Pietarsaari	76,33 %	76,33 %
Kiinteistö Oy Kälviän Säästöpuisto	Kokkola	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Kalajoenrinne	Kalajoki	59,37 %	59,37 %

Merkittävät rajoitukset

Ei merkittäviä omistukseen ja varojen käyttöön liittyviä rajoituksia.

Määräysvallattomien omistajien osuudet tytäryrityksissä

Säästöpankkiryhmän tytäryritysten määräysvallattomat omistajat ovat pääosin säästöpankkeja, jotka eivät kuulu Säästöpankkien yhteenliittymään.

Alla olevassa taulukossa esitetään erittely yhtiöistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus.

Tytäryritys	Toimipaikka	Määräysvallattomien omistusosuus (%)	Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta (1 000 euroa)
		2020	2020
Nooa Säästöpankki Oy	Helsinki	0,00	
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Helsinki	0,00	
Sp-Henkivakuutus Oy	Helsinki	0,00	

Tytäryritys	Toimipaikka	Määräysvallattomien omistusosuus (%)	Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta (1 000 euroa)
		2019	2019
Nooa Säästöpankki Oy	Helsinki	16,87	11 053
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Helsinki	3,43	2 991
Sp-Henkivakuutus Oy	Helsinki	18,78	8 892

Alla olevassa taulukossa esitetään taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Tiedot esitetään ennen sisäisten erien eliminointia.

	Nooa Säästöpankki Oy	Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj	Sp-Henkivakuutus Oy
(1 000 euroa)	2019	2019	2019
Lainat ja saamiset	703 703	2 113 735	
Henkivakuutustoiminnan varat			943 594
Muut varat	111 352	47 312	2 031
Velat	747 882	2 077 141	898 981

Lisäksi Säästöpankkiryhmään kuuluu yhtiöitä, joissa määräysvallattomien omistajien osuus omistuksesta on 5,78-44,00 % ja osuus omasta pääomasta yhteensä 2 583 tuhatta euroa. Yhdenkään näistä yhtiöistä ei katsota olevan yksittäin merkittävä.

Konsolidoidut strukturoidut yhteisöt

Ryhmä on osallisena yhteisöihin, joka on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet tai vastaavanlaiset oikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta yhteisössä, esimerkiksi kun äänioikeudet liittyvät vain hallinnollisiin tehtäviin ja merkityksellisiä toimintoja ohjataan sopimukseen perustuvien järjestelyjen avulla. Tällaiset yhteisöt ovat strukturoituja yhteisöjä. Arvioitaessa tarvetta yhdistellä strukturoituja yhteisöjä Ryhmän tilinpäätökseen, huomioidaan Ryhmän ja kyseisen yhteisön välisen suhteen luonne sekä arvioidaan Ryhmän valtaa yhteisössä IFRS 10 -standardin määrittelemän määräysvallan periaatteen mukaan.

Ryhmän vaikutuspiiriin kuuluvat strukturoidut yhteisöt ovat Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvan Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja. Sp-Rahastoyhtiö toimii sijoitusrahastojen hallinnoijana, joten Ryhmällä katsotaan olevan sijoitus-

tusrahastoja koskeva valta, jonka avulla se pystyy vaikuttamaan saamaansa tuoton määrään. Ryhmässä on määritetty konsolidoitaviksi rahastoiksi ne sijoitusrahastot, joissa Ryhmään kuuluvien yhteisöjen omistusosuus on pidempiaikaisena sijoituskohteena ollut yli 40 %. Ryhmään kuuluvien yhtiöiden omistusosuus rahastossa on pitänyt olla yli 40 % yli puolen vuoden ajan, ennen kuin rahasto yhdistellään. Ryhmän tilinpäätökseen on yhdistelty yksi sijoitusrahasto 31.12.2020 (yksi vuonna 2019)

Alla olevassa taulukossa varoina esitetään niiden sijoitusrahastojen arvo, joissa Ryhmällä on edellä määritetyn mukaisesti määräysvalta ja jotka on yhdistelty Ryhmän tilinpäätökseen. Velka sisältää muiden omistajien osuuden kyseisten rahastojen arvosta. Velat eivät edusta vaateita Ryhmän varoja kohtaan, ja sijoitusrahastojen varoja puolestaan voidaan käyttää vain niiden omien velkojen suorituksiin.

	31.12. 2020		31.12.2019	
(1 000 euroa)	Varat yhteensä	Velat yhteenä	Varat yhteensä	Velat yhteensä
Rahastot yhteensä			6 956	3 297

Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät sijoitusrahasto-omistukset on Ryhmän omistuksen osalta luokiteltu myytävissä oleviksi. Muiden omistajien osuudet varoista ja veloista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Tiedot Säästöpankkiryhmän osuuksista osakkuus- ja yhteisyrityksissä esitetään liitteessä 24 "Sijoitukset osakkuusyhtiöissä".

LIITE 43: STRUKTUROITUJEN KONSOLIDOIMATTOMIEN YHTeisÖJEN TIEDOT

Alla olevassa taulukossa esitetään taloudellista informaatiota niistä strukturoiduista yhteisöistä, joita ei konsolidoida Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen, sekä Ryhmän sijoitus näihin yhteisöihin ja maksimitappioriski. Kyseiset yhteisöt ovat Säästöpankkiryhmään kuuluvan Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja. Sp-Rahastoyhtiö hallinnoi yhteensä 33 sijoitusrahastoa. Ryhmällä on sijoituksia 10 (11) rahastossa. Yhtäkään rahastoa (1) ei ole konsolidoitu Ryhmän tilinpäätökseen 31.12.2020. Alla esitetyt rahastojen velat edustavat osuudenomistajien velkoja sekä Ryhmään kuuluville yhteisöille että ulkopuolisille omistajille.

(1 000 euroa)	31.12.2020			
	Varat yhteensä	Velat yhteensä	Ryhmän sijoitus	Maksimitappioriski

Sijoitusrahastot yhteensä

(1 000 euroa)	31.12.2019			
	Varat yhteensä	Velat yhteensä	Ryhmän sijoitus	Maksimitappioriski

Sijoitusrahastot yhteensä	3 201 728	3 201 728	68 671	68 671
---------------------------	-----------	-----------	--------	--------

Kaikki sijoitusrahasto-omistukset on luokiteltu arvostettavaksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Konsolidoimattomien Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, 1 134 tuhatta euroa (50 tuhatta euroa), sisältyvät Ryhmän tulokseen. Tilikaudella realisoituneet voitot ja tappiot, yhteensä 628 tuhatta euroa (0) euroa sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Ryhmän maksimitappioriski kutakin strukturoitua yhteisöä kohden rajoittuu Ryhmän tekemään sijoitukseen.

LIITE 44: LÄHIPIIRITIEDOT

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on määritellyt Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluvat tahot. Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluu Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät yhtiöt ja yhteisöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Lisäksi lähipiiriin kuuluu yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta tai yhteinen mää-

räysvalta. Säästöpankkiryhmän johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Säästöpankkiliitto osk:in hallituneuvoston jäsenet ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä johtoryhmän jäsenet.

Lähipiirille myönnetty luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

31.12.2020 (1 000 euroa) Liiketaapahtumat lähipiirin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisytytykset**	Osakkuusyrytykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	5 009	2 667	2 227	9 903
Varat yhteensä	5 009	2 667	2 227	9 903
Velat				
Talletukset	3 130	3 745	6 317	13 192
Muut velat	1 026	2 921	198	4 145
Velat yhteensä	4 157	6 665	6 515	17 337
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	461	235	276	972
Yhteensä	461	235	276	972
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	36	46	34	116
Korkokulut	-4	-1	-1	-6
Vakuutusmaksutuotot	217	162		379
Palkkiotuotot	4	6	2	12
Muut kulut			-4 764	-4 764
Yhteensä	253	213	-4 730	-4 264

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

(1 000 euroa) Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio	2020	2019
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4 342	4 252
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		50
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	499	404
Yhteensä	4 841	4 705

31.12.2019 (1 000 euroa) Liiketapahtumat lähipiiriin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisytykset**	Osakkuusyrytykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	6 673	5 056	6 668	18 397
Varat yhteensä	6 673	5 056	6 668	18 397
Velat				
Talletukset	3 240	8 585	2 218	14 042
Muut velat	1 073	838		1 911
Velat yhteensä	4 312	9 423	2 218	15 953
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	396	330	1 267	1 993
Yhteensä	396	330	1 267	1 993
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	49	71	61	181
Korkokulut	-6	-3		-9
Vakuutusmaksutuotot	80			80
Palkkiotuotot	4	9	7	20
Muut kulut			-4 763	-4 763
Yhteensä	127	78	-4 695	-4 491

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen allekirjoitukset

Olemme hyväksyneet lain talletuspankkien yhteenliittymästä tarkoittaman Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 31.12.2020 päättyvältä tilikaudelta. Toimintakertomus ja tilinpäätös annetaan tiedoksi Säästöpankkiliitto osk:n osuuskunnan kokoukselle 11.3.2021.

Helsingissä 15.2.2021

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus

Pirkko Ahonen
hallituksen puheenjohtaja

Jari Oivo
hallituksen varapuheenjohtaja

Tuula Heikkinen
hallituksen jäsen

Eero Laesterä
hallituksen jäsen

Jaakko Ossa
hallituksen jäsen

Heikki Paasonen
hallituksen jäsen

Katarina Segerstahl
hallituksen jäsen

Ulf Sjöblom
hallituksen jäsen

Tomi Närhinen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 15. helmikuuta 2021.

KPMG Oy Ab

Petri Kettunen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Säästöpankkiliitto osk:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain tarkoittaman Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää yhdistellyn taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Lausuntonamme esitämme, että yhdistelty tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Säästöpankkiryhmän taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.

Lausuntonamme on ristiriidaton Säästöpankkiliitto osk:n tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävistä yhteisöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Säästöpankkiryhmään kuuluville yhteisöille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen liitetiedossa 14.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**TILINTARKASTUKSEN KANNALTA
KESKEISET SEIKAT**

**KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN
TILINTARKASTUKSESSA**

Saamiset asiakkailta (tilinpäätöksen liitteet 2, 3, 5 ja 16)

- Saamiset asiakkailta, yhteensä 9,3 mrd. euroa, on Säästöpankkiryhmän yhdistellyn taseen merkittävin erä muodostaen 71 % taseen loppusummasta.
- Säästöpankkiryhmä on soveltanut saamisten arvonalentumisten kirjaamiseen 1.1.2018 alkaen IFRS 9 Rahoitus-instrumentit -standardia.
- Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, jotka liittyvät mm. odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyden ja määrän, sekä luottoriskin merkittävän kasvun määrittämiseen.
- Koronaviruspandemia (COVID-19) on vaikuttanut tilikaudella Säästöpankkiryhmän toimintaympäristöön, luottoriskien tasoon sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöihin.
- Saamisten tasearvon merkittävydestä, arvostamisessa käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja johdon harkinnasta johtuen saamiset asiakkailta on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Olemme arvioineet saamisten kirjaus- ja arvostusperiaatteiden asianmukaisuutta sekä testanneet saamisten arvostamiseen että arvonalentumisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä kontrolleja.
- Olemme arvioineet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalleja ja laskennassa käytettyjä keskeisiä olettamia, sekä testanneet odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin ja luottoriskimalleihin liittyviä kontrolleja. Tarkastukseen on osallistunut IFRS- ja rahoitusasiantuntijoitamme.
- Olemme pyytäneet muiden Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen tilintarkastajilta lausunnon siitä, että tilinpäätökseen yhdistellyissä yhteisöissä on noudatettu Säästöpankkiliitto osk:n antamia ohjeistuksia saamisten arvostamisesta ja IFRS 9 odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisestä.
- Olemme arvioineet COVID-19 pandemian vaikutuksia Säästöpankkiryhmän luottoriskiasemaan ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Keskeisimpiä osalualueita ovat olleet makroekonomisten parametrien, vakuuksien arvostusten sekä luottojen maksuohjelmamuutoksien ja lyhennysvapaiden määrien muutokset.
- Lisäksi olemme arvioineet saamisista ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja johdannaiset (tilinpäätöksen liitteet 2, 3, 18, 21, 22 ja 39)

- Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen tasearvo on 2,1 mrd. euroa koostuen sijoitusomaisuudesta 1 113 milj. euroa ja henkivakuutustoiminnan varoista 1 018 milj. euroa. Johdannaiset ovat yhteensä 76 milj. euroa koostuen suojaustarkoituksessa pidettävistä sopimuksista. Johdannaiset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon.
- Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla, tai jos toimivia markkinoita ei ole, Säästöpankkiryhmän omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkintaa erityisesti niiden instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista.
- Olemme arvioineet Säästöpankkiryhmän soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt mm. käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen arvostusprosessiin liittyvien kontrollien testausta.
- Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme verranneet sijoitusomaisuuden arvostamisessa käytettyjä käypiä arvoja markkinanoteerauksiin ja muihin ulkopuolisiin hintalähteisiin.
- Olemme pyytäneet Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen tilintarkastajilta lausunnon siitä, että tilinpäätökseen yhdistellyissä yhteisöissä on noudatettu Säästöpankkiliitto osk:n antamia ohjeistuksia rahoitusvarojen arvostamisesta.
- Lisäksi olemme arvioineet käypään arvoon arvostettavia rahoitusvaroja koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Henkivakuutustoiminnan vastuuvélka (tilinpäätöksen liitteet 2, 3, 5 ja 32)

- Henkivakuutustoiminnan vastuuvélka, yhteensä 954 milj. euroa, on Säästöpankkiryhmän yhdistellyssä taseessa merkittävä erä, jonka määrittämisessä käytetään erilaisia laskentamenetelmiä ja vakuutusmatemaattisia oletuksia. Merkittävimmät oletukset liittyvät laskentamenetelmiin, kuolevuuteen ja korkojen kehitykseen.
- Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvélkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja prosesseja.
- Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta tarkastamalla käytettyjä laskuperusteita ja arvioimalla laskentamallien asianmukaisuutta vastuuvélkan riittävyyden varmentamiseksi.
- Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvélkan kirjanpidollisen käsittelyn oikeellisuutta ja arvioineet vastuuvélkaa koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Taloudelliseen raportointiin liittyvä kontrolliympäristö ja tietojärjestelmät

- Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen oikeellisuuden kannalta keskeiset raportointiprosessit ovat järjestelmäriippuvaisia. Tietojärjestelmien merkitys on keskeinen niin jatkuvuuden ja häiriötilanteiden hallinnan kuin taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden näkökulmasta.
- Merkittävimmät riskit liittyvät tiedon eheyteen ja luottamuksellisuuteen sekä palveluiden häiriöttömyyteen.
- Taloudellisen raportoinnin tietojärjestelmäympäristöllä sekä yksittäisten tietojärjestelmien sovelluskontrolleilla on siten merkittävä vaikutus valittavaan tilintarkastustapaan.
- Olemme muodostaneet käsityksen taloudelliseen raportointiin liittyvistä tietojärjestelmistä ja niiden kontrolliympäristöstä sekä testanneet niihin liittyvien sisäisten kontrollien tehokkuutta mm. ulkoisilta palveluorganisaatioilta saatujen varmennusraporttien avulla.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt merkittävässä määrin aineistotarkastustoimenpiteitä sekä data-analyyssejä taloudellisen raportoinnin eri osa-alueisiin liittyen.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti liitetiedoissa tarkemmin kuvatulla tavalla ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan Säästöpankkiryhmän kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos Säästöpankkiryhmä aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä

ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon Säästöpankkiryhmän sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä Säästöpankkiryhmän kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei Säästöpankkiryhmä pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä Säästöpankkiryhmään kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.
- Pehdymme Säästöpankkiryhmän jäsenyhteisöjen noudattamiin tilinpäätösperiaatteisiin sekä jäsenyhteisöjen tilintarkastuskertomuksiin, jotka on annettu Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastusta varten.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuskuntakokouksen valitsemana tilintarkastajana 13.3.2014 alkaen yhtäjaksoisesti 7 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15. helmikuuta 2021

KPMG OY AB

Petri Kettunen
KHT

Säästöpankki